

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
JUNE 11

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT LARGO, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

"LAIKS" IS PUBLISHED SINCE 1949 // "LAIKS" IZNĀK NO 1949. GADA

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 114 4th Ave NW, Largo, FL 33770
POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740
E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXVII Nr. 22 (5767)

2016. gada 11. jūnijs – 17. jūnijs

SANITA
ŠUMANE,
ALA Kultūras fonda vadītāja

ALAs Kultūras fonda 2016. gada projektu pieteikumi iesniedzami līdz 31. jūlijam

Amerikas latviešu apvienības Kultūras fonda valdes vārdā sirsnīgi pateicos katram individuālajam ziedotājam, draudzēm un organizācijām par devīgo finančiālo atbalstu ALAs Kultūras fonda darbībai. Gandrīz neticami, ka ALAs Kultūras fondam šogad aprit 65. gadadiena kopš tā dibināšanas un Kultūras fonds joprojām pastāv. Bez ziedotāju atbalsta tas nebūtu iespējams. Pateicoties Jums, fonda atbalstītāji, nu jau vairākas paudzēs, Kultūras fonds ne tik vien kā darbojas, bet joprojām veiksmīgi palīdz īstenot radošās ieceres kultūras jomā, katru gadu piedāvājot sabiedrībai kaut ko jaunu.

Īstenot kādu ieceri līdz gala rezultātam ir liels darbs: vai tā būtu filma, grāmata, lekciju sērija, mūzikas ieraksts, vēstures saglabāšana visdažādākajos veidos vai jebkuŗš cits radošs sapnis. Tāds darbs prasa izdomu, uzņēmību, pacietību un līdzekļus, un tam nepieciešami darītāji un

atbalstītāji. Bez Jūsu atbalsta daudzās idejas paliktu tikai idejas, tāpēc no sirds priecājos, ka ciešā sadarbībā mums ir pa spēkam radīt kaut ko jaunu un sirdij tīkamu. Priecājos redzēt, ka lielai sabiedrības daļai Kultūras fonda atbalstīšana joprojām ir sirdslieta, jo tāpat kā iepriekš, arī 2015. gadā Jūs atsaucāties ar saviem dāsnajiem ziedojumiem. Tā Jūs palīdzējat īstenot vairākas ieceres, kuŗas bagātinās latviešu tautas kultūras mantojuma klēti. **Kultūras fonda 2015. gadā piešķirta atbalstu divām radošajām stipendijām un Jūsu ziedojumi deva iespēju ALAs Kultūras fondam 2015. gadā piešķirt kopsummā \$22 472, – deviņiem kvalitatīviem un daudzpusīgiem projektiem (sk. zemāk). Paldies Jums, kuŗi devāt un joprojām nodrošināt iespēju šim iecerēm piepildīties! Tāpat gribu pateikties projektu autoriem par viņu nesavtīgumu un uzņēmību, strādājot pie daudzveidīgiem projektiem!**

ALAs Kultūras fonds darbojas Amerikas latviešu apvienības paspārnē kopš 1951. gada. ALAs Kultūras fonda prezidijā ir ALAs Kultūras fonda priekšsēdis (priekšsēde), ko ievēl ALAs kongresa delegāti, un viņa (viņas) vietnieki. Šajā darbības gadā tie ir: Latviešu institūta vadītājs Arvids Bļodnieks, ALAs Izglītības nozares vadītāja Andra Zommere, ALAs Kultūras nozares vadītāja Līga Ejups un ALAs KF padomniece Šarma Muižniece Liepiņa.

ALAs Kultūras fonda piešķirumi 2015. gadā:

Radošā stipendija skaņdarbam "Mēnessmeitiņa" piešķirta komponistei Māritei Dombrovskai skaņdarba "Mēnessmeitiņa" komponēšanai netradicionālam sastāvam – flautai, vijolei, čellam un klavierēm, paplašinot instrumentālās kamermūzikas repertuāru. Darba poētiskais epigrafs ir Raiņa dzejolis *Mēnessmeitiņas brauciens*. Flauta personificēs Mēnessmeitiņas tēlu saspēlē ar

vijoli, čellu un klavierēm. Skaņdarba pirmatskaņojums paredzams flautistes Agitas Aristas un Bostonas *Theia Trio* kopīgajos koncertos 2016. gada ziemā/pavasārī ASV. (\$500, – no komponista Aleksandra Okolo-Kulaka piemiņas fonda).

Radošā stipendija Daces Aperānes klaviermūzikas CD izdošanai. Pianistes Diānas Zandbergas ieskaņotais albums palīdzēs sniegt ieskatu komponistes daiļrades krāsu daudzveidībā. "Plašais albumā iekļauto klavierdarbu klāsts pārsteidz ar savas tēlainības plašo diapazonu – no barokālās *Sarabandas* (2004) līdz veltījumam franču šansona dziedātājai Editei Piafai *Mūzikā no baleta Edīte* (1995)". (\$1300, – no komponista Aleksandra Okolo-Kulaka piemiņas fonda).

1. "Trimda dimd!" (Otrais posms: Eiropa). Trimdas kultūras (īpaši mūzikas) vēstures saglabāšana un pasniegšana īs-

filmās tīmeklī, lai ieinteresētu mūsdienu auditorijas pazīstamā forumā.

Projektu iesniedz Māra Pelēce. (\$3000, –)

2. "Pērkonis" interaktīvais dokumentālais projekts. "Pērkonis" interaktīvais dokumentālais projekts izpēta grupas "Pērkonis" dziesmu tekstus, mūzikālās kompozīcijas un tās nozīmi latviešu kultūras kontekstā. Ar jaunākajām aplikācijas programmēšanas tehnoloģijām, kopā ar video un arhīvmateriāliem, plānots izveidot informātīvu dokumentālu projektu tīmeklī. Projektu iesniedz Cory (Korijs) McLeod. (\$3000, –)

3. Latviešu centra "Gaŗezers" arhīvmateriālu sakopšana. Projekta ietvaros paredzēts caurskatīt, apstrādāt un saglabāt Latviešu centra "Gaŗezers" arhīvmateriālus, kuŗus sakopot uzsāka Māra Pelēce, veidojot 2014. gadā uzņemto filmu "G 50".

(Turpināts 5. lpp.)

KAMENA KAIDAKA,
LĀZA pārstāve Latvijā

Atbalsts Latvijas ārstiem

Profesors Bertrams Zariņš š.g. 31. maijā pasniedza piecas stipendijas kopsummā 50 000 ASV dolaru jaunajiem Latvijas ārstiem. Papildu tradicionālajām stipendijām, kas paredzētas jauno ārstu profesionālajai pilnveidei un medicīnas studentu izglītības atbalstam, pirmo reizi tiek piešķirta jauna stipendija "Akadēmiskā attīstība un izcilība". Šo 20 tūkst. dolaru vērtu stipendiju saņēma Stradiņa slimnīcas galvenā ķirurga Jāņa Vilmaņa vadītā ārstu komanda. Jānis Vilmanis: "Komandas sastāvā ir ne tikai ķirurgi, bet arī gastroenterologi, anesteziologi un infektoģi, kuŗi jau šogad dosies uz Portugāli, kur divu līdz trīs mēnešu laikā varēs piedalīties operācijās. Šajā centrā ik gadu veic vairāk nekā 150 aknu transplantācijas. Šāds atbalsts ir ar īpašu pievienoto vērtību, jo pēc pirmās aknu transplantācijas Latvijā, kas notika pirms pieciem gadiem, šogad valsts ir apņēmusies uzsākt pirmo aknu transplantācijas operāciju apmaksu no valsts budžeta. Mūsu speciālisti jau pierādījuši, ka spēj

Zariņu Medicīnas studiju ceļojuma stipendijas laureāti kopā ar Bertramu Zariņu – Jevģenijs Kravčuks, Jānis Vilmanis, Marija Ose, profesors Bertrams Zariņš, Zanda Pučuka, Artūrs Ozoliņš (Gaiļezera slimnīcas ķirurgs), Jurijs Nazarovs // FOTO: Jānis Brencis

sekmīgi atgriezt pacientu pilnvērtīgā dzīvē. Šī stipendija ir būtisks atbalsts, jo programmas ieviešanas izmaksas nav paredzēts īpašs finansējums mediķu apmācībai."

Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas (BKUS) Neatliekamās

medicīniskās palīdzības un observācijas nodaļas vadītāja Zanda Pučuka saņēmusi Zariņu stipendiju „Akadēmiskā attīstība un izcilība” 15 tūkst. dolaru apjomā. Šī stipendija tiks izmantota, iepazīstot jaunas ārstniecības metodes un darba organi-

zāciju neatliekamās palīdzības nodaļas Zviedrijas, Somijas, Londonas un Romas slimnīcās.

Zariņu Medicīnas studiju ceļojuma stipendiju 5000 ASV dolaru apjomā šogad saņēma ārste traumatoloģe, ortopēde Marija Ose, kuŗa 2017. gadā plāno studijas Rizzoli institūtā, Boloņā, Itālijā. Minēto stipendiju 5000 ASV dolaru apmērā saņēma ārsts patoloģis Jurijs Nazarovs. Viņš dosies pieredzes apmaiņas un mācību braucienos uz Itālijas un Zviedrijas klīnikām. Bet rezidents neatliekamajā palīdzībā Jevģenijs Kravčuks plāno apmeklēt neatliekamās palīdzības slimnīcu Somijā.

UZZIŅAI.

Zariņu medicīnas studiju stipendijas Latvijas ārstiem tika izveidotas 2003. gadā. Idejas ierosinātājs bija mecenāts Normans Naits (ASV), kuŗš ziedoja Latvijas Medicīnas fondam ar mērķi atbalstīt latviešu ārstu – brāļu Bertrama Zariņa (*Hārvarda Universitātes ortopēdijas profesors*) un Kristapa Zariņa (*Stenforda Universitātes ķirur-*

Mecenāts Normans Naits (Norman Knight)

ģijas profesors) ieguldījumu Latvijas medicīnas attīstībā. Latvijas Medicīnas fonds ir dibināts 1990. gadā ASV kā privāta bezpeļņas organizācija ar mērķi atbalstīt veselības aprūpi Latvijā. Fonds ir saistīts ar Latviešu ārstu un zobārstu apvienību (LĀZA).

Stipendiju apjoms kopš 1992. gada sasniedzis 215 tūkst. ASV dolaru.

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 149.00;
6 mēn. US \$ 83.00; 3 mēn. US \$ 50.00.**Redakcija Rīgā**, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.

Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784

e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.us**Redaktore:** Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.**Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Administratore ASV: Rasma Adams

114 4th Ave NW, Largo, FL33770

Tālr.: 727 953 6313, fakss: 727 286 8543

e-pasts: rasma@laiks.us**Kanadas ziņas:** Mārtiņš Štauers

104-3000 Notre Dame Street, Lachine, QC, H8S 2H1

Tālr.: 514-639-8722, e-pasts: stauvers@yahoo.ca**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolāros.**

Sēru sludinājumus un adrešu maiņas sūtiet pēc adreses

50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740

e-pasts: LaiksDSR@aol.com**LAIKS**50 Sternberger Ave Unit 5,
Long Branch, NJ 07740
laikdsr@aol.com

Lūdzu, maksāt ASV dolāros uz "Laiks" Inc. vārda

Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet

www.laiks.us!"LAIKA" abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$ 50.00
6 mēnešiem.....ASV \$ 83.00
1 gadam.....ASV \$ 149.00Floridas iedzīvotāju ievēribai! Lūdzu pievienojiet 7% Floridas
nodokli par laikraksta abonēšanu!

Gada abonenti saņems bez maksas:

- četrus JAUNO LAIKS pielikumus;

Laiks pa gaisa pastu Amerikā

Gadā ASV \$235.00.....6 mēneši \$130.00

Laiks pa gaisa pastu Latvijā

Gadā ASV \$235.00.....6 mēneši \$130.00

Laiks pa gaisa pastu Kanadā

Gadā ASV \$260.00.....6 mēneši \$140.00

Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs

Gadā ASV \$330.00.....6 mēneši \$175.00

JAUNO LAIKS abonements četras avīzes

Gadā.....ASV \$20.00

Kanadā gadā.....ASV \$23.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Ar šo nosūtu Jums

US \$ _____ par _____ mēn./ _____ gadu

Ja abonementu nevēlaties atjaunot, lūdzu, norādiet iemeslu

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

LASĪTĀJU BALSIS**Aicinu mierīgā garā pārdomāt**Pāris pēdējos *Laika* numuros ir parādījušies viedokļi, kas skar ASV vēlēšanu jautājumus. Līdz šim rakstītāji, šķiet, ir bijuši no kreisās puses... Protams, katrs var izteikties krasi par kandidātu personībām, taču domāju, ka nevajadzētu mums, latviešiem, piebiedroties vietējām kaislībām par vienu vai otru kandidātu, bet

mierīgā garā pārdomāt, kuŗa no piedāvātām versijām ir pieņemama mūsu pašu latviešu, kā arī Amerikas nākotnes vēlmēm un cerībām. Pilnību šogad, liekas, nerasniegt. No vienas puses – republikāņu kandidāts, kuŗš izteicis pretrunīgus viedokļus vai katrā jautājumā, ir neapņēķināms. Varbūt mums ļaunākais ir viņa

(pašreizējais) viedoklis par NATO, kas mums ir tik svarīgs. Būtu jānoskaidro viņa nostāja pret Krieviju, lai nākotnē neatkārtotos tas, kas notika Jaltā. No demokrātu puses ir sievietē, kuŗas nostāja ir drošāk zināma. Viņa ir solījusi savā valdīšanas laikā pašreizējo, kreiso, politiku turpināt, "lai nezaudētu nekā no iegūtā".

Neviens nespēj radīt ekonomisko "karaļvalsti", būdams neapņēķināms, kaprīzs un bez vadīšanas spējām – izņemot tur, kur tas ir izdevīgi, protams. Republikāņu kandidāta nostāja robežu, bruņoto spēku, ekonomijas un citos jautājumos liekas noteikta. Viņas viedoklis arī ir zināms. Valsts nenormālo parādu dēļ, viņas solītā nākotne neliekas pārāk rožaina. To var glābt tikai režīma maiņa. Ekonomikā valda daudzo ierobežojumu un nodokļu sistēmas radīta stagnācija. Dienvidu robeža nav nostiprināta, austrumeiropiešiem bieži iebraukšana Amerikā liegta, kur musulmaņi ierodas tūkstošiem humanitārās palīdzības robežās – līdzī nesot *Sharia* likumu sistēmā. (Varbūt būtu jāiedziļinās Eiropas pieredzē). Militārie spēki – visās nozarēs tikuši sašaurināti, atlaisti daudzi piedzīvojuši ģenerāļi un ir ieteikts samazināt kodolieročus pasaulē. Te, protams, ir runa tikai par Ameriku, jo nopietna iespaida citur arī šinī jautājumā, diemžēl, mums nav. Vēl būtu daudz ko pieminēt, bet mēs taču visi zinām pašreizējās Amerikas problēmas. Protams, vēl viss var arī mainīties līdz vēlēšanām novembrī – ja viņas legālās problēmas sakarā ar korupciju un citiem jautājumiem, izrādās nepārkāpjamas. Kas notiktu, ja viņai būtu jāatbild kriminālkodeks priekšā, to grūti prognozēt.

Lai cik grūti ir izzīlēt nākotni, jādama par iespējām ir. Piemēram, cik mums palīdzēs vadības vēligā nostāja pret NATO, ja Amerikai nebūs ne ekonomiskās, ne militārās spējas vēstures gaitu iespaidot? Nākotne ir mūsu pašu rokās – tikai jāizlemj, kādu mēs to vēlamies.

LIGITA KRŪMKALNS
Indianapolē**Čaklā talciniece**

Jaunā Emilija Paeglis Taylor bija čakla palīdzē Apvienotās Linkolnas ev. lut. draudzes baznīcas apkārtnes aptīrīšanas un puķu stādīšanas talkā 21. maijā. Saulainā sestdienas ritā šo darbu veicināja desmit draudzes locekļi.

NORA ŠMITS

// FOTO: Nora Šmits

**IZDEVĪGAS CENAS LIDOJUMIEM
UZ LATVIJU UN CITĀM ZEMĒM
AIREX – AVE SOL TRAVEL
A. JANSONS**

241 Kenwood Court, Grosse Pointe Farms MI 48236

Bezmaksas telefons:

Mobilais telefons:

1 (866) 944-1273

1 (201) 944-1273

e-pasts: jansonsa@gmail.com**LATVIJA – 2016**

Zemākās cenas lidojumiem uz Rīgu

ar visām lidfirmām no visām ASV pilsētām

* Viesnīcas * Pasūtiet lidojumus internetā

VYTIS TOURS40-24 235th Street, Douglaston, NY 11363

Tel.: 718-423-6161, 1-800-778-9847, Fax: 718-423-3979

E-mail: VYTTTOURS@EARTHLINK.NETWeb site: www.vytistours.com**Riga Ven Travel Inc.****"Visa dzīve
man viens ceļojums..."**Apceļosim
svešas zemes

kopā ar Inesi!

Zvaniet – INESE ZAKIŠ

Tālr.: 727-623-4666, e-pasts: rigaven@aol.com
6051A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715**Pateicība**Esmu gandarīts par plašo atsaucību manis darinātai emblēmai/plakātam Amerikas latviešu apvienības (ALA) 65. kongresam, kas šogad no 29. aprīļa līdz 1. maijam notika Losandželosā. Šai ziņā it sevišķi gribu pateikties ALAs valdē pārvēlētajai Informācijas nozares vadītājai Tairai Zoldneri par izjustiem cildinošiem vārdiem kongresa aprakstā *Laika* 14.–20. maija numurā. Varam būt pateicīgi par viņas līdzšinējo spējīgo un bagātīgo rakstu devumu latviešu sabiedrībai.TEODORS LILIENŠTEINS
Losandželosā

Ērika Ešenvalda operas „Iemūrētie” pirmizrāde

GUNTA PLOSTNIECE

Brauc uz Rīgu, lai noklausītos Ērika Ešenvalda jauno operu „Iemūrētie”. Gribējās tur būt, jo esmu sekojusi šī jaunā komponista karjērai no viņa pirmajiem meklējumiem koŗa mūzikas žanrā līdz straujai iepļūsmi mūzikas dzīvē ne tik Latvijā bet arī daudz plašākā arēnā. Jaunā opera „Iemūrētie” piedzīvoja pirmizrādi Latvijas Nacionālajā operā 20. maijā, ceturtdienas vakarā.

Biju klāt 2007. gadā, kad uzveda Ešenvalda kameroperu „Augļu koks ir Jāzeps” Operas Jaunajā zālē. Šajā darbā Ēriks Ešenvalds bija izveidojis individuālu, lirisku un eksotiski iekrāsotu mūzikas rakstu. Solo dziedājumi bija bez pārmērīga drāmatisma. Visu atbalstīja smalks instrumentāls kameransamblis un koris īpatnējā lomā.

„Iemūrētie” ir pavisam kaut kas cits. Komponists centies izveidot „lielu” operu vārda tiešā nozīmē, un tas viņam izdevies. Dzirdam spēcīgas drāmatiskas ārijas un enerģiskus sparīgus koŗa dziedājumus ar pilna orķestra piedalīšanos. Skatuve piepildīta ar daudzkrāsainām personībām.

Ineses Zanderes librets veido divus atsevišķus slāņus operas drāmas risinājumā. Vienā plāksnē mūs uzrunā sena teika par celtniecību, kuŗa stāsta, ka celtniecība var būt sekmīga tikai ar upuri, kas jāiemūrē celtnes mūrīs. Šī leģenda vijas pamišus ar realitāti, kuŗa celtnieki upurē daudz ko no savas dzīves – gan ar grūtu darbu, gan ar atsacīšanos no mīlestības – lai tikai celtnē tiktu uzbūvēta. Operā šī celtnē ir bibliotēka. Varam attiecināt šo stāstu arī uz bibliotēkas – Gaismas pils – celšanu Rīgā, kaut gan ne komponists, ne arī libretiste to nav uzsvēruši. Operas sākumā I. Zandere piemin Dievu kā lielo Meistaru un Celtnieku, bet ne viņa upuri cilvēcei – Viņa Dēlu.

Operas sākuma doma mums vēstī, ka mūsu svētais templis vairs nav baznīca vai daba, vai pils, bet gan bibliotēka, kuŗa simbolizē mūsu „visumu”, visu, kas mūsu dzīvē ir gaišs.

Operā sastopam divus galvenos pārus – Arhitekts (Meistars) un Bibliotekāre (Meistara mīļotā), un Celtnieks (Palīgs) un Dzej-

niece (Meistara māsa). Šim galvenām personām pievienojas Ministre (Padomniece) un Prezidents (Valdnieks). Mazākas lomas ieņem DJ&MC un trīs studenti.

Solistiem Ē. Ešenvalds devis drāmā piemērotus dziedājumus, kuŗi atklāj viņu atšķirīgās personības. Komponists rakstījis mūziku, kas ir tradicionāla, bet tā nekad neiegrimst saldenās romantisma galējībās. Tenora ārijas ir iejūtīgas, krāsainas. Komponists tišām vai zemapziņā pat atļāvis, lai ieskanas kāda Puccini radnieciska fraze īpaši smeldzīgajā Arhitekta pēdējā dziedājumā. Viņa ārijās dzirdam arī liegas liriskas emocijas, kuŗas īpaši jūtam, kad atskan „meitenes” motīvi.

Bibliotekāres soprāna ārijas daudzārt emociju piesātinātas, kulminējoties spalgos jūtu kliekdzīenos. Tomēr ar maigumu ir pārklāta šūpla dziesma, kuŗu Mīļotā dzied, zinot, ka viņa tiks iemūrēta celtnē kopā ar vēl nepiedzimušo bērniņu.

Arhitekta un Bibliotekāres dueti pauz mīlestības kvēli. Tie mūs sasilda, aizrauj un liek just gan ārkārtīgu prieku, gan skaudras sāpes.

Ēriks Ešenvalds devis lirisku, vietām liegi ritmisku mūziku mecosoprānam – Dzejniecei. Droši vien Latvijas Nacionālās operas valdes priekšsēdētājs Zigmars Liepiņš bija priecīgs, dzirdot šīs gaišās ārijas, jo esot teicis Ešenvaldam: „Dieva dēļ, raksti tā, lai ir kāds melnīņš!” Melnīņš bija, un tas bija ļoti skaists. Vairbūt pat kāds to brūnīnāja pie sevis, pēc operas mājās ejot.

Baritona Celtnieka dziedājumi mūs neuzrunā tik pilgti. Vārēja gan baudīt brīnišķīgan skanīgos duetus, īpaši kopā ar mecosoprānu. Tajos arī parādījās smalka, trausla instrumentācija orķestra rakstā.

Āķīgs paņēmiens operā bija maza dzeza ansambļa uzvešana uz skatuves jautrā dzimšanas dienas svinību ainā. Tas ienesa īpašu vieglumu operas gaitā. Citur gandrīz komisku elementu piedeva viena repera priekšnesums kopā ar kori.

Šīnī operā milzīgi liela loma ir korim. Pats Ē. Ešenvalds lepojas, ka viņa operā ir vairāk koŗa dziedājumu un darbības nekā

slavenajā Dž. Verdi operā „Nabucco”. Kad priekšskars atveras, pašā operas sākumā mūs saista spēcīgs vīru koŗa dziedājums. Šī koŗa līdzdalība turpinās visā operas gaitā. Neesmu pārsteigta, jo Ē. Ešenvalda talants visspilgtāk parādās viņa darbos korim. Jāapbrīno režisores Lauras Grozas-Ķiberes un kustības režisores Lienas Gravas māka šo lielo kori izkustināt un izvietot uz skatuves tā, lai tas nav kā liela, smaga masa, bet gan darbojas kā operas dabīgs un dzīvs elements.

Operas vokālistus atbalsta pilnskanīgs orķestris ieceļināta diriģenta Māŗa Sirmā veiksmīgā vadībā. Reti ir posmi, kur orķestris viens pats veido drāmatisko plūsmi, tas galvenokārt piedod krāsu un tembrālu enerģiju vokālajam skaņu rakstam. Šeit jāpiemin Latvijas Nacionālās operas Ģilde ASV par tās devumu „Iemūrētie” izrādei – proti, Rietumāfrikas sitamo instrumentu „dzembje”. Tas tagad paliek operas orķestra instrumentu sastāvā.

Iespaidīgu darbu ir veikuši scenogrāfs Andris Freibergs un kostīmu māksliniece Kristīne Pasternaka. Viņu devums uzbūra vēsu modernistisku gaisotni, kas savdabīgi kontrastēja ar bagātājam vokālajam un instrumentālām skaņām.

Lasot programmu, izlasām komponista Ē. Ešenvalda, libretistes I. Zanderes un režisores L. Grozas-Ķiberes isus rakstus, kā arī Zanderes izsmelošās domas par „Iemūrētiem” gaŗākā apcerē. Lasāmas arī visas radošās komandas īsbiogrāfijas. Tas viss ir vietā, jo šis ir liels notikums Latvijas kultūras dzīvē – jauna latviešu opera! Tomēr gribējās lasīt kādas biogrāfiskas ziņas arī par dziedātājiem. Komponists ir devis viņiem vokāli itin prasīgas lomas, un gados vēl jaunie LNO solisti tās veica priekšzīmīgi. Inga Šļubovska-Kancēviča, Raimonds Bramanis, Laura Grecka, Jānis Apeinis, Kristīne Gailīte un Rihards Mačanovskis dziedāja ar vokālu spoŗumu un atveidoja savas atšķirīgās lomas teicami un pārliecinoši. Īpaši Ingas Šļubovskas-Kancēvičas tembrālais spulgums ļāva viņas drāmatiskam tēlam atrasties visā pilnībā.

Ē. Ešenvalds mācījies Latvijas Baptistu seminārā Rīgā no 1995. līdz 1997. gadam, pēc tam 2004. gadā iegūstot maģistra gradu Latvijas Mūzikas akadēmijā. Mūziķa karjēru viņš iesāka kā dziedātājs Valsts kori *Latvija*. 2011. gadā komponists bija *Fellow Commoner in Creative Arts Trinity* kolledŗā Kembridŗas universitātē Anglijā.

Komponista nozīmīgākie pirmie lieli koŗa darbi bija 2005. gadā komponētie „*Légende de la Femme Emmurée*”, kuŗu dziedāja

darbu atskaņošana Amerikā. Šī profesionālā koŗa dziedājumā Ē. Ešenvalda jaundarba pirmatskaņojumu varēsīm noklausīties šovasar 8. jūlijā Filadelfijā.

Daŗkārt dzirdamas runas, ka netopot jaunas latviešu operas. Varam lepoties gan ar Ē. Ešenvalda operu „Iemūrētie”, gan arī ar Andra Dzenīša operu „Dauka”, ar Artura Maskata „Valentīna” un Kristapa Pētersona „Mihails un Mihails spēlē šachu”. Tās visas komponētas daŗos pēdējos gados. Daŗas no tām ir iekļautas

Ēriks Ešenvalds un Robin Tyson – bijušais King's Singers dziedātājs ar šo rindu autori pēc operas „Iemūrētie” pirmizrādes // FOTO: Gunta Plostniece

Amerikas Latviešu dziesmu svētku Garīgās mūzikas koncertā Indianapolisē 2007. gadā un „*Passion and Resurrection*”. Pēdējo darbu noklausījās kamerkoŗa *The Crossing* diriģents Donald Nally, un tā sākās Ērika Ešenvalda

LNO nākamās sezonas repertuārā. Iesākts jau darbs pie operas „Iemūrētie” teksta tulkošanas angļu valodā. Lai izdodas tai ceļš uz citu tautu skatuve, tā spodrinot Latvijas tēlu!

VAI VĒLATIES SLUDINĀJUMU KRĀSĀS?

Pastāstiet mums par sevi un savu nodarbošanos!

LAIKA lappusēs varat apsveikt savus draugus un kolŗegas!

Laikraksts *Laiks* (pielikums *JAUNO LAIKS*) piedāvā

jums iespēju ievietot KRĀSAINU sludinājumu

2016. gada krāsainajā Jāņu numurā.

Visi krāsainie sludinājumi tiks ievietoti īpašā lappusē,

un sludinājuma cena būs par 30% augstāka.

Laipni lūdzam KRĀSAINO,

pilnīgi gatavo („Camera Ready”) sludinājumu

līdz **13. jūnijam** nosūtīt tieši uz Rīgas redakciju.

Par tehniskiem jautājumiem rakstīt Solvitai – redakcija@laiks.us
Vispār. info: Diāna Simmons Rudzīte: e-pasts: LaiksDSR@aol.com.

VILNIS BAUMANIS

Pavodot mēnesi Latvijā, daudz ko uzzinām no latviešu laikrakstiem un raidījumiem tālrādī. Tur tiek bagātīgi iztirzāti sareŗģītie jautājumi, kas neļauj valstij visā pilnībā zaļot un zelt. Demogrāfiskais stāvoklis. Korupcija. Ēnu ekonomika. Pārsteidzoši plašu nosodījumu presē un televīzijā izraisīja Latvijas evaņģēliski luteriskās baznīcas (LELB) nule kā pieņemtā lēmums ierakstīt savā satversmē noteikumu, ka ordināciju var lūgt tikai vīrieši. Latvijas presē Baznīcas jautājumi neparādās bieŗi; taču

šoreiz LELBas lēmums izraisīja dažādus komentārus: ka tas runā pretī Kristus mācībai, rāda vīriešu bailes no konkurences, kā arī mūsdienu sabiedrībā un politikā redzamo tieksmi iet radikālos virzienos.

Sarunās ar vietējiem brīŗam izskanēja baŗas par ASV politiku. Latvieši baidās no Donaldā Trampa, kas viņiem atgādinot Eiropas vadoņus 1930. gados. “Vai jūs domājat, ka ievēlēs Trampu?” viņi jautāja, un mēs ar sievu, kā pašcepti lietpratēji Amerikas politikā, apliecinājam,

ka tas nenotiks. No plašsaziņas līdzekļiem uzzinājam arī vieglāka rakstura jaunumus – piemēram, ka *Vienotības* vadošā politiķe Solvita Āboltiņa mainījusi savu frizūru un parādījusies ar jauneklīgāku, modernāku griezumam, tomēr paturot ugunīgi sarkano krāsu. Ar to viņa it kā noslēgusi kādu dzīves posmu un nu sākšot jaunu. Āboltiņai tāds gājiens gan esot prasījis lielu uzdrošināšanos.

(turpināts 4. lpp.)

Iesvētības Aijovas latviešu luterāņu draudzē

IMANTS KALNIŅŠ

Domāju, ka viens no priecīgākajiem notikumiem jebkuŗa mācītāja dzīvē ir iesvētīt savus mazbērnus. Šo prieku 22. maijā piedzīvoja Aijovas draudzes mācītājs Aivars Pelds ar sieviņu Irmu. Ievēti tika trīs vecākie no viņu desmit mazbērniem Aleksis Pelds, Laila Pelde un Mārtiņš Šteinblūms.

Šīs iesvētības bija priecīgs notikums arī mazās Aijovas draudzītes dzīvē, jo bija pagājuši vairāk nekā divdesmit gadi, kopš pēdējo reizi kāds no draudzes locekļu bērniem ticis iesvētīts, jo bez Peldu dzimtas locekļiem draudzē citu bērnu nav.

Iesvētes dievkalpojuma apmeklētāju vidū netrūka gandrīz neviena atnākt spējīga draudzes locekļa, kā arī Voldemāra Pelda sievas Džoli (*Jolie*) amerikāņu radi. Ņemot to vērā, vairāki panti visos korāļos tika dziedāti arī angļu valodā.

Spreidīķi mācītājs A. Pelds lietoja Svētos Rakstus, kas atrodami Mat. ev. 5. līdz 7. nodaļās, kur stāv rakstīts par tā saucamo Jēzus Kalna runu un līdzību par gudro un negudro nama cēlāju. Gudrais namu ceļ uz klints, bet neprāša

uz smiltīm. Lietus laikā gudrā vīra nams stāvēja, jo bija celts uz stingra pamata, toties negudrajam tas sabruka, jo bija celts uz nedroša pamata.

Šinīs laikos parasti pastāv kodekss, pēc kuŗa jāceļ nami, lai tie

būtu droši dzīvošanai. Jēzus, saprotams, pielīdzināja nama celšanu cilvēka dzīves nama, t.i., tāda dzīves ceļa veidošanai, kas būtu drošs, kad pāri nāk dzīves vētras un dažādi nopietni pārbaudījumi. Mācītājs spreidīķi no-

beidza ar vēlējumu iesvētāmajiem: “Mana cerība ir, ka jūs, it sevišķi iesvētāmie, kuŗi esat savas dzīves nama celšanas sākumā, katrs veidosiet savu dzīvi, ņemot par kodeksu Jēzus Kalna runu, un veidosiet to uz vienīgā, istā un

drošā pamata, kas ir mūsu Kungs Jēzus Kristus”.

Bez parastās iesvētību liturģijas, dievkalpojumu kuplināja Arnis Akšelis, ģitaras pavadijuma nodziedot pazīstamo korāli “Māci man ticēt, Kungs”, vārdus iepriekš paskaidrojot angļiski.

Ievētos jauniešus no Draudzes sirsniņi sveica Draudzes priekšniece Dzidra Arāja-Akšele, iesākot ar Jēzus vārdiem “ES ESMU ceļš, patiesība un dzīvība...” (Jāņa ev. 14:6). Dzidra stāstīja, ka nekas nav lielāks un skaistāks, ko cilvēks var uzsākt savā dzīvē, kā sākt gājienu pa šo ceļu. Varbūt gadīsies kādi negaidīti pagriezieni vai labirints, taču Dieva gaisma šī ceļa galā ir tik spoža, ka tā vienmēr jums rādīs pareizo virzienu.” Nobeidzot sveicienu, Dzidra Draudzes vārdā novēlēja Aleksim, Lailai un Mārtiņam iet “droši pa Kristus ceļu, Dieva gaismas apmirdzētiem!”

Pēc dievkalpojuma visi bija aicināti pakavēties sadraudzībā mielastā Aijovas Latviešu biedrības telpās, kur pirmo reizi vienkopus bija klāt arī visi Aivara un Irmas Peldu bērni, mazbērni, vedeklas un znots.

Māc. Aivars Pelds ar kundzi Irmu un visiem viņu bērniem, mazbērniem, vedeklām un znotu (pirmo reizi visi kopā vienlaikus) // FOTO: Imants Kalniņš

VILNIS BAUMANIS

(Turpināts no 3. lpp.)

Viņas priekšzīme tagad iedrošinājusi un iedvesmojusi arī citas Rīgas dāmas, reizē nozīmīgi ceļot viņas frizieres prestižu.

Meklējot jaunas kultūras ainas, mums laimējās pabūt arī Liepājā un noklausīties Imanta Kalniņa 75 gadu jubilejas koncertu. Liepājas koncertnams *Lielais Dzintars* ir viens no pēdējā laikā Latvijā celtajiem mūzikas tempļiem – varena iedzelteniem stikliem klāta dižcēltne ar plašu mūsdienīgu koncertzāli. Tur Liepājas orķestris un solisti, tostarp arī dzirkstīgā Olga Rajecka, atskaņoja Imanta Kalniņa jaunradus, gan arī viņa agrāko laiku “grāvējus” – “Lilioma dziesmu” un Liepājas himnu par pilsētu, “kuŗā piedzimst vējš”. Imants Kalniņš Otrās atmodas laikā ar savu mūziku un nacionālo stāju bija viens no tautas brīvības saucējiem, bet jaunajā gadu simtā viņš sāka asi kritizēt Rietumu liberālās vērtības un pat cildināt Krievijas un Baltkrievijas vadonūs. Koncertā teiktā isā uzrunā viņš gan no politikas atturējās un ļāva runāt savai mūzikai – spēcīgai un brāzmainai, kuŗā daudz darba bija bundziniekam.

Liepājā, protams, bija jāapmeklē arī Kaŗosta un jāizcieš īslaicīgs “ieslodzījums” kādreizējā cietumā – ēkā, ko cara laikos uzcēla par slimnīcu, bet padomju laikā lietoja kā cietumu nepaklausīgiem kaŗavīriem. Tur arī mūs stundas laikā “pāraudzināja”: lika stāvēt miera stājā un tirdīja ar jautājumiem, uz kuŗiem allaž atbildējam nepareizi. Tumšajos pagrabos un biedīgajās kamerās sākām justies aizvien sīkāki un nenozīmīgāki, sākdami baŗīties, vai jebkad vairs redzēsīm savējos. Šīs iestādes darbinieki savas lomas veic ne sliktāk par Liepājas

teātra aktieŗiem.

Kopā ar saviem vizinātājiem pārgulējam nelielajā viesnīcā “Porīņi”, kur mūsu rīcībā bija atsevišķa māja ar virtuvi un sabiedriskām telpām – kas mūs rosināja *Maxima* veikalā sapirkt

tur jūtamies kā mājās. Turpat, dažu soļu attālumā mūs gaida iecienītais restorāns “Osiriss”, kur pa logu vērojām gaŗāmgājējus Lāčplēša ielā un bieŗi sastopam kādu paziņu. Šoreiz mums iepatīkās arī jaunais restorāns “Spār-

draudzīga un uzmanīga.

Centrā dzīvojot, var iztikt bez automaŗinas. Rīgas tramvaji ir ērti, moderni un uzticami. Iemānījāmie allaŗ turēt kabatā sabiedriskā transporta karti jeb e-talonu, ko iekāpjot jāpieliek pie elektroniskā lasītāja, lai braucienu reģistrētu. Nepieredzējis braucējs varētu nodomāt: te ir “goda sistēma”, neviens jau neskatās, braukšu par brīvu! Bet te pēkšņi, kur bijis, kur ne, vagonā ielec kontrolieris vai kontroliere

certu vai citur. Tomēr rodas arī brīŗi, kas liek apstāties un sajūst to, ka esam Latvijas valstī. Nejaŗi gadījāmie pie Brīvības piemiņekļa kādas ceremonijas laikā, kad viesojās Izraēlas Ārlietu ministrijas pārstāvis. Viss notika pēc reglamenta: stāvēja kaŗavīru goda sardze, spēlēja militārais orķestris. Skanēja komandas, kaŗavīri sastinga miera stājā ar salūtā paceltiem ieročiem. Atskanot Latvijas valsts himnai, jūtām pēkšņu emocionālu savīņojumu, gluŗi

Restorānā “Spārns”. No kreisās: Baiba Kunšteina, Marta Jēkabsonē un Andris Gūtmanis

kulinārus labumus un sarikot nelielu “ballīti”. Nākamajā dienā atceļš pa zaļiem Kurzemes laukiem, kur valdīja svētdienīgs miers. Drīŗ vien bijām atpakaļ ierastajā vietā Rīgā. Gadu gaitā apgrozoties Rīgas centra rajonā,

nos”, Tērbatas ielā 28, nodēvēts arī par “brančotavu”. To pirms gada atvēra Kristīne Kunšteina ar meitām (dviņumāsām) Baibu un Zani. Interjers gaišs un mājīgs, tādā patīkami uzkaŗēties. Ēdiens labs un ar izdomu, apkalpošana

Rīgas tramvajs

un visiem pēc kārtas ar savu ierīci pārbauda kartes; izsprukt vairs nav iespējams.

Pie Rīgas tieŗām var pierast. Tā ir tāda pati lielpilsēta kā daudzas citas, kur ļaudis steidzas uz darbu, uz veikalu, uz randīņu, uz kon-

kā agrākos trimdas laikos. Te pie redzamākā Latvijas simbola braŗi stāvēja Latvijas kaŗavīri, kuŗiem varētu nākties savu zemi aizstāvēt ar ieročiem. Domājāms: lai tieŗām Dievs svētī šo valsti, ko, arī tālumā dzīvojot, saucam par savu.

INGUNA
DAUKSTE-SILASPROĢE

Īstā ziedu un ziedēšanas laikā savu dzimšanas dienu svin dzejniece Baiba Bičole, kuŗa, dzīvojot svešumā, atmiņas saglabājusi bērības ainās – „Agrā bērībā Pārdaugavā – dziļi sniegi mazām kājām, garas pienenes pavasaros, nama dārzā ogas un āboli, gājieni uz māmiņas brāļa dārzniecības puķu orgijām. Bieži braucām arī Daugavai pāri – tur brīnumu un satraukumu pilnas operu izrādes, grāmatu veikali, zvēru dārzs ar Ķīšezera svētdienu priekiem – miļā pilsēta. Ļoti man patīk dziedāt un dejot – tā, četru gadu vecumā aizvesta pirmoreiz uz baleta izrādi operā, atceros sevi izraujamies māmiņai no rokām un skrienam uz skatuves pusi ar saucieni: „Es ar' gribu dejot, es ar' gribu dejot!” Dzejniece Baiba Bičole „ved atpakaļ pie ļoti seniem pasaules uztveres slāņiem, un viņas dzejas ievirzē daudz kas radniecīgs ar tautasdziesmām; gan lakonisma ziņā, gan tēlainībā,” savulaik rakstīja literatūras kritiķis Jānis Andrups. Mans kolēģis un dzejnieks Kārlis Vērdiņš, Latvijā izdotā Baibas Bičoles dzejas krājuma „Citviet” (2011) ievadā raksta: „Pavadījusi dzejā jau vairāk nekā pusgadsimtu, Bičole nāk ar vēl vienu tēlainības un emocionālītātes uzbangojumu, kuŗa kustību dabiskums un amplitūda vēlreiz apstiprina viņas savdabīgo, spilgtu vietu latviešu modernā dzejā.”

„Man ir svarīgi, lai pasaule manā dzejā būtu sataustāma, pasmaržojama, nogaršojama – sajūtama kā viela,” atzinusi jubilāre Baiba Bičole, kuŗa dzimusi Rīgā 1931. gada 29. maijā, baltu filologu Jāņa un Līvijas Bičolu ģimenē. Bērības gadi Pārdaugavā, agri iepazītā grāmatu pasaule, braucieni pie tēva vecākiem uz Biržu pagasta Biķerniekiem vai mātes radiem uz Jelgavas apriņķi. 1944. gada vasarā cauri Vidzemei un Kurzemei no Sēlijas pajūgos kopā ar ģimeni Baiba Bičole trīspadsmit gadu vecumā dodas bēgļu gaitās. „1944. gada vasara bēgļu

pajūgos čigāniska. Jumtam dažreiz egļu zari, mīkstumam bieži vien siena klājs. Mums, bērniem, tīrā izprieca. No jūlija līdz novembrim tā braucot, apskatīta laba daļa Vidzemes un Kurzemes, redzētas daudzas īpatas latviešu lauku mājas un to ļaudis. Mana dzīvā un skaistā Latvijas mācība! Novembra tumsā aiz mums paliek Liepāja, Latvija, mans bērns laiks”. 1944. gada 11. novembrī Bičolu ģimene kāpj uz kuģa „Mimi Horn” klāja, kas dodas uz Vāciju, 13. novembrī viņi ierodas Gotenhāfenā, tālākās gaitas ved uz Vāciju, vairāki gadi nodzīvoti Hersbrukas latviešu bēgļu nometnē. „Vācijas gadi – latviešu skolas gadi, daudz jauku atmiņu. Nebijis ceļojumu uz tās zemes vēsturiskajām pilsētām, pilsētiņām, Alpu kalniem, varētu likties, ka nemaz neesmu svešā zemē, jo allaž izgādījies dzīvot lielā latviešu kolonijā.” Astonpadsmit gadu vecumā 1950. gada decembrī Baiba Bičole ar vecākiem iebrauc Amerikā, Ziemsvētkos pirmo reizi skata Ņujorku, taču ceļš tālāk ved uz Baltimoru Merilendā. Tas ir grūts laiks, jo vecāku izglītībai jaunajā zemē nebija nozīmes. „Es gribēju turpināt mācības, kas arī nebija iespējams, ja tev nav naudas. Mēs bijām izrauti no savas sabiedriskās šķiras, un vienīgais, kas mums palīdzēja uzturēt garu – mēs atrādām domubiedrus, cilvēkus ar līdzīgu kultūras un inteliģences līmeni latviešu sabiedrībā.” Baiba Bičole stāsta: „Darbs, vakaros mācības, nakti grāmatas, gribas iet arī uz koncertiem, mūzejiem, latviešu sanāksnām, tanis aktīvi līdzdarbojoties – beidzot sāk gaisā dienas laikā ķēmi rādīties. Pirms pilna laika studiju uzsākšanas jāatvelk elpa. Tajā laikā uzsāku pāri soļošanu, iegūdamā Ilmāra Rumpētera uzvārdu un savam gleznu priekam dzīvu nesēju. Ja pirms tam „Ulubelē” un „Rakstos” kādi nieki iespiesti, tad šis notikums mani pasprūdi istas pantu gāzmas. Bet tas jau

tikai ievāvs, līdz maizes cepšanai nemaz netieku, atskrienot mazajam Alvilam, pēc uzsākot strādāt, atbalstot Ilmāra mākslas studijas. – Ap 1958. gadu, ļāvusies jauniem paliem, par jaunu satveros ar rakstāmi. Tā pastarpām Arvila, Ritas un Arta audzināšanai radušies arī dzejoļi. Ir bijis jāraksta, bet – tik daudz vēl neapzinātu

aktivitātēs Ņujorkā un ap to, 50. gadu beigās sāk piedalīties plašākos literāros sarīkojumos, publicējas žurnālā *Jaunā Gaita*, *Mēs* un citos izdevumos, līdz pienāk laiks dzejas krājumiem. 1966. gadā iznākušo Baibas Bičoles debijas dzejas krājumu „Atrita” (Z. Lazdas balva) atzinīgi novērtē kritiķis Jānis Rudzītis, norādī-

dzejoļu krājumu „Citviet”, apkojojot turpat divdesmit gadu garumā tapušo dzeju. „Es nekonstruēju dzeju, man nav metodiskas pieejas. Rakstu tieši tā, kāda esmu, un dzeja parāda nevis manu „lirisko varoni”, tā atklāj tikai manu personību.”

Baiba Bičole ir ne tikai dzejniece, bet ilgu gadus arī korektore un redaktore laikrakstā *Laiks*. Darbs žurnālistikā sākās 1987. gada janvārī – „sākumā lasīdama korektūras, vēlāk rediģējama manuskriptus, reizēm atvietodama redaktoru Ilgvaru Spilneru viņa prombūtnes laikā, darbu apguvu pamazām. Skatījos, klausījos un darīju, un darīdama mācījos. Galvenokārt un pirmkārt esmu dzejniece, kuŗai tagad tomēr jādabojas arī ar politiku, socioloģiskiem jautājumiem, ekonomiskiem apskatiem, utt.” 1993. gadā Baiba Bičole kļuva par laikraksta redaktori; kopš 2001. gada viņa ir ASV Austrumkrasta korespondente.

Līdzīgi kā daudzas latviešu dzejnieces, arī Baiba Bičole ir skolotāja – vasaras skolā Beverīnā un Ņujorkas Jonkeru vidusskolā. 2001. gadā Baiba Bičole „par ilgstošu un sekmīgu darbību – radot jaunu latviešu valodas izmantojumu dzejā, ar dainu valodas spēku; pildot redaktora pienākumus, un izglābjot *Laiku* no strupceļa; un – skolotājas darbā iešķīlot cieņu pret latviešu valodu un literatūru trimdas jauniesos”, saņēma Ērika Raistera Piemiņas fonda balvu.

Ar dzejnieci tikos pagājušā gada aprīlī Priedainē, kad pati saņēmu šo balvu. Baibai ir tuva gan pilsēta – Rīga, Ņujorka, gan daba – jūra, pļavas, mākoņi, mežs un dabas mošanās un pilnesības laiks. „Pilsēta – tā ir dzīvība, kas radusies no cilvēka izdomātā. Lauki – dabas spēks, ko dod zeme.” Sūtu dzejnieci visa laba vēlējumu dzimšanas dienā no Rīgas un novēlu „Visiem spēkiem turies / pie laika palodas, / starp zemi un debesīm / darini valodu”.

Cilvēks – starp debesīm un zemi izvilka jautājumu zīme

Dzejniecei Baibai Bičolei – 85

Dzejniece Baiba Bičole Klivlandē

ceļu, krāsu, un skaņu! Varbūt par šodienu varēs runāt rīt?”

Pirmās dzejas publikācijas 1953. gadā lasāmas jauniesu žurnālā „Raksti”. Pēteris Ērmanis, Vācijā iepazīsies ar šo izdevumu, recenzijā atzīmējis divus jaunos dzejniekus, vienaudžus – Olafu Stumbru un Baibu Bičoli, „kuŗai mazas, savādās glezniņas vizošas dziesmiņas”. Pamazām Baiba Bičole iesaistās latviešu literārajās

dams uz jaunām skaņām un iztēli, reizē gleznainību un koncentrētību. „Bičoles liriskais talants pārsteidz ar drosmi, kāda tai bijusi, tuvojoties kaislas erotikas motīviem. Bet tāpat viņas talants var atklāties balādiski rēgainā liroepikā. [...] Esam sastapušies ar izsmalcinātu modernu dzejnieci.”

2011. gadā Rīgā Dzejas dienu noskaņās apgāds „Mansards” izdeva jaunāko Baibas Bičoles

ALAs Kultūras fonda 2016. gada projektu pieteikumi iesniedzami līdz 31. jūlijam

SANITA ŠŪMANE,
ALA Kultūras fonda vadītāja

(Turpināts no 1. lpp.)

Saglabātie materiāli būs pieejami elektroniski lietošanai nākotnē un, attīstot šo projektu, plānots izdot grāmatu, kas uzskatāmi atspoguļotu Latviešu centra „Gaŗezers” vēsturi. Projektu iesniedz Māra Kore un Māra Pelēce. (\$3000,-)

4. Grāmatas *Edvarts Virza. Raksti*, 6. sējums izdošana. Edvarta Virzas Rakstu 6. sējums ietver E. Virzas prozu – presē palikušos tēlojumus „Lieldienu stāsts” (laikr. *Brīvā Zeme*, 1924. g.), „Saimnieka atgriešanās” (žurn. *Piesauļe* 1929. g.) un viņa visatpazīstamāko darbu „Straumēni”. Tam seko J. A. Jansona, A. Freija un H. Biezā apceres par „Straumēniem” un E. Virzas reliģisko

priekšstatu iedabu. Projektu iesniedz Ingrīda Segliņa, apgāds „Zinātne”. (\$2000,- no E. Sūnas piemiņas fonda)

5. Atbalsts avīzes „Mazpulks” izdošanai. Avīze iznāk vairākas reizes gadā, atspoguļojot mazpulku darbību Latvijā. Tiek izplatīta Latvijā, arī ASV dzīvojošajiem mazpulku labvēļiem. Projektu iesniedz Agr. Arvīds Bļodnieks. (\$962,-)

6. Pasaules latviešu mākslas centra (PLMC) darbība un kolekcijas izveide Cēsīs, Latvijā. Latviešu mākslas darbu apzināšana, atlase, nogāde uz Latviju. Jaunas sezonas izstādes „Kalmītes stāsts” un kataloga izveide. Projektu iesniedz Lelde Kalmīte. (\$ 3180,-)

7. Grāmatas „Monsinjors Pēteris Vilcāns (1929.-2012.)” un CD „Promesa” izdošana. Komponistu Sergeja Austra Universa (www.komponists.lv) un Arno Eversa sacerētie 10 skaņdarbi ar F. Bārdas un J. Poruka dzeju, tiks iekļauti CD „Promesa” kuŗa un solistu izpildījumā. CD „Promesa” papildinās grāmatu kā vērtījums monsinjora mūža darbībai un Latvijas garīgā spēka apliecinājumam. Projektu iesniedz Ilga Cimbule. (\$2730,-)

8. XII Starptautiskie latviešu jauno mūziķu meistarkursi „Krustceles mūzikā”. Meistarkursi norisināsies Siguldā, Latvijā, 2016. gada jūlijā, pulcējot 100 jaunos mūziķus un pedagogus. Meistarkursi piedāvā augstas

kvalitātes mācību programmu: lekcijas, meistarklases un koncertus, kuŗos nozīmīgu vietu ieņem mūsdienu un trimdas latviešu komponistu skaņdarbi. Projektu iesniedz Dace Apeŗāne. (\$2000,-)

9. Daugavpils Universitātes Jauniešu interešu izglītības skolas Humanitārā akadēmija jauniešiem (HAJ) studiju programmas „Latvijas jaunatnes intelekts Latvijas nākotnei” 2015./

2016. gada apmācības nodrošināšana. Semināri jauniešiem par plašajām izglītības un darba iespējām Latvijā. Projektu iesniedz Dr. Maija Burima. (\$800,-)

No Ēdgara Sūnas piemiņas fonda tika piešķirts atbalsts

\$2000,- apmērā (sk. sarakstu), un no komponista Aleksandra Okolo-Kulaka piemiņas fonda tika piešķirtas divas radošā darba stipendijas, kopsummā \$1800,- (sk. sarakstu). Atbalsti no abiem šiem fondiem tiek izmaksāti no noguldījumu augļiem, neskaŗot pamatkapitālu.

ALAs Kultūras fonda 2016. gada projektu līdzekļu pieprasījuma veidlapa atrodama ALAs mājaslapā: www.alausa.org, un veidlapu var lūgt atsūtīt arī pa parasto pastu. Jauni projekti jāpiesaka līdz 2016. gada 31. jūlijam.

Ceru, ka Jūs turpināsiet atbalstīt ALA Kultūras fondu arī turpmāk, lai sadarbībā arī nākamais fonda darbības gads būtu ražens! Paldies!

Latvijas Jūras spēku virsnieku pieredze slavenā ASV kara skolā

JĀNIS BOLIS,
LR Goda konsuls Rodailendā, ASV

Kā jau esmu iepriekš rakstījis, Rodailandas pilsētā Ņūportā atrodas prominentākā flotes karaškola pasaulē *Naval War College (NWC)*. Kopš pirmās klases, kad deviņi studenti satikās 1884. gada 6. oktobrī kādas Ņūportas ēkas bēniņos, NWC ir absolvējuši vairāk nekā 24 000 pasaules militāristu, tostarp Otrā pasaules kara slavenie ASV admirāļi Nimics un Halsejs, starptautiskas amatpersonas, kā arī simtiem augstākā līmeņa ASV federālā dienesta civilvadītāji. Visā savā vēsturē NWC ir turējusies pie pārliecības, ka tā ir vieta, kur notiek oriģināli pētījumi par jautājumiem, kas saistīti ar karu un to, kā karu novērst.

Vienā no NWC sešiem akadēmiskiem departamentiem *Naval Staff College* – tiek pasniegts starptautisks jūras spēku virsnieku kurss, kur ASV apmāca partnervalstu virsniekus no visas pasaules darbam augstākā ranga stābos. Apmācības programma galvenokārt ietver operacionālā līmeņa kara mākslas apgušanu, gan pētot vēsturiskus karus un kaujas, gan analizējot mūsdienīgu jūras kara mākslas stratēģiju.

Šogad šī departamenta kursu absolvēja Latvijas Jūras spēku virsnieks komandleitnants Seldzis Grasmanis. Citus gadus kursa absolventi ir bijuši latviešu virsnieki Gvido Ļaudups un Kristis Kristlībs. Lūdzu, izlasiet, kā NWC pieredzi šie trīs virsnieki apraksta pašu vārdiem!

Komandleitnants Seldzis Grasmanis:

Militāro dienestu Latvijas Nacionālajos Bruņotajos spēkos (NBS) uzsāku 1995. gadā, kad iestājos Nacionālajā Aizsardzības akadēmijā (NAA). Pēc akadēmijas absolvēšanas tiku nosūtīts dienestā uz Latvijas Jūras spēkiem, kur mans pirmais amats bija Jūras spēku komandpunkta operatīvais dežurants. Vēlākajos gados pildīju dažādus amatus, kas visi bija saistīti ar Jūras spēku Jūras novērošanas dienestu. Divus gadus pildīju Jūras spēku komandiera adjutanta pienākumus, kas man deva lielisku iespēju, pirmkārt, ceļot kopā ar komandieri un piedalīties oficiālās starpvalstu vizītēs un, otrkārt, klātienē pieredzēt, kā tiek risināti jautājumi un pieņemti lēmumi Jūras spēku augstākās komandvadības līmenī – Jūras spēku stābā. Pēc savas nākamās izglītības iegūšanas sakaru un Informācijas tehnoloģiju speciālitātē, mans dienests turpinājās NBS Apvienotā Stāba Sakaru un Informācijas tehnoloģiju departamentā. Bet laikā no 2012. līdz 2015. gadam tiku nosūtīts dienestā uz Latvijas Militāro pārstāvniecību NATO, Briselē.

Virsnieka amats Latvijā tiek iegūts trīs gados, absolvējot NAA, bet izglītības iegūšana turpinās visā virsnieka karjeras laikā. Tās ir mācības, kursi, treniņi – nemitīga savas speciālitātes un prasmju attīstīšana. Attiecīgi karjeras izaugsmei, militāro pakāpju saņemšanai ir piesaistītas nepieciešamās izglītības prasības. Viens no šādiem posmiem ir Stāba vecākā virsnieka kurss, kuŗa apgušanai Latvijas Jūras spēku virsnieki dodas uz ASV Rodailendas pavalsts pilsētu Ņūportu, kur atrodas ASV Jūras kara kolledža (*Naval War College*), kas ir viena no vecākajām un prestižākajām šāda veida mācību iestādēm pasaulē.

Man bija iespēja mācīties ASV Jūras kara kolledžā 2015./16. mācību gadā. Kurša priekšnieks, ASV Jūras kapteinis (*Navy Captain*) *Mark Turner*, mācību gada sākumā uzrunājot studentus, teica: „Šis būs labākais gads jūsu karjērās, un tas izmainīs jūsu skatu uz pasauli”.

Tagad, kurša beigās, es šim apgalvojumam noteikti varu piekrist. Šis kurss ir mainījis manu skatu uz pasaules notikumiem. Esmu spējīgs tos kritiski vērtēt, kā arī analizēt starpvalstu konfliktu cēloņus. Šis gads man deva iespēju iegūt 78 jaunus draugus no 53 pasaules valstīm. Es daudz uzzināju par Amerikas Savienotajām Valstīm, par to vēsturi, cilvēkiem, administratīvi-politisko iekārtu, bruņotajiem spēkiem un dabas brīnumiem.

Šeit iegūto izglītību nešaubi varu vērtēt kā pasaules klases līmeni. Studiju organizācija ir ļoti pārdomāta un sakārtota, teorijas mijas ar diskusijām un praktisku darbu jūras operāciju plānošanā. Profesori ir augsti kvalificēti savas jomas eksperti ar ilggadīgu pieredzi darbā operacionālā, stratēģiskā un politiskā līmenī.

Kolledžas mācību programma nav atrauta no realitātes un neizskata tikai pagājušu konfliktu cēloņus. Šajā gadā ar lekcijām kolledžā viesojās ASV Bruņoto spēku augstākā vadība, kā Jūras spēku, Gaisa spēku, Jūras kājnieku komandieri, ASV Kongresa senātori un domnīcu (*Think Tank*) pārstāvji, un daudzi citi militārās un politiskās jomas eksperti.

Ja virsniekam viņa karjērā tiek dota iespēja iegūt izglītību ASV Jūras kara kolledžā, tad noteikti iesaku daudz nedomāt un pieņemt šo izaicinājumu. Ja kādam varbūt liktos par grūtu – jo ir gads prombūtnē no dzimtenes un tuviem cilvēkiem – tas noteikti atmaksāsies!

Par vienu no kolledžas darbības misijām tiek uzskatīta „*To Educate and Develop Leaders*”. Tātad – nākotnes līderi satiekas šeit!

Komandleitnants Kristis Kristlībs:

Esmu 37 gadus vecs. Šobrīd es esmu Mīnu kuģu eskadras komandiera vietnieks, un mana

dienesta vieta ir Liepāja. Dienestā es esmu kopš 1997. gada. 15 gadus dienēju uz dažāda veida kuģiem, sākot no patruļkuģa un stāba un atbalsta kuģa, beidzot ar mīnu traļeriem un mīnu meklētāju. Pirms doties uz ASV mācīties *US NWC*, biju kuģa komandieris mīnu meklētājam *M-05 VIESTURS*. Kuģa komandiera amatā biju piecus gadus. 2014. gadā man bija tas gods pārstāvēt Latvijas Jūras spēkus *US NWC*. Tas ir liels pagodinājums, jo katru gadu Latvija nosūta tikai vienu virsnieku uz *US NWC* izglītības iegūšanai. Diemžēl 2016. gadā neviens virsnieks no Jūras spēkiem nedosies mācīties uz Ņūportu, bet nākamgada kandidāts ir jau pieņemts.

Mācības *NWC* uzskatu par ļoti interesantām un noderīgām jebkuŗam vecākajam virsniekam. Apmācība notika kopā ar studentiem no citām pasaules valstīm. Kopā bijām 64 studenti no visas pasaules. Katru trimestri mūs sadalīja pa semināriem, kur lielākā daļa bija ASV virsnieki, kā arī daži studenti no citām valstīm. Pasniedzēji ir ļoti zinoši un pieredzējuši un tiešām prata nodot nepieciešamās zināšanas studentiem.

Mācību vieta ir ļoti apjomīga, un ir jāpieliek pūles, lai paspētu izlasīt visu uzdoto vielu. It sevišķi grūti bija sākumā, bet ar laiku lasīt un mācīties kļuva vieglāk. Ļoti liela nozīme bija tam, cik pats daudz darba ieguldi mācību vielas apgušanai, jo pasniedzēji neko „ar karoti mutē nelēja”, un tas, cik kurss būs noderīgs, ir atkarīgs vienīgi no tevis paša. Grāmatas un palīglikdzekļi mācībām bija rūpīgi piemeklēti, un lielākā daļa tiešām palīdzēja attīstīt kritisko domāšanu un analīzi. Bija patīkami sākt izprast notiekošos procesus pasaulē, politikā un karadarbības plānošanā.

Vēl viens brīnišķīgs papildieģuvums mums bija iespēja iepazīt ASV iekārtu, amerikāņu dzīvesveidu un domāšanu. Mēs apceļojām ļoti daudz pilsētas un vietas, kas mums deva iespēju iepazīt ASV no dažādiem redzespunktiem, jo katra pilsēta un pavalsts atšķiras no visiem pārējiem, vienmēr varēja atrast kaut ko jaunu un interesantu.

Domāju, ka šīs mācības *US NWC* katrā ziņā ir noderīgas manam turpmākajam dienestam. Bez šo vai līdzvērtīgu kursu beigšanas nav iespējams iegūt nākamā dienesta pakāpi, kas savukārt nozīmē, ka arī karjeras izaugsme nav iespējama. Kurša laikā tika nodibināti kontakti ar citu valstu virsniekiem, kas noteikti noderēs nākotnē. Pagājušā gada oktobrī NATO stābā *Northwood* Londonā es sastapu virsnieku no ASV, ar kuŗu kopā mācījās Ņūportā. Arī pēc studiju beigām es uzturu sakarus ar citiem studiju biedriem.

Šī man bija jau otrā reize, kad ieguvu izglītību ASV. 2005. gadā es biju ASV, lai piedalītos citos militārajosursos, bet ļoti ceru, ka šī nebūs pēdējā reize. Ceru arī nākotnē ne reizi vien apciemot un apceļot ASV.

Komandleitnants Gvido Ļaudups:

Esmu dzimis 1979. gada 18. jūnijā Rīgā. Pēc Rīgas Franču liceja absolvēšanas uzsāku studijas Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā. Absolvējis to 2000. gadā, ieguvu pirmo virsnieka pakāpi. Vēlāk Francijas Jūras spēku jaunāko virsnieku skolā apguvu jūras artilērijas speciālitāti, bet Beļģijā beidzu Jūras pretmīnu darbības skolu. Jūras spēkos ieņēmu vairākus amatus gan uz kuģiem, gan dažādos stābos. Divas reizes biju nozīmēts pildīt uzdevumus Baltijas valstu projektā – pretmīnu darbības eskadrā *BALT-IRON*. Kopš 2013. gada vasaras esmu Jūras spēku – flagmaņa *A-53 „VIRSAITIS”* komandieris.

2012. gadā kopā ar ģimeni – sievu Aivu un dēlu Alanu – nepilnu gadu dzīvoju Ņūportā, kur mācījās ASV Jūras kara kolledžā (*NWC*) Vecāko stāba virsniekuursos. Tas bija patiesi neaizmirstams laiks. ASV Jūras kara kolledžā iegūto izglītību un pieredzi vērtēju, kā visaugstākā līmeņa apmācību, kas noder turpmākajam dienestam.

Runājot par ikdienas dzīvi Amerikas Savienotajās Valstīs, par iedzīvošanos sabiedrībā, varu teikt – biju pozitīvi pārsteigts, dēļ uzsāka gaitas pirmsskolas mācību iestādē, un jau neilgā laikā apguva angļu valodu. Sieva Aiva atceras šo laiku ar sajūsmu: iespējas ceļot, satikt interesantus cilvēkus un iepazīt ASV kultūru. Protams, kā jau kārtīgiem latviešiem pienākas, mūsu ģimene, svešumā no Latvijas, meklēja iespējas iepazīties ne tikai ar Jūras kara kolledžas virsnieku ģimenēm, bet arī ar Amerikā dzīvojušiem tautiešiem. Bostonas un Rodailendas latvieši izrādīja neviltotu prieku un interesi par Latvijas Jūras spēku virsnieka gaitām Latvijā un ASV. Ar prieku atceros, ka par ģimenes labiem draugiem kļuva Latvijas Goda konsula Rodailendā Jaņa Boļa ģimene.

Ciemojāties arī pie tautiešiem Sanfrancisko, apmeklējām 18. novembra svinības Latvijas vēstniecībā Vašingtonā. Te sastapām tautiešus, kas saglabā savu latviskumu, mūsu valodu, tradīcijas – no paaudzes paaudzē. Tie ir cilvēki, kas dzīvo ar tādu patriotismu sirdī, kāda mūsdienās dažkārt pietrūkst Latvijā dzīvojošiem latviešiem.

PAUL GOBLE

Moscow Creating Military Units It Would Need to Invade Baltic Countries, Shtepa Says

Staunton, May 31 – It is always risky to derive intentions from capacities, but Moscow's moves to create new military units opposite the Baltic states suggests that the Kremlin now has the capacity to invade Estonia, Latvia and Lithuania, something that seems absurd to the West but may not to those who live in Vladimir Putin's "alternate reality."

In a commentary in today's "Postimees," Vadim Shtepa, a Karelian regionalist now living in exile in Estonia, says that 20 years ago it would have appeared ridiculous to talk about any Russian invasion of the Baltic countries. Russia accepted their independence and sought to develop good relations with them..

But today, he says, it appears "history is repeating itself. Putin's Russia ever more conceives itself as the literal continuation of the USSR with that state's attempts to dictate its will to other countries. And if these countries conduct an independent policy, they

aren't protected from suffering Russian military invasions, as in Prague in 1968 or in Ukraine now.

And this Soviet restorationism is not just at the level of rhetoric but also at the level of institutional practice. In 2015, Moscow recreated the First Guards Tank Army, which had existed in the USSR between 1943 and 1991 and in the Russian forces until 1999. That force is clearly available for use against the Baltic countries.

On May 11, Shtepa notes, Moscow's Zvezda television channel reported that "the new unit is capable of levelling the threat from the side of the Baltic countries," adding that "the new Russian divisions will become the hammer which will crush any defense" they might think to offer.

This army includes, according to Russian officials, "no fewer than 500 to 600 tanks, 600 to 800 armored personal carriers, 300 to 400 pieces of field artillery, and 35,000 to 50,000 soldiers."

More, these officials say that it is being equipped with the most modern versions of all weapons Moscow now has.

Russian writers like Viktor Murakhovsky have sought to reassure the Baltic people that they have nothing to fear from this division as it is located primarily near Moscow. But another Russian expert has pointed out that it could be moved forward to the Baltic borders very quickly if the Kremlin decided to act.

As Aleksandr Golts of "Yezhnevny zhurnal" has put it: Moscow has "reached a turning point in its relations with the surrounding world. Now, no one in the West discusses whether Russia has aggressive intentions; instead, all discuss how it will realize them."

And Golts adds: many Russian commanders say that as soon as it is organized, "the first guards tank army will take the Baltics." Other experts based in the West concur and point to some of the

special units that have been created within that army which would be of use only in an aggressive campaign.

And the creation of that Russian army is not the only such institutional change in Russian military forces. Earlier this month, Russian commanders announced the formation of a new army corps in Kaliningrad. It is under the command of Maj. Gen. Yury Yarovitsky who earlier was deputy chief of staff of the first guards tank army.

Those who dismiss the possibility of a Russian move against the Baltic countries often cite the fact that the three are members of NATO. For them, such an invasion is as impossible as was the Anschluss of Crimea three years ago. And they forget the conclusion of some that the West is not "prepared to die for Narva."

"From a rational point of view," Shtepa says, any Russian invasion would be ridiculous, especially now that there is a trip wire

of NATO forces in the three Baltic countries. But rationality may not be in play here. As Angela Merkel has pointed out, Putin lives in "a different reality" and apparently a majority of Russians do as well.

And thus tragedies are possible, he suggests. Years ago, Yevgeny Yevtushenko asked in a poem "Do the Russians want war?" Then, no one did, but today, Shtepa points out, "the Russian hurrah patriotic publicists answer this question in the affirmative: 'Russia is ready for the coming cataclysms, for a Major War.'"

Given such attitudes, one can only assume that the Kremlin is prepared to launch one, even if when and where remain unclear – and the only reasonable approach is to keep track of Russia's development of its capacities as an indication of what it is thinking about now and may very well do, however absurd that may be.

STRAUMĒNI PILNĀ KRĀŠNUMĀ

Straumēnu svētku dienā dzied Straumēnu un Londonas apvienotais koris. Diriģē Andra Zobens-East

Latviešu sabiedrībā nozīmīgiem datumiem pievienojies vēl viens – 2016. gada 30. maijs, diena, kad pēc 40 gadiem otrreiz tika iesvētīti *Straumēni*, viens no lielākajiem latviešu īpašumiem ārpus Latvijas.

Arī Dievs todien bija latvietis – mākoņi pašķīrās un saule apspīdēja *Straumēnus* un te kupli sanākušo ļaužu pulku.

Vairāk par notikumiem *Straumēnos* lasiet 8. lappusē!

Svētkus vadīja Aivars Sinka, klāt, kā vienmēr Lielbritānijas latviešiem svarīgos sarīkojumos, bija arī LR vēstnieks Andris Teikmanis

SPILGTS CITĀTS

Bīstamā Donalda programma

Žurnālā *IR* apskatnieks **Aivars Ozoliņš** rakstā par Donaldu Trampu norāda, ka viņš nesen nominēšanai ieguvis nepieciešamo delegātu skaita atbalstu un acīmredzot Republikāņu partijas konventā jūlijā kļūs par šīs partijas oficiālo kandidātu ASV prezidenta vēlēšanās. Bet kāpēc Tramps ir bīstams un līdzīgi kā Krievijas prezidents Vladimirs Putins apdraud Rietumu pēckara pasaules kārtību? Daži izvilkumi no A. Ozoliņa raksta.

Trampa līdzšinējie panākumi ir atgādinājums, ka Krievijas prezidents Vladimirs Putins nav vienīgais, kas apdraud Rietumu pēckara pasaules kārtību un līdz ar to arī Latvijas drošību. Uzskats, ka mūs sargā NATO, ir pamatots, kamēr tā uzskata alianses dalībvalstis. Tagad to liek apšaubīt pretendents uz

NATO ietekmīgākās valsts prezidenta amatu. (..)

Neesot svarīgi, ko Tramps saka vēlēšanu kampaņas laikā, – ja kļūs par ASV prezidentu, būšot tikpat stingrs pret Krieviju kā savulaik Ronalds Reigans. Šāds ticības apliecinājums dzirdēts pat no politiski it kā pieredzējušiem cilvēkiem, tajā skaitā Latvijā. Viņi droši vien atrastu arī kādu Trampa izteikumu savas hipotēzes pamatošanai

(..) Diemžēl Amerikā, izrādās, ir gana daudz vēlētāju, kuriem ir pieņemami, ka par ASV prezidenta kandidātu kļūst politiķis, kas vērsas pret Rietumu vērtību pamatiem. Un viņa programma punkts punktā sakrīt arī ar Kremļa sabiedroto labējo radikāļu un eiroskeptiķu mērķiem Eiropas valstīs.

LIGITA KOVTUNA

“Grūti ticēt, ka *Straumēniem* jau 40 gadu, un mūsu mīļo “Kaķu muižu” (*Catthorpe Manor* – Red.) redzam spīdam jaunā, elegantā, skaistā ietērpā,” teic Lilija Zobens, viena no Lielbritānijas latviešu sabiedriskās dzīves vadītājām, LNPL (Latviešu nacionālās padomes Lielbritānijā) priekšsēde. “Un vēl grūtāk ir iedomāties, ka *Straumēni* nu ir vienīgais latviešiem piederošais lauku īpašums Anglijā, kur varam rīkot saietus, nometnes, saviesīgus sarīkojumus lielam skaitam latviešu. Tāpēc ir prieks, ka LNPL spējusi lietiski sadarboties ar Daugavas Vanagu fondu Lielbritānijā, lai šo mūsu dārgumu ne tikai saglabātu, bet pat uzpostu atbilstoši mūsdienu prasībām.”

Straumēnos 30. maijā valdīja prieks un svētku noskaņa, kāda var būt tikai pēc labi padarīta darba. Pats nams – skaists, saposts un lepns kā laimīga ligava. Sveicēju un viesu pulks kupls un pacilāts. DVF valdes priekšsēdis, svinību vadītājs **Aivars Sinka**, tērpies latviešu goda tērpā, šodien, šķiet, jūtas kā gandarīts vedētāvs, priecīgi piesakot sveicējus un koncerta dalībniekus. No aizvadīto gadu rūpestiem sejā – ne vēsts. Tāpat arī Pēterim Pētersonam, Ilzei Grickus, Andrejam Ritiņam, Uldim Reveliņam, Krišam Ligeram – visiem, visiem, kas var šodien justies kā pašu nopelnītos svētkos.

Pēteris Pētersons.

“Kā man, tā Aivaram *Straumēni* ir īpaši tuva vieta, jau kopš tā laika, kad, būdami

18 gadus veci zēni, te darbojāties, darījām darbus un nedarbus. Starp citu, te es arī svinēju savas kāzas. Šodien *Straumēnos* atveram jaunu lappusi – līdz ar jauno viesnīcu sākas jauns darba cēliens, un mūsu pašu ziņā ir tas, kā darbs sekmēsies. DVF ir labdarības organizācija, bet – lai ziedotu naudu, tā jānopelna. Mēs vēlamies – un tas ir mūsu mērķis – pelnīt naudu, ko ieguldīt latviešu lietās, tostarp arī mūsu avīzes *Brīvā Latvija* turpināšanai. Mēs vēlamies ieguldīt Latvijas ekonomiskajā izaugsmē, latvietības uzturēšanā šeit, Lielbritānijā. Es no sirds priecājos, ka šodien koncertā dzied divi latviešu kori, dejo Londonas “Jautrais pāris” un, galvenais, te svētku dalībniekus ar saviem priekšnesumiem priecē četras latviešu skolas – Korbijas “Dzintari”, Lesteras, Northamptonas “Sprīdītis” un tradīcijām bagātā Londonas latviešu skola. Tātad – jaunā paaudze, tostarp jauniebraucēji atraduši ceļu uz *Straumēniem*. Gribētos, lai tas turpinās. Bet gribētos arī, lai tautieši izprastu, ka mums jāattīsta tā sauktais vietējais bizness, *Straumēnos* “jāieved” angļu sarīkojumus, konferences, kāzas utt. Jo – lai vairāk varētu ziedot, vairāk jāpelna. Un tomēr *Straumēni* vienmēr būs atvērti latviešu sarīkojumiem un norisēm. Labs marketing, mūsdienīga pieeja biznesam šobrīd ir pats svarīgā-

Viesus uzrunā Lilija Zobens, blakus – svētku vadītājs Aivars Sinka // FOTO: Ligita Kovtuna

kais. Tikko esam zaudējuši otru lauku īpašumu – brīnišķīgo Rovfantu. Joprojām uzskatu, ka vēl pirms pieciem gadiem, prasmīgāk strādājot, to varēja glābt. Arī *Straumēnos* 2008. gadā mantojām gana nolaistus. Bija jāsaņem, jāriskē, jāpieņem “nepopulāri lēmumi”. Bet esmu pārliecināts, ka laika gaitā, strādājot prasmīgi un saskaņīgi, tas viss atmaksāsies.”

Kad svētku runas un koncerts izskanējis, *Straumēnu* saimnieki mūs cienā ar šampanieti un izsmalcinātām launaga uzkodām. Jā, pirms tam cienājāmies ar “cūkmaizītēm”, kā teica kāds asprātis. Īstenībā tie bija krietni *rundštiki* ar neticami garšīgu gaļu no drukna cūcēna, ko cepa uz iesma.

Un nu dodamies muižā iekšā. Viesnīcas centrālais tepikis, kā to ievēros vērīgs viesis, rotāts nevis ar “formāliem” punktiņiem un

zvaigznītēm – tajā ieaustas ozollapu vijas, un nāk zināms, ka tepiķa raksta autors ir **Andrejs Ritiņš** – DVF valdes loceklis.

Andrejs Ritiņš.

“Ne tikai tepiķa raksti, arī aizkaru dizains ir latviskā noskaņā. Visiem logiem pasūtītajām līnu aiz-

karus, ko uzšūva un pielika dizaineri no Rīgas. Visapkārt jūs redzēsiet latviešu mākslu – gaitenšos ir latviešu mākslinieku gleznas, kas saglabātas te no *Straumēnu* “ziedu laikiem”. Nams ir būvēts no latviešu ziedojumiem, te vienmēr būs vieta, kur satikties latviešiem. Tā tam jābūt, lai gan arī jāsaprot, ka latviešu sarīkojumi te jāsamēro ar “peļņas” sarīkojumiem. Proti, mums ir budžets, kuŗā jāiekļaujas, un ir jāsaprot, ka, veidojot marketingu, jābūt dros-

Runā DV dibināšanas liecinieks Ēriks Rudzītis // FOTO: Ligita Kovtuna

Straumēni pilnā krāšņumā

Ar gavilēm tika sumināta *Straumēnu* pirmā saimniece un dvēsele Anita Silis // FOTO: Ligita KovtunaZiedi un suminājumi ilggadējai *Straumēnu* saimniecei Ligitai Krievs // FOTO: Ligita Kovtuna

mīgiem un mūsdienīgiem. To iesaku visu latviešu īpašumu saimniekiem! Es ļoti negribētu, lai latvieši no *Straumēniem* justos “izspiesti”, gluži otrādi – es aicinu tautiešus te, *Straumēnos*, rīkot savus saietus, nometnes. Starp citu – Jāņos šurp plāno ierasties ap 3000 līgotāju. Novēlu rīkotājiem – apvienībai *Bērzes Strazdi* labu izdošanos. Un peļņu!

Vēl kāds stāsts. Viesnīcas 20 numuriņos pie sienām ir akvareļi ar Latvijas ainavām. Tos uzgleznoja māksliniece no Latvijas – Līga Krēsla, kuŗa Anglijā strādāja par istabeni un audzināja savus dviņišus. Mākslaj, lai gan Līga bija iestājusies Čelsijas mākslas skolā, viņa bija gluži vai pateikusi ardievas. *Straumēnos* viņa varēja atgūt darbu savā profesijā. Vai nav lielisks stāsts?”

Tā kā todien ne vien svinējām *Straumēnu* jubileju, bet arī pieminējām Daugavas Vanagu organizācijas 70. gadskārtu, LR vēstnieks Andris Teikmanis sumināja divas īsti leģendāras personas klātesošo pulkā – jubilāru **Laimoni Ceriņu**, pasniedzot viņam LR Ārlietu ministrijas Atzinības rakstu, un **Ēriku Rudzīti**, vienu no DV dibinātājiem. Viņš vēsturiskajā dibināšanas sapulcē pārstāvēja savu 134. Zēdelgēmas gūstekņu nometnes baraku. Možs un stingru stāju Ēriks Rudzītis saņēma apsveikumus un uzru-

nāja viesus. Šķiet, ka arī pār Laimoni Ceriņu gadiem nav varas – viņš 6. jūnijā nosvinēja 90 gadu jubileju, un šogad apritēja 50 ražīga darba gadi DVF valdē.

Nāk seši vakarā, un tiek nolaisti karogi – britu un Latvijas. Izskanot “Dievs, svētī Latviju!”, no sirds vēlam šai vietai, šim namam, šai latviešu pērlei Vidusanglijā veiksmīgu un garu mūžu!

Bet kopabūšanas prieks jau tik drīz nevar rimties, un dodamies uz restorānu. Fonā skan romantiska mūzika, aiz logiem gleznaina zaļa lapotne, iedegtas sveces un ziedi vāzēs. Ēdienkarte vilinoša, un it visi izgaršotie ēdieni vienkārši lieliski. Tāpat arī to noformējums. Sūtām komplimentus *šefam!* Nākamajā rītā brokastis, kādas citkārt baudāmas labas, nu, ļoti labas viesnīcas restorānā. Viesnīcas istaba grezna, estētiska un ērta, tāda, kādā gribas atgriezties. Miļā “Kaķu muiža” tiešām prot uzņemt viesus. Lai veicas! Un aicinājums tautiešiem, papildinot DVF viesnīcu reklāmu “Pāliec pie savējiem...” – nenozēlosi! Vēl jo vairāk – atbalstīsi savējos!

P. S. Ziedu pušķus, ko svinībās saņēma godinātie, darināja un dāvāja **Inese Asermane** no *Peterborough*. Paldies Inesei, un lai sekmējas viņas firmas *Events Design by Iness* darbi!

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Toronto pārrunā Latvijas simtgades svinības

29. maijā Latvijas goda konsuls Ontario provincē Imants Purvs piedalījās Toronto pilsētas domes rīkotajā sarīkojumā, kas pulcēja Toronto apkārtnes ārvalstu konsulāros pārstāvjus.

Tikšanās laikā I. Purvs ar Toronto domes deputāti Šelliju Karoli (*Shelley Carroll*) pārrunāja Latvijas simtgades svinību ieceres, kā arī triju Baltijas valstu kopīgu svinību iespējas Toronto pilsētā 2018. gadā. Š. Karole darbojas pilsētas budžeta un attīstības komitejā, kā arī Toronto mākslas padomē un filmu valdē.

***

Eksprezidente Tigulkalnā dzied dainas

Jau piekto gadu Talsos, Tigulkalnā, pulcējas tie, kuŗus uzrunā komponista Raimonda Tiguļa mūzika un pasaules redzējums. Šā gada koncerta lielākā intriga noteikti bija Saules dainas bijušās Valsts prezidentes Vairas Viķes-Freibergas izpildījumā.

Tigulkalns ir neparasta vieta, kur ozoli veido slēgtu apli, un arī mūzika, kas tur skan, ir neparasta. Šogad koncerta īpašais brīdis ir bijušās prezidentes Vairas Viķes-Freibergas ierunātās un iedziedātās audiogrāmatas atvēršana. Viņas mūža darbs – Saules dainu pētniecība – šogad pabeigts ar piektā sējuma izdošanu. Saules dainas ir līdzīgs projekts savulaik Raimonda Tiguļa un Imanta Ziedoņa kopdarbam "Epifānijas". Prezidente Latvijas sauli sauc par siltu un tīkamu.

***

Latvija paraksta Līgumu par pievienošanu OECD

Ministru prezidents Māris Kučinskis un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) ģenerālsēkretārs Anhels Gurija (*Angel Gurría*) 2. jūnijā, Parīzē svinīgi parakstīja līgumu par Latvijas pievienošanu OECD.

Pēc līguma ratificēšanas Latvijas Republikas Saeimā Latvija oficiāli kļuvusi par 35. organizācijas dalībvalsti. Ministru prezidents norādīja, ka dalība OECD ir bijis Latvijas mērķis jau divdesmit gadus, bet tas nekad nav bijis paš-

mērķis. "Latvijas pievienošanās process OECD jau ir devis konkrētus ieguvumus un uzlabojumus – tas ir bijis dzinējspēks valsts kapitālsabiedrību pārvaldes reformai un kalpojis kā papildu stimuls, lai celtu mūsu kapacitāti cīņā ar kukuļošanu starptautiskajos biznesa darījumos," sacīja M. Kučinskis. Vienlaikus viņš uzsvēra, ka Latvijai ir jāpabeidz OECD rekomendāciju ieviešana, kā arī, neapstājoties pie sasniegtā, jāpieņem atbildīgi lēmumi, kas ļautu attīstīties valsts tautsaimniecībai. OECD ģenerālsēkretārs A. Gurija uzsvēra, ka Latvijai trīs gadu laikā ir izdevies īstenot dažādas reformas, panākot lielu progresu īsā laika posmā. "Esmu pārliecināts, ka Latvija un tās iedzīvotāji iegūs no valsts dalības OECD," sacīja A. Gurija.

***

Viļņā atklāj izstādi *Barricades 25. Origins*

1. jūnijā Latvijas vēstnieks Lietuvā Einars Semanis teica uzrunu starptautiskajā mākslas izstādes atklāšanas sarīkojumā, kas veltīta barikāžu notikumam 25. gadsimārtai.

Vēstnieks uzsvēra, ka "izstāde ir spilgts apliecinājums Baltijas valstu un tautu kopīgajam likteņu gaitām. Izstādē dažādu paaužu mākslinieki no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas parāda savu skatījumu uz šo svarīgo laiku, kas uzsāka jaunu posmu Baltijas valstu neatkarībā un brīvībā". Ekspozīcija Viļņā noritēs līdz 1. jūlijam, un tajā kopumā piedalās 39 mākslinieki no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas. Darbos mākslinieki atspoguļo redzējumu par 25 gadu seno vēsturi un tās ietekmi uz mūsdienām. Izstādi organizē Latvijas, Lietuvas un Igaunijas mākslinieku savienības. Izstāde jau notika Rīgā, tagad tiek atklāta Viļņā, pēc tam – Igaunijā. No Latvijas piedalās mākslinieki Māris Upzars, Dainis Gudovskis, Annija Grosa, Ansis Butnors, Darja Fjodorova, Adriāna Vignere, Madara Gulbis, Juris Utāns, Līga Jukša, Ivonna Zile, Alex Ets, Otto Zitmanis, Jānis Purcens un Miķelis Dobičins.

***

Militārās mācības Latvijā

4. jūnijā no Rīgas ostas uz Ādažiem pārvietojās kolonnas ar militāro transportu, tai skaitā tankiem Abrams. Militārā tehnika Latvijā piedalās mācībās *Saber Strike*.

ASV armijas kaujas tanks Abrams

Saber Strike ir ikgadējas ASV vadītas apvienotās sauszemes un gaisa spēku mācības. 2016. gadā mācību komandvadības vingrinājums *Saber Knight* no 30. maija līdz 9. jūnijam notika Igaunijā, savukārt lauka taktiskais vingrinājums norisināsies visās trijās Baltijas valstīs līdz 21. jūnijam. 6. jūnijā ASV 2. kavalērijas pulka mācību marša *Dragoon Ride II* pirmās tehnikas vienības no Lietuvas iebrauca Latgalē. *Dragoon Ride* laikā divos dažādos maršrutos veic vairāk nekā 2400 kilometrus, šķērsojot sešas valstis, no Vācijas līdz Igaunijai uz mācībām *Saber Strike 2016*. ASV karavīri, braucot garajā ceļā, pietāj dažādās vietās, lai tur iedzīvotājiem būtu iespēja aplūkot militāro tehniku. Latvijā pirmajiem šāda iespēja bija daugavpīliešiem. Aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis (ZZS) uzrunā atzina – šī ir vēsturiska diena Daugavpilī, vēsturiska pozitīvā nozīmē. "Šis marš *Dragoon Ride*, kad Latviju šķērso ASV pulks, ir notikums, kas uzskatāmi un nepārprotami parāda ASV iesaisti un ieinteresētību mūsu valsts un visa reģiona drošības stiprināšanā," sacīja ministrs.

***

ASV vēstniece apmeklē Latgali

6. jūnijā ASV vēstniece Latvijā Nensija Petita oficiālā vizītē viesojās Latgalē, lai kopā ar Latvijas aizsardzības ministru Raimonu Bergmani piedalītos ASV 2. kavalērijas pulka mācību marša *Dragoon Ride II* sarīkojumos un tiktos ar Daugavpils pilsētas galvu Jāni Lāčplēsi. Vizītes laikā ASV vēstniece piedalījās Rēzeknes novada Silmalas pirmskolas izglītības iestādes rekonstrukcijas projekta uzsākšanas atklāšanā. Rekonstrukcijas projekta finansē ASV bruņoto spēku virspavēlniecība Eiropā. 7. jūnijā ASV vēstniece turpināja savu vizīti Latgales reģionā un tikās ar Rēzeknes un Ludzas pilsētu pārstāvjiem.

***

Itālijā pārrunā drošības un sadarbības aktualitātes

6. jūnijā Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube sāka vairāku dienu darba vizīti Itālijā, lai ar augstākajām Itālijas aizsardzības nozares amatpersonām pārrunātu divpusējās sadarbības, kā arī starptautiskās drošības un sadarbības aktualitātes.

Vizītes laikā ģenerālleitnants R. Graube ar Itālijas aizsardzības nozares vadību un Latvijas vēstnieku Itālijā Arti Bērtuli pārrunāja abu valstu līdzšinējo un turpmāko militāro sadarbību, kā arī aktualitātes, kas saistītas ar gatavošanos NATO galotņu apspriedei (samitam) Varšavā. Graube Itālijā apmeklēja arī ES Jūras spēku Vidusjūrā militārās operācijas

SPILGTS CITĀTS

Vai britiem pēc 23. jūnija būs labāka pašsajūta?

Žurnālā IR publicētas *The New York Times* apskatnieka Pitera Gudmena pārdomas par 23. jūniju, kad Lielbritānijā notiks referendums par palikšanu vai izstāšanos no Eiropas Savienības. Gudmens skar arī vairākus ekonomiskos aspektus šajā jautājumā. Mūsu lasītāju ieskatam nelieli izvilcumi no raksta.

Iespējamā izstāšanās no Eiropas Savienības jeb tā dēvētais Brexit daudziem britiem sola sagādāt labāku pašsajūtu par lielāku teikšanu pašiem savā zemē. Taču – vai tas draud ar ekonomikas lejupslīdi? (...)

Pērn firmu Brandauer uzrunāja prominents amerikāņu zīmols, meklējot jaunu detaļu piegādātāju savai montāžas rūpnīcai Vācijā. Šķita, ka līgums jau ir rokā. Bet tad amerikāņi sāka uzdot papildu jautājumus par 23. jūnijā gaidāmo referendumu. (...)

Tie, kas rīko kampaņu par Lielbritānijas izstāšanos no ES, uz bažām parasti atbild ar pretjautājumu – vai tad nebūtu lieliski, ja beidzot varētu atbrīvoties no politiskās disfunkcijas un pārcentīgās birokrātijas? Jo tieši tāda viņu acīs ir Brisele, kur ierēdņi katru rītu mostas ar apņēmību izstrādāt arvien jaunas rēģulas, kas smacē biznesu. Raksta bezjēdzīgas direktīvas, diktē darba nedēļas ilgumu un pat nosaka, cik liki drīkst būt veikalos tirgotie banāni. Ja no tā visa izdosies atkratīties, britus pilnīgi noteikti atkal gaida labāki laiki. (...)

Tajā pašā laikā, šķiet, visus Bekingemas pils mūrus jau varētu nolīmēt ar pašiem ziņojumiem par to, kas britiem draud pēc izstāšanās no ES. Savas aplēses ir izplatījis Starptautiskais Valūtas fonds, Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (OECD), kā arī kāds pusducis dažādu akadēmisku institūciju. Viņu skatījumā Brexit vājinās Lielbritānijas ekonomiku.

Brexit atbalstītāji uzsvē, ka neatkarīga Lielbritānija galu galā tomēr kļūs bagātāka nekā patlaban. "Pieņemums, ka pasaule apstāsies un tirgošanās izsīks, ir prasta iebiedēšanas taktika," uzskata nekustamo īpašumu magnāts Ričards Taiss, kas ir viens no kampaņas Leave (Aiziet) līdzdabīnātājiem. Viņaprāt, atkrātīšanās no Briseles žņaugiem dos iespēju britiem paplašināt tirdzniecību ar straujāk augošām ekonomikām Ķīnā, Indijā un ASV.

Sophia stābu, kur tikās ar starptautiskajā operācijā dienāso Latvijas karavīru. Vizītes laikā ģenerālleitnants R. Graube apmeklēja arī NATO Aizsardzības kolledžu, kā arī iepazinās ar Itālijas bruņoto spēku struktūru un uzdevumiem.

***

Ārpuslatvijas luterāņu baznīca sāk cīņu par ietekmi Latvijā

Latvijas ev. lut. Baznīca ārpus Latvijas (LELBĀL) cīnīsies par juridisko statusu un tiesībām Latvijā, informēja LELBĀL mācītājs Rinalds Gulbis. Sinodē nodibināts LELBĀL Latvijas apgabals, kuŗu vadīs prāvests Kārlis Zols. Tālāk paredzēts izstrādāt vietējos darbības noteikumus apgabalam un sākt juridisko ceļu, lai nostiprinātu LELBĀL juridisko statusu Latvijā. Gulbis norādīja, ka Baznīca to apņēmusies paveikt līdz nākamā gada martam. LELBĀL Latvijas apgabala dibināšanas sinodē izcēlās asas diskusijas par sadarbību ar Latvijas ev. lut. Baznīcu (LELB). Vairāki diskusijas dalībnieki atzīmēja LELBĀL sarežģītās attiecības ar LELB, kā

arī tās apdraudējumu topošajai Latvijas LELBĀL daļai. Zols uzsvēra, ka LELBĀL ir nepieciešama leģitīmu vieta, proti, tas, ka tā ir kara laika baznīcas mantiniece. "Tas ir skaidri jāpasaka – sadarbība ar LELB var notikt, tikai pastāvot uz saviem pamatiem," norādīja Zols.

***

Liepājas Krusta draudze izstāsies no Latvijas luteriskās baznīcas

Sieviešu ordinācijas aizlieguma dēļ Liepājas Krusta evaņģēliski luteriskās baznīcas draudze nolēmusi izstāties no Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas (LELB) un iestāties Latvijas Evaņģēliski luteriskajā baznīcā ārpus Latvijas (LELBĀL). Draudzes pilnsapulce par to nobalsojusi ar skaidru vairākumu.

"Mēs uzskatām, kas šis lēmums, kas tika pieņemts [LELB] Sinodē, ir diskriminējošs, kas tas vienkārši dara pāri sievietēm, kas vēlas būt par mācītājām," Latvijas Televīzijas raidījumā *Panorāma* atzina draudzes mācītājs Mārtiņš Urdze, norādot – šo LELB lēmumu nevar pamatot ar loģiskiem argumentiem, un tas raisa neuzticības gaisotni un šķēļ baznīcu. Urdze atzina, ka Liepājas Krusta evaņģēliski luteriskās baznīcas draudze ar savu lēmumu negrib mudināt citus spert šādu soli.

(Turpinājums 10. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)

“Domāju, ka katram pašam ir jānonāk pie tā, vai ir ar mieru šādu lēmumu nest. Mums un man personīgi šis lēmums vienkārši ir sirdsapziņas jautājums, jo es negribu būt tādā baznīcā, kas tādas lietas pieļauj,” noteica draudzes mācītājs.

***

Līderu maiņa Vienotībā

Partijas *Vienotība* stūre uz nākamajiem diviem gadiem nodota bijušā Eiropas komisāra Andra Piebalga rokās. Konkurence starp abiem kandidātiem bija liela, un līdz pat balsojuma beigām nebija nojaušams, kurš iegūs partijas biedru vairākuma atbalstu. Edvards Smiltēns zaudēja tikai ar pārdesmit balsīm.

Andris Piebalgs // Foto: LETA

Cīņa par partijas līdera amatu bija līdzvērtīga, no kopumā 453 derīgajiem biļeteniem 237 bija pausts atbalsts Piebalgam. Līdz ar to balsu atšķirība bija nedaudz mazāka par 40. Pēc rezultātu paziņošanas Smiltēns atzina, ka daudzi viņa potenciālie atbalstītāji dažādu iemeslu dēļ nevarēja ierasties uz kongresu. Sākotnēji kongresam bija pieteikušies 595 delegāti. Smiltēns pauda, ka ir gatavs strādāt komandā kopā ar Piebalgu. *Vienotības* valdē ievēlēti Kārlis Šadurskis, Solvita Āboltiņa, Arvils Ašeradens, Krišjānis Kariņš, Artis Pabriks, Rihards Kozlovskis, Raimonds Čudars, Jānis Reirs, Hosams Abu Meri, kā arī saistībā ar reģionālajām kvotām ir ievēlēti Olafs Pulks, Edvards Smiltēns, Aigars Rublis, Līvija Pļavinska un Karina Korna. Par partijas domes priekšsēdi ar 283 balsīm kļuvis Cēsu pilsētas galva Jānis Rozenbergs, bet viņa vietniece būs Linda Medene.

***

Jauna Okupācijas muzeja izstāde

Latvijas Okupācijas muzejs gatavo jaunu izstādi “Pēc mums vēl ilgi zeme skums”. Tā veltīta 99 komunistiskā terora upuriem, ko čekisti nošāva un apraka Rīgas Centrālcietumā. Noziegums notika no 1941. gada 27. līdz 29. jūnijam. Līdz šim par Centrālcietuma traģēdiju zināšanas bija visai paviršas. Tikai 2014. gadā sākās padziļināta izpēte, lai noskaidrotu nogalināto vārdus, arestu iemeslus un slepkavības apstākļus.

***

Ar Raimondam Paulam veltītu izstādi atklāj Origo Summer Stage

2. jūnijā tirdzniecības centra Origo laukumā ar izstādi “Laikmeti mainās, džezs paliek. Džezs Latvijā” tika svinīgi atklāta Origo Summer Stage jaunā – septītā – sezona.

Sarīkojumā piedalījās pats Maestro Raimonds Pauls, festivāla “Rīgas ritmi” idejas autors Māris Briežkalns un citi tautā iemīļoti un zināmi cilvēki. Visas vasaras garumā Origo Summer Stage piedāvās mūzikāli augstvērtīgu un daudzveidīgu bezmaksas koncertu programmu.

***

Attīstās Pasaules latviešu mākslas centrs Cēsis

Pasaules latviešu mākslas centrs Cēsis no Kanadas latvietes Andas Sipoliņas saņēmis dāsnu – 50 tūkstošus eiro – ziedojumu. Jaunā galerija tapusi arī kā piemiņa viņas vecākiem. Tēvs Leopolds Sipoliņš bija viens no nozīmīgākajiem trimdas mākslas atbalstītājiem Kanādā. Ziedojot mākslas centra attīstībai, viņa vēlas turpināt tēva aizsākto. “Latviešu māksliniekiem, kas dzīvo ārpus Latvijas un viņi var parādīt daļu no savas dvēseles un sirds šeit, Latvijā, es domāju, tas ir brīnišķīgi,” saka Anda Sipoliņa.

Ar šo ziedojumu tapusi otra izstāžu zāle un izremontēta arhīva telpa, kas ir nozīmīgs turpinājums jau gadiem lolotajai iecerei par diasporas latviešu mākslas darbu eksponēšanu Latvijā un saglabāšanu vienuviet.

***

Festivālā PHotoEspana 2016 atklāta Māra Maskalāna fotoizstāde

Madridē Starptautiskā foto un vizuālo mākslu festivāla PHotoEspana 2016 (PHE16) ietvaros Sanfernando Karaliskajā Mākslas akadēmijā atklāts Māra Maskalāna fotografijas projekts “Nagli LV-4631”. Izstādē skatāmas 62 portreta žanra fotografijas un dokumentālā filma “Par dzimteniti”, veltīta Nagļu ciemam un tā iedzīvotājiem. Šī ir pirmā reize, kad festivāla deviņpadsmit gadu vēsturē tā oficiālajā programmā piedalās arī Latvija.

Festivāla laikā daudzi muzeji, mākslas galerijas un ekspozīciju zāles piedāvā izstāžu un dažādu sarīkojumu programmu, sniedzot panoramisku ieskatu fotografijas – plašsaziņas līdzekļa attīstībā. Šogad festivāla fokusā ir Eiropa.

***

Budapeštā Pēterā Vaska jubilejai veltīts koncerts

2. jūnijā Budapeštas Mūzikas centrā izskanēja izcilā latviešu komponista Pēterā Vaska 70. jubilejai veltīts koncerts. Komponista skaņdarbus atskaņoja Ungārijas kamerorķestris *Weiner Ensemble*. Ekspozīciju atklāja akadēmiķis Huans Bordess, festivāla direktore Marija Garsija Jelo, vēstniecības pirmais sekretārs Andrejs Kovaļovs un projekta autors Māris Maskalāns.

lejai veltīts koncerts. Komponista skaņdarbus atskaņoja Ungārijas kamerorķestris *Weiner Ensemble*. Ekspozīciju atklāja akadēmiķis Huans Bordess, festivāla direktore Marija Garsija Jelo, vēstniecības pirmais sekretārs Andrejs Kovaļovs un projekta autors Māris Maskalāns.

Koncertā klausītāji varēja dzirdēt skaņdarbus – “Ainava ar putniem” flautai, 2013. gadā sacerēto duetu vijolei un čellam *Castillo Interior*, “Zaļā ainava” no cikla “Gadalaiki”, “Sonāte flautai” un solo klarnetei *Moments Musicaux*. Koncertu ar savu klātbūtni pagodināja arī pats komponists, kurš pirms katra skaņdarba publikai īsi pastāstīja par skaņdarba ideju un tapšanas procesu. Koncerts tapis, sadarbojoties Latvijas vēstniecībai Ungārijā ar Budapeštas Mūzikas centru un *Weiner Ensemble*. Kamerorķestri *Weiner Ensemble* 2014. gadā izveidoja pieci Ferencs Lista Mūzikas akadēmijas pēdējā kursa un doktorantūras studenti. Kamerorķestra repertuārā ir gan baroka laika solo skaņdarbi, gan mūsdienu komponistu darbi.

***

Baiba un Lauma Skrides muzicē Prāgas pavasarī

Prāgas *Rudolfinum* koncertzālē starptautiskā mūzikas festivālā “Prāgas pavasaris 2016” ietvaros koncertēja pasaulslavenā vijolniece Baiba Skride un pianiste Lauma Skride, atskaņodamas arī latviešu komponista Pēterā Vaska “Mazo vasaras mūziku”.

Šogad aprit 70. gadskārta, kopš dibināts pasaulē plaši zināmais festivāls “Prāgas pavasaris” (*Pražskéjaro / Prague Spring*). No 7. maija līdz 5. jūnijam festivālā īpaša uzmanība tika veltīta Baltijas valstīm, tā programmā iekļaujot Latvijas, Igaunijas un Lietuvas mūziķu, koŗu un simfonisko orķestru koncertus, kurus skanēja baltiešu komponistu darbi. Baibas un Lauomas Skrides koncerts tika rīkots ar Latvijas vēstniecības atbalstu un vēstnieka Alberta Sarkaņa patronāžu.

***

Freiburgā atklās fotoizstādi “Fotografijas ar dvēseli”

Fotografi Raivo Freimanis un Ainars Valģis aicina uz fotoizstādi: “Fotografijas ar dvēseli” Latviešu kultūras centrā *Bērzaime* Dienvidvācijas pilsētā Freiburgā. Atklāšana paredzēta 23. jūnijā, un līdz 15. jūlijam ikviens *Bērzaimes* viesis varēs baudīt dvēselisko noskaņu, kas izstaro no fotodarbiem. Abi

fotografi iedvesmu rod mums tik mīļajā Latvijā, tās skaistajā dabā un romantiskajā pilsētvidē, kur jūtama gadsimtu elpa. Raivo ir pieredzējis fotomākslinieks, viņa darbi ir bijuši Japānā, Itālijā, Somijā, Anglijā, Portugālē, Polijā un Lietuvā. Viņam padodas ne tikai dabas skatu un urbānās vides atspoguļošana, bet arī portretu un kāzu svinību iemūžināšana. Ainaram tā ir pirmā izstāde, bet iecerēta jau nākamā. *Bērzaime* ir aktīvs Vācijas, Francijas un Šveices latviešu centrs un viesu nams, ko, apceļojot Eiropu, ir iecienījuši latvieši no visas pasaules. Freiburga atrodas stratēģiski izdevīgā vietā, netālu no *Dreiländereck*, – kur robežojas trīs zemes.

***

Koris Maska starptautiskā koŗu festivālā Čehijā

Babites novada jauktais koris *Maska* pārstāvēja Latviju vienā no nozīmīgākajiem koŗmūzikas notikumiem Čehijā – 13. Starptautiskajā koŗu festivālā *Sborove Slavnosti Hradeckrālovē*. Festivālu organizēja pasaulē atzītā vokālā grupa *Gentlemen Singers*, un šogad tas pulcēja korus no Čehijas, Ungārijas, Slovaķijas un Latvijas.

Maska festivāla ietvaros sniedza septiņus koncertus Ostravā, Hradeckrālovē, Šumperkā un Prāgā, viesojoties arī Latvijas vēstniecībā Čehijā. Iepazīstīnot festivāla dalībniekus un apmeklētājus ar latviešu koŗmūziku, diriģentu Jāņa Ozola un Lauras Jēkabsones vadībā koris sniedza meistarklases par Latvijas koŗdziedāšanas tradīcijām.

***

Latviešu choreografe no Kuldīgas līdz ASV

Nekas nav neiespējams – tā saka kuldīdzniece **Maija Rutkovska**. Nu viņas dzīves vieta ir Ņujorka, kur viņa ir deju skolotāja, dejojāja un choreografe, kā arī savulaik leģendārās laikmetīgās dejas pārstāves amerikānietes Martas Grēmas izveidotās deju tehnikas turpinātāja. Maija Rutkovska atzīst, ka tagad viņas zināšanas ir pietiekamas, lai ar tām dalītos arī Latvijā, tāpēc šajā viesošanās laikā dzimtenē viņa pasniegs arī meistarklases.

Nodarbības deju skolā

Rutkovska savā nelielajā deju zālītē Kuldīgā, kur nu vairs iegriežas reizi gadā, rāda amerikāņu dejojājas Grēmas tehnikas elementus. Grēmas ietekme uz laikmetīgo deju savulaik salīdzināta ar Pikaso ietekmi mākslā vai Stravinska ietekmi mūzikā. Maija šīs prasmes trīs gadus apgūvusi Amerikā, Martas Grēmas vārdā nosauktajā skolā, iegūstot tiesības mācīt šo tehniku tālāk. “Lai tu mācītu Martas Grēmas tehniku pasaulē, tev ir jābūt diplomam no skolas. Es no Latvijas esmu vienīgā ar šādu diplomu,” saka Rutkovska.

***

Latviešu Ugunis uzstājas Briseles mākslas centrā BOZAR

4. jūnijā Briseles latviešu vokālā grupa *Ugunis* Briseles mākslas centrā *BOZAR* plaši prezentēja latviešu dziedāšanas un tautastērpu valkāšanas tradīcijas. *Ugunis* ir viena no 17 vokālajām grupām un korjiem, kurus organizatori bija īpaši izraudzījušies dalībai starptautiskā mūzikas festivālā *Singing Brussels Celebration Weekend*.

Vokālā grupa Ugunis

Briseles latviešu vokālā grupa *Ugunis* diriģentes Vitas Timermānes-Mooras vadībā šajā festivālā sniedza atsevišķu latviešu tautdziesmu koncertu *BOZAR Studio* zālē, kā arī piedalījās sadziedāšanās uzvedumos ar armēņu, portugaļu un beļģu koŗiem.

***

Prezentē LLMM konkursa darbus

Rīgas Tehniskās universitātes Arhitektūras un pilsētplānošanas fakultātē publiskā sarīkojumā septiņi starptautisko arhitektu biroju un Latvijas arhitektu tandēmi žūrijai prezentēja Latvijas laikmetīgās mākslas muzeja (LLMM) metu konkursa darbus.

Viens no konkursa darbiem

“Esmu pārliecināta, ka 2021. gadā mēs atvērsim skaistu muzeju,” tādu pārliecību Latvijas Televīzijas raidījumam *Rīta Panorāma* pauda kultūras ministre Dace Melbārde (Nacionālā apvienība).

Ziņas sakopojis
P. KARLSONS

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS
GORDONS

Kāds nožēlojams skats: "Saskaņas" latviskā izkārtne jeb "alibi latvis" Jānis Urbanovičs stuči "klibajai pilei" (kā amerikāņi dēvē aizejošu prezidentu) Barakam H. Obamam, lūdzot viņu it kā nabaga nepilsoņu labā iekļauties NATO un ES dalībvalsts Latvijas iekšējās lietās...

Ievadam teikšu to, ko esmu jau vairākkārt teicis: tā bija nelaimīga vārdu izvēle, jo pats termins "nepilsonis" liek uzsvāru uz noliegumu "ne", un oficiālais angļiskais šī termina tulkojums – "alien" padara šo lietu vēl ļaunāku, jo te uzsvērts jēdziens "svešs". Žēl, ka pilsonības likuma formulētājiem nepietika gudrības vai atjautības lietot terminu "pastāvīgais iedzīvotājs", angļiski "permanent resident". Galu galā cilvēks ar "nepilsoņa pasi", ar Kaina zīmogu "alien" nav nekas cits kā Latvijā pastāvīgi mītošs cilvēks, kurš maksā nodokļus, saņem visiem pienākošos sociālos pabalstus u.tml., bauda ne tikai

vārda brīvību, bet arī saimnieciskās iniciatīvas brīvību. Un vienīgais, kas tam liegts, ir darboties valsts dienestā un piedalīties Saimes un pašvaldību vēlēšanās.

Būsim godīgi: vai tad līdzīgs statuss nav arī Savienotajās Valstīs mītošajiem "green card" turētājiem un Kanadā ieceļošajām personām, kam nav likumā paredzēto priekšnoteikumu pavalstniecības iegūšanai?

Izraēlā pastāvīgi dzīvo no Polijas, teiksim, vai Itālijas atbraukuši katoļu garīdznieki, kuŗi Jafā vai Jeruzalemē aprūpē savas draudzes, bet neatbilst Izraēlas pavalstniecības iegūšanas kritērijiem. Viņu vienīgais ierobežojums – nepiedalīties politiskajā dzīvē. Būdami "permanent residents", viņi Izraēlā jūtas kā savās mājās. Var teikt, ka šīm personām parasti ir citas valsts pase, bet principā tas neko negroza – Izraēlā viņi ir nepilsoņi, t.i., nav šīs valsts pilsoņi.

Turklāt Jeruzalemes austrumu

Nepilsoņa statuss: nekā briesmīga

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

kvartālos, kas no 1948. līdz 1967. gadam ietilpa Jordanijas karaļvalsts teritorijā, to arābu iedzīvotāji politisku apsvērumu dēļ nav ieinteresēti Izraēlas pavalstniecības iegūšanā, bet ir pilnīgi apmierināti ar "permanent resident" statusu, baudot sociālās un medicīniskās apdrošināšanas jomā visas Izraēlas pilsoņu tiesības.

Kas attiecas uz nepilsoņu statusu un stāvokli Latvijā, vērts iepazīties ar Vadima Radionova rakstu, kas publicēts vietnē *delfi.rus.lv* un pārņems no portāla SPEKTR.

Vadims Radionovs jau virsrakstā pauzē neizpratni par to, "kāpēc prezidents ķircinājās (*podraznil*) nepilsoņus". Lūk, Latvijas Valsts prezidents Raimonds Vējonis apspriedies ar saviem priekšgājējiem prezidenta amatā, apsverot nepilsoņu naturalizācijas procedūras varbūtēju atvieglošanu 2018. gadā, svinot Latvijas simtgadi. Radionovs mūs informē, ka Valsts prezidents Raimonds Vē-

jonis drīz pēc minētās apspriedes ar eksprezidentiem paziņoja, ka nav nekādas vajadzības vienkāršot naturalizācijas procedūru. Tāpēc jau Vadims Radionovs jautāja, kam bija vajadzīgs vispār "vicināt" nepilsoņu priekšā izredzi uz šādu "svētku dāvanu".

Radionovs pats, skaidrojot, kas ir nepilsonis, raksta: tas ir pastāvīgs Latvijas iedzīvotājs. Tātad – "permanent resident"! Viņš mūs informē, ka būt nepilsonim nemaz nav briesmīgi. Vēl vairāk, šīs personas bauda vairākas priekšrocības. Viņi ne tikai, tāpat kā Latvijas pilsoņi, tiesīgi brīvi, bez vīzas, pārvietoties Eiropā (izņemot Lielbritāniju), bet turklāt ir tiesīgi braukt uz Krieviju bez vīzas, un ne viens vien nepilsonis uzskata, ka šī iespēja – bez vīzas apceļot Krieviju (galu galā tā ir viņu etniskā tēvzeme) – viņam ir daudz svarīgāk, nekā viņam liegtā iespēja piedalīties Saeimas, Eiroparlamenta un, teiksim, Rīgas domes

vēlēšanās.

Raksta autors atsaucas uz pazīstamo, Latvijai lojālo publicistu Igoru Vatolinu, kuŗš uzskata, ka daļa no nepilsoņiem pat gatava cīnīties par savām tiesībām saglabāt nepilsoņu statusu, palikt šajā kategorijā!

Kāda ironija: nepilsoņa statuss ir unikāls tai ziņā, ka pēc paša vēlēšanās šo statusu iegūt nav iespējams...

Un vēl kas: ja naturalizācijas procedūra tiešām būtu vienkāršota un atkrustu prasība brīvi sazināties latviešu valodā un pazīt Latvijas vēsturi, tad nākamajās Saimes vēlēšanās par "Saskaņu" nodoto balsu skaits varētu nodrošināt šīs partijas piekļūšanu pie varas stūres Latvijā, kas savukārt atdzīvinās divkopīgu valsts rēgu. Tiem, kas vēlas saglabāt Latviju kā tās pamattautas nacionālo valsti, tas nav vajadzīgs. Un, kā redzam, būt nepilsonim nav nekāda nelaime, tas pat ir izdevīgi.

KĀRLIS
STREIPS

Tas bija paredzams, un tomēr – nožēlojams notikums: 3. jūnijā Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Sinode nobalsoja par savas Satversmes labošanu, lai tajā konkrēti pateiktu, ka sievietes nedrīkst ordinēt. Balsojumā bija nepieciešams 75 procenti visu klātesošo atbalsts, galu galā Sinode ziņoja, ka "par" balsojuši 77 procenti. Patiesībā balsojums bija 201 „par”, 59 „pret” un 22 „atturas”, tātad 201+59+22 = 282, un 59 no 284 ir 71 procenti, nevis 77. Tiesa, arī Latvijas Saeimā balsojumu "atturo" neieskaita rezultātā.

Taču, lai paliek cipari un procenti. Vienādi vai otrādi, pirmkārt, cienīgtēvi ar ļoti reakcionāro archibiskapu Jāni Vanagu priekšgalā nolēma Satversmē ierakstīt kaut ko tādu, kas jau bija pateikts baznīcas statūtos. Neviens nav un nebija noslēpums, ka sievietes ordinācija Latvijā baznīcā beidzās tajā momentā, kad 1993. gadā toreiz jaunais un it kā daudzsološais Vanags kļuva par archibiskapu. Otrkārt, ar šo balsojumu Vanaga baznīca kārtējo reizi sevi ir izolējusi no pasaulē notiekošā.

Piemērs. Eiropā pastāv Porvo vienošanās (Porvo ir pilsēta Somijā, kurā tā tika noslēgta 1992. gadā), kas paredz komūniju starp angļikāņu baznīcu un luterāņu baznīcu Eiropā. Tās savukārt nozīmē, ka vienas konfesijas cilvēki var piedalīties otras konfesijas dievkalpojumos, iet pie dievgalda, saņemt svētos sakramentus u.tml. Citās konfesijās tas tā nav, piemēram, Romas katoļiem ir liegts saņemt Svēto vakarēdienu jebkuŗā citā baznīcā, un tiem, kuŗi nav Romas katoļi, tas pats aiz-

liegts katoļu baznīcā. Porvo vienošanās tātad paredz, ka starp angļikāņiem un luterāņiem nekādu reliģisku vai konfesjonālu domstarpību nav. Tās abas ir protestantu baznīcas, abas savulaik atšķēlās no Romas baznīcas, un skaidrs, ka nav neviena iemesla, lai viena otrai slēgtu durvis.

Varat trīsreiz minēt, kuŗa ir vienīgā luterāņu baznīca Eiropā, kas nav pievienojusies Porvo līgumam! Jā, tā ir Vanaga baznīca, un iemesls ir – sievietes ordinācija. Tā nav nejaušība, ka tā vietā, lai slēgtu līgumu ar baznīcām Eiropā, Vanaga baznīcai tāds ir ar bezgala konservatīvo Misūri sinodi Amerikā.

Sinode skaidro, ka "sieviešu ordinēšana nav cilvēktiesību, baznīcas tradīciju vai cilvēku dažādu uzskatu un paražu jautājums, nedz tas ir jautājums par diskrimināciju pret sievietēm." Tiek piesaukti panti Bībelē, kuŗos sievietēm ir teikts baznīcā ciest klusu, tādējādi nonākot pie secinājuma, ka sievietes nedrīkst būt mācītājas. Konkrēti Pāvila 1. vēstulē Timotejam teikts: "Sieva lai klusībā mācās visā padevībā, taču mācīt es sievai nepieļauju, nedz valdīt pār vīru, bet viņai jāturas klusībā." Patiesībā vārds "sieva" te nav īsti pareizs, jo tas it kā liecina, ka Pāvils runā pats par savu sievu, un nav nekādu vēsturisku pierādījumu par to, ka daudz ceļojošais un bieži apcietinātais apustulis bija precēts. Angļu valodā vārds ir "women" – tātad, visas sievietes.

Sievietēm Bībelē bieži vien ir ierādīta negatīva loma. Tā bija muļķīgā Ieva, kuŗa apēda neatļauto augli un tādējādi kļuva par pirmo

grēkotāju. Salome pieprasīja Jāņa Kristītāja galvu, viņa to arī dabūja. Dalila nodeva Samsonu. Herodija atbalstīja Herodu, kad tas Jēzum piesprieda nāvessodu. Taču, no otras puses, Bībelē arī ir Jēzus māte Marija. Vecajā Derībā ir divas grāmatas, kas nosauktas sievietes, attiecīgi Rutes un Esteres vārdā.

Tomēr tas, ka sievietes ir aprakstītas Bībelē, šajā gadījumā nav svarīgi. Misūri sinodei un Vanaga baznīcai nav taisnība, ka nav runa par "baznīcas tradīcijām", jo "baznīcas tradīcijas" ne vien var mainīties, bet tās ir mainītas, turklāt bieži un pamatīgi. Bībeli kā grāmatu sakārtoja cilvēki, nevis Dievs, izvēloties tos evaņģēlijus, kuŗus tajā iekļaut, kā arī daudz tā dēvēto apokrifisko evaņģēliju, kuŗiem vieta neatradās. Savulaik Romas katoļu baznīcai bija "tradīcija" doties krusta karos un tirgot indulgences. Kādreiz baznīcā bija "tradīcija", ka vīrieši sēž vienā pusē, sievietes – otrā (un no šejienes arī, visticamāk, ir skaidrojums attiecībā uz jēdzienu "sievietēm baznīcā jācieš klusu". Minētajos gadījumos baznīca no attiecīgajām "tradīcijām" atteicās. Turklāt gan angļikāņu, gan arī luterāņu baznīca izveidota tāpēc, ka kādam bija iebildumi pret "tradīcijām" – angļikāņu baznīcai tāpēc, ka karalis Henrijs VIII noraidīja "tradīciju" par laulības šķiršanas aizliegumu, luterāņu baznīcai – tāpēc, ka Mārtiņam Luteram apriebās minētā indulgences tirgošana.

Arī sievietes ordinēšana vai neordinēšana tomēr ir "tradīciju" jautājums. Brīdī, kad tika rakstīti

Svētie raksti, sievietēm vispār nekādu tiesību nebija, viņas bija vīra "īpašums", loģiski, ka nekādu vadošu lomu viņas sabiedrībā neieņēma. Un tas tomēr bija pirms vairāk nekā diviem tūkstošiem gadu.

Par sievietes ordinēšanu šķēpi, protams, lauzti ne jau Vanaga baznīcā vien. Arī angļikāņu baznīcā tikai 2014. gadā sievietei ļāva kļūt par bīskapu (turklāt brīdī, kad Anglijas luterāņu baznīcā archibiskape bija sieviete, tā bija latviete Jāna Jēruma-Grinberga, kuŗa patlaban ir angļikāņu baznīcas mācītāja Rīgā). Angļikāņu komūnijā pirmā biskape sieviete bija Barbara Harisa, tas bija episkopāļu baznīcā Amerikā. Anglijas angļikāņu baznīcā tagad ir 11 sievietes biskapes. Luterāņu baznīcā sievietes pirmās ordinēja baznīca Dānijā, un tas notika 1928. gadā.

Un nu par diskrimināciju. Vienalga, kas ir vai nav rakstīts Bībelē (un atcerēsimies, ka tur arī ir teikts, ka nedrīkst ēst garneles vai nēsāt tetovējumus, un rets protestants mūsdienās to ņem vērā), fakts ir tāds, ka nav neviena iemesla, kāpēc sieviete nevar būt mācītāja, jo ko no tā visa, ar ko nodarbojas garīdznieki, viņa nav spējīga izdarīt? "Tradicionālajā" sabiedrībā taču ir pieņemts, ka tieši sieviete ir pavarda un ģimenes aprūpētāja, kāpēc gan jēdzienu "ģimene" nevar paplašināt? Ja sieviete var aprūpēt savus bērnus, tad viņa arī var aprūpēt draudzi. Sieviete ir pilnīgi spējīga pabeigt izglītību teoloģijā. Sieviete ir pilnīgi spējīga sacerēt un teikt sprediķi, tāpat vadīt dievkalpojumu.

Brīdī, kad kauss ar vīnu liturģijas laikā tiek pacelts gaisā, kausam ir gluži vienalga, vai tas ir vīrieša vai sievietes rokā. Brīdī, kad tiek lasīts evaņģēlijs, Bībelei ir gluži vienalga, vai to lasa vīrietis vai sieviete. Brīdī, kad notiek laulības, bēres, kristības vai iesvētības, sakramentam kā tādām ir gluži vienalga, vai to vada vīrietis vai sieviete.

To es zinu tāpēc, ka man ir bijis tas gods un prieks piedalīties pietiekami daudzos dievkalpojumos, kurus vada sievietes. Kad dzīvoju Vašingtonā, gāju Metropolitan kopienas baznīcā (*Metropolitan Community Church*), kur mācītāja bija Kandisa Šultisa, un nekad neaizmirsīšu to dienu 1991. gada barikāžu laikā Latvijā, kad viņa speciāli lūgšanā pieminēja Baltijas valsti un tautas un lūdza par to drošību.

Vanaga baznīcas Satversmē kādreiz bija rakstīts "Ordināciju var lūgt ikviens, kuŗš ir atbilstoši LELB kārtībai Dieva aicināts un sagatavots mācītāja amatam." Tagad vārda "ikviens" vietā būs "vīrietis." Ja, kā ir ierasts uzskatīt, Dieva tā Kunga prāts ir neizdi bināms, kā gan var tapt zināms, vai Viņa aicinājums atbilst LELB "kārtībai"? Diez vai Dievam ir iebildumi pret J. Jērumu-Grinbergu, A. Vārsbergu-Pāzi un citām mācītājām sievietēm, bet viens gan ir skaidrs – viņas visas sajuta minēto aicinājumu no Visaugstākā. Ne man, ne tev, ne Jānim Vanagam par to spriest! Sinodes balsojums bija atpakaļrāpības piemērs, un kā tāds tas ir nosodāms pēc pilnas programmas.

Atpakaļrāpība

INGUNA DAUKSTE-SILASPROĢE

Otrdienas pēcpusdienā, 17. maijā, Latvijas Universitātes Akadēmiskā bibliotēka, Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts un Astrīdes Ivaskas tuvinieki aicināja uz dzejnieces Astrīdes Ivaskas (1926 – 2015) un dzejnieka, literatūrzinātnieka un mākslinieka Ivara Ivaska (1927-1992) memoriālo istabu atklāšanu. Nonākot Latvijas Universitātes Akadēmiskās bibliotēkas, tautā sauktā par Misiņiem, zālē, bija jaušama kāda īpaša un vārdos netverama gaisotne – uz atnācējiem noraudzījās dzejniece Astrīde Ivaska dažādos mākslinieciskos portretējumos, no ekrāna skanēja dzejas rindas viņas lasījumā, bija aplūkojams Astrīdes krāšņais tautastērps un no vāzes tvanēja ceriņu smarža. Tāda garīga satikšanās, kur nav dzīves un aiziešanas šķiruma, jo mūžā paveiktais ir tepat, līdzās. Pateicoties uzņēmībai, labajām domām un idejām, jau kopš tās otrdienas nama Rūpniecības ielas 10 pirmajā stāvā interesentiem ir atvērta abu radošo kultūras cilvēku memoriālās istabas. Ar spēcīgi izteiktu viņu klātbūtnes sajūtu daudz kas no Astrīdes mājvietas ģeogrāfiski un telpiski netālajā Pulkveža Briēža ielā nu rodams bibliotēkas telpās – rakstāmgalds, lietas, fotogrāfijas, grāmatas un vēl daudz kas, un darbs jau vēl turpinās.

Telpu atvēršanas ieskaņā izskanēja vairākas uzrunas un pateicības. Bibliotēkas direktore Venta Kocere klātesošajiem atgādināja, ka Astrīde Ivaska bijusi (ir) īpašs cilvēks Misiņu bibliotēkā – te 2012. gadā atvērta literatūrzinātnieces grāmata “Lauva”, te aizritēja sarunas ar dzejnieci, kuŗa toreiz klātesošos pārsteidza ar ierašanos tautastērpā. Dzejniece dāvinājusi grāmatas bibliotēkai, savukārt memoriālo telpu plauktos (no Astrīdes dzīvokļa) nonākušas grāmatas, rokraksti, fotogrāfijas un citi vērtīgi materiāli. Klātesošos Astrīdes draugus (šķiet, tajā pēcpusdienā pulcējušies ļaudis, kuŗiem dzejniece bija īpašs cilvēks – draugi, dzejas draugi, satikšanās draugi no dažādām zemēm un laikiem) sveica Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents Ojārs Spārītis, izsakot pateicību par latviešu trimdas kultūras mantojumu kopumā, secinot, ka todien tiek svinēti latviešu trimdas svētki. Viņš atgādināja, ka Astrīdes brālis Juris Hartmanis ir arī LZA korespondētājloceklis. Savā runā akadēmijas prezidents akcentēja domu, ka trimda un Latvija nav šķirama vai dalāma, tā jāaplūko kā vienota tauta un kultūra, kas šķirta vien politisku un vēsturisku apstākļu dēļ; rezumējot, ka Ivara un Astrīdes Ivasku memoriālās telpas nu glabās literatūras, mākslas un atmiņu mantojumu. Pateicībā viņš pasniedza ziedus Astrīdes brāļa Jura meitai Odrijai Langkammererei (*Audrey Langkammerer*). Likumakarīgi, ka klātesošos ar Astrīdes un Ivara bagātīgā kultūrvēsturiskā mantojuma un archīva bagātību šķautnēm iepazīstināja literatūrzinātniece Anita Rožkalne, kuŗu

ar dzejnieci vienoja gadiem ilga draudzība, kolēģiāla uzticēšanās. Viņa palīdz bibliotēkas ļaudīm ar padomu un idejām, darbā pie memoriālajām telpām. Anita Rožkalne vizuāli un precīzi dokumentējoši latviešu un angļu valodā sniedza ieskatu abu archīvu bagātībās, ļaujot ielūkoties abu personību dažādajos aspektos – kultūru krustpunktos, atdzejā, ex libru zīmējumos, Ivara Ivaska darbībā pie žurnāla “World Literature Today”. Runātāja akcentēja, ka abas personības bijušas savu tautu patrioti, ka abu dzejnieku bibliotēkā memoriālajās telpās tiek ievietotas visas grāmatas kā vienots vākums un krājums, ka Tartu muzeja bibliotēkā nonāks Ivara Ivaska archīva daļa ar viņa dienasgrāmatām 56 sējumos, kur pirmā uzsākta 1956. gadā, precīzi, ik dienas dokumentējot notikumus, domas, pārdomas, norises, ietverot pat ceļojumu plānus, noteiktus maršrutus, atklājot arī Ivaru Ivasku kā mākslinieku; arī abu Ivasku daudzās starpnacionālās draudzības daudzu gadu garumā. Ivara un Astrīdes Ivasku memoriālajās istabās skatāmais, lasāmais utt. interesentiem un pētniekiem atklās daudzus kultūras slāņus, dažādus tautu kultūru krustpunktus un saskares punktus. Latvijas Universitātes Akadēmiskās bibliotēkas galvenā bibliotekāre Edīte Muižniece savukārt klātesošos latviešu un angļu valodā priekšlasījumā “Ivasku archīva un bibliotēkas globālā pieejamība” iepazīstināja ar jau paveikto, archivējot un bibliogrāfiski reģistrējot katru saņemto vienību, aprakstot to pēc parametriem. Darbs bibliotēkā ar archīva materiāliem, elektroniskā kataloga/datu bāzes izveides uzsākts 2015. gada oktobrī, veidojot datu bāzi, kuŗai ir plašs pielietojuma lauks; norādīja arī uz problēmām – ieraksti grāmatās vien esot 16 dažādās valodās, informēja, ka šobrīd bibliogrāfiski (datu apstrāde) apstrādāts aptuveni 3800 vienību, kas veido apmēram pusi no visiem šāda veida materiāliem. Emocionāli un īsi klātesošos uzrunāja Astrīdes brāļa Jura meita Odrija Langkammerere, kuŗa pateicās par iespēju būt klāt šajā īpašajā brīdī, akcentējot divu valodu saskarsmi un divu kultūru saskarsmi. Tad arī top zināms, ka vairākas gleznas, kuras bija publiski skatāmas ikvienam, būs īpaši ģimenes dāvinājumi – Igaunijas Republikas vēstniecībai, Nacionālajam Mākslas muzejam (tiek dāvināta gleznotāja Daina Dagnijas gleznotais dzejnieces portrets), gleznotājas Vijas Spekkes gleznojums tiek dāvināts Latvijas Akadēmiskajai bibliotēkai un turpmāk atradīsies memoriālās istabas kabinetā, kur mājvietu radīs arī Astrīdes Ivaskas tautastērps.

Bibliotēkas vadītāja Venta Kocere, vēlreiz izsakot visiem pateicību, publiski pavēstīja, ka Ivara un Astrīdes Ivasku memoriālās telpas tiek publiski atvērta. Izrādās, ka kopš 17. maija bibliotēkā tiek iedibināta jauna tradīcija – bibliotēkas Goda lasītāja kartes.

Sastapšanās pasaules pagalmos

Ivasku memoriālo istabu atvēršana // FOTO: Roberts Svižņecis

Karti ar pirmo numuru saņēma Anita Rožkalne, karte Nr. 2 tika Tatjanai Jablonskai, kuŗa četrpadsmit gadus rūpējās par Astrīdes ikdienu un šobrīd daudz palīdz telpu iekārtošanā, savukārt Goda lasītāja kartes Nr. 3 un Nr. 4 piešķirtas Jurim Hartmanim un Odrijai Langkammererei. Savukārt Misiņa bibliotēkas vadītājai Guntai Jaunmuktānei pienākas pateicība par darbu pie telpu iekārtošanas, pie franču dzejnieka un ekskluzīvo grāmatu izdevēja Pjēra Lekvira (*Pierre Lecuire*; 1922-2013) un Ivara Ivaska darbu izstādes iekārtošanas, kas tagad aplūkojama arī ikdienas bibliotēkas apmeklētājiem. Tad klāt bija mirklis kopīgam foto un kādiem atmiņu mirkļiem, kuros pakavējās uzņēmējs un Astrīdes dzīvokļa kaimiņš Pēteris Cielavs, uzņēmējs un grāmatizdevēja un apgāda “Pētergailis” vadītāja Inguna Cepīte, kuŗas aprūpē 2001. gadā izdots Ivara Ivaska “Baltijas elēģiju” (*The Baltic elegies*) atdzejojums, arī vairākas Astrīdes grāmatas: dzejprozas krājums “Pasaules pagalmos” (2003), kuŗa ietverti “Līču loku”

(1981) dzejiskie “ceļojumu” vēstījumi un iespaidi, kuŗus papildina Ivara Ivaska melnbaltas fotogrāfijas; 2007. gadā viensējuma iznāca apjomīgais izdevums “Dzeja un atdzejā”. Ingunas Cepītes atmiņas raisās emocionāli, viņa akcentē, ka Astrīdei ļoti svarīga bija latviešu valoda, valoda vispār. Domājot par Latvijas gaidāmo Simtgades jubileju un 2018. gadā notiekošo grāmatu tirgu Londonā, kuŗas centrā būs Baltijas valstu grāmatniecība, Inguna Cepīte izteic domu, ka vienojošie akcenti varētu būt Ivars un Astrīde Ivaski. Kā emocionāls un arī personisks vainagojums Anša Sauka kompozīcijā un dziedājumā izskan dziesma ar Astrīdes dzeju “Kad es tevi ieaijāšu”. Un, beidzot tikšanās, lai akcentētu arī Astrīdes mūzikas mīlestību, Latvijas Universitātes pūtēju orķestra flautu kvarteta skanās izskan dažādu tautu komponistu mūzika.

Tomēr izskaņā atklājas vēl kāds noslēpums – dāvinājums – Odrijas Langkammereres ģimene dāvina visus Astrīdes ordeņus (Igaunijas valsts ordeni, Triju Zvaigžņu or-

deni, divus Latvijas Bruņoto spēku ordeņus), kā arī Anita Rožkalne piebilst, ka kā dāvinājums memoriālo telpu īpašumā arī Astrīdes īpašā kaklarota, kas sastāv no vecmāmiņas sāls karotes, Oklahomas ķirzakas, Latvijas pirmās brīvvalsts piecu latu monētas, Igaunijas sudraba monētas, sudraba lauvas zodiaka zīmes un Mārburgas katedrāles skata sudrabā – būtiskām zīmēm Astrīdes dzīves gājumā.

Pēcsarīkojuma pakavēšanās bija gaiša un daudzējādi arī ļoti personiska ar ziediem no Lalitas Muižnieces Mežaparka dārza, ar Ilzes Gulēnas cepto klingerī un Astrīdes tik iecienīto kāpostu pīrāgu. Sarunās un noskaņās, arī nesteidzīgi ielūkojoties memoriālajās telpās, bija jaušama Astrīdes “klātbūtne”. “Vārdi, mani mīļie veļi, / jāstaigā mums tāli ceļi, / līdz mēs mājas atrodam”, reiz teikusi Astrīde dzejas rindās, šķiet, ka tālie ceļi ir pierimuši, un simboliska mājvieta ir atrasta bibliotēkas telpās. Turklāt atvērta telpa ar iespējām ielūkoties divu kultūras cilvēku „pasaules pagalmos”.

Vai Latvijā to sadzirdēs?

LELBĀL archibīskape Lauma Zuševica intervijā Ligitai Kovtunai

Aizvadītās nedēļas nogalē Rīgā notika Latvijas Luterāņu baznīcas 24. Sinode, kuŗā piedalījās arī LELBĀL (Latviešu ev. lut. Baznīca ārpus Latvijas) pārstāvji un archibīskape Lauma Zuševica. Viņiem Sinodē nebija balsošanas tiesību, tikai iespēja izteikties. Arī par jautājumu, kas viskrasāk šķir abas baznīcas – par sieviešu ordināciju. Rezultātā tomēr ar 77% sinodāļu balsu tika pieņemts grozījums LELB Satversmē, kas nosaka:

Ordināciju garīdznieka amatā var lūgt vīrietis, kuŗš ir saņēmis Dieva un Baznīcas aicinājumu un atbilstoši LELB kārtībai sagatavots amatam.

Līdz šim Satversme nenorādīja mācītāja dzimumu. Jautājums par “sieviešu ordinācijas lietderību” gan tika atbalstīts LELB 14. Sinodē 1989. gadā ar divām trešdaļām sinodāļu balsu. Taču kopš amatā stājās archibīskaps Jānis Vanags, pēc 1993. gada Ārkārtas Sinodes, tā tika pārtraukta, pamatojoties uz archibīskapa Vanaga nostāju, ka “draudzes ganišanas amats nav paredzēts sievietēm”, jo “saskaņā ar Svētajiem rakstiem, Dievs vīriešiem un sievietēm uzticējis arī atšķirīgas atbildības sabiedrībā, baznīcā, ģimenē”. Pret balsoja Rīgas Torņakalna Lutera draudzes mācītāji Kaspars Simanovičs, Linards Rozentāls, Indulis Paičs, arī Mārcis Zeiferts u. c. J. Vanaga oponenti, kas paziņojuši, ka minēto lēmumu uzskata par “aizvēsturisku tumsotību”.

Lauma Zuševica. Lēmums nozīmē, ka nobalsots pret iespēju sievietei jebkad būt ordinētai mācītāja amatam Latvijas ev. lut. draudzē. Cerams, ka pēc kāda laika varbūt atkal varētu būt grozījums Satversmē, bet sasniegt 75% vajadzīgo balsu ar archibīskapa Vanaga ietekmi – diez vai. Īpaši skumji man kļuva tad, kad balsošanas rezultāta paziņojums izvērtās gluži vai par triumfālu brīdi – skanēja “urrā!”, mācītāji apkampās. Gluži kā sporta sacensībās. Arī savā uzrunā pēc balsojuma minēju, ka šis brīdis ir ļoti skumjš, pat sāpīgs. Mēģināju atgādināt, ka šis ir arī aicinājums no Dieva – neaizmirst māsas! Jo arī viņu sirdis bijis Dieva aicinājums. Daudzās draudzēs viņas jau taču ir pieņemtas un milētas, bet tagad ar lēmuma spēku tiek norādīts, ka viņas ir *invalidated* – “nelikumīgas”, vai? Vai tā būtu bijusi maldīga rīcība, mūs ordinējot? Pati esmu ordinēta jau 38 gadus. Kur ir tie morālie apsvērumi, kas liktu domāt, ka sieviešu ordinācija nes nesvētību, grēku, sazin, ko vēl? Neviens man nevar atbildēt uz jautājumu – kur ir šīs briesmīgās zīmes, par kuŗām jūs runājat? Archibīskaps Vanags un viņa sabiedrotie mēģināja pārliecināt, ka ir visādi citi apsvērumi, kas nenestu svētību baznīcai. Bet kādi konkrēti? Bībeles interpretācija var būt ļoti dažāda, un nevar pieņemt, ka viena no tām ir pati pareizākā.

Pasaules Luterāņu federācija, kas apvieno gandrīz 72 miljonus kristiešu, bija izteikusi savu

ārkārtīgi lielo rūpi par šādu lēmumu, un tā ir organizācija, kuŗai pieder gan LELBA, gan LELBĀL. Vēl vairāk – šī globālā organizācija aicina baznīcas, kuŗās sieviešu ordinācija nenotiek, to pieņemt.

Pat Polijas luterāņu baznīca sākot nosliekties uz sieviešu ordinēšanu...

Tieši tā. Mūsu brāļi Igaunijā jau to dara, un šajā Sinodē viņu jaunais archibīskaps apstiprināja, ka atzīst sieviešu ordināciju. Iznāk, ka Latvija nu ir gājusi soli atpakaļ. Arī Vācijas pārstāvis bija paudis – ja šos grozījumus pieņemtu, viņi pārtrauks attiecības ar LELBA, gan ne ar atsevišķām draudzēm. Draudžu cilvēki kopumā tomēr cietīs no sekām, un Latvijas Baznīca to zināja. Lēmums ir rādītājs tās nostājai. Atgādināšu, ka LELBA pieslejas Misūri sinodei, kas ir liela konservatīva baznīca Amerikā, savulaik tā aizdeva ievērojamu naudas summu LELB, ko Latvijas Baznīca, kā man zināms, lielā daļā ir atdevusi, gan... pārdodot savus īpašumus. Te piebilstu, ka Latvijas Baznīcas attieksme pret saviem īpašumiem arī ir ļoti atšķirīga no LELBĀL pieejas. Vienvārdsakot, ir grūti iezīmēt perspektīvas, kā mums izdosies turpmāk sadarboties, turklāt man nebija iespējas aprunāties ar archibīskapu Vanagu. Lēmums ir pārlietu nopietns, ievērojot to, ka LELBĀL 50% mācītāju ir sievietes. Tad jau iznāk tā – ja Latvijas Baznīcas nostāja ir konsekventa, viņi negrib ar mums iet uz priekšu sadarbībā... Nezinu, vai Jānis Vanags to apstiprina, jo, kā minēju, mums nebija sarunas.

Tas ir vairāk nekā neizprotami!

Jājautā – kāpēc gan LELB to vēlētos, ja neatzīst sieviešu ordinācijas? Satikšanās jau mums bija – abu Baznīcu vadības pārstāvju sanāksmē, taču individuālas sarunas laiks tika no Vanaga puses konsekventi atlikts uz 6. jūniju, dienu, kad mēs visi LELBĀL pārstāvji dodamies prom uz savām zemēm un savos darbos. Protams, esmu sarunājusies ar archibīskapu Vanagu, viņš arī bija manā konsekracijā – kā dievlūdžējs lūgšanā un, saņemot Svēto vakarēdienu, nevis kā LELBA organizācijas vadītājs, tātad ciešākās sadarbības organizācijas vadītājs. Jāpiezīmē, ka baznīca ir mainījusies, tāpat kā viss šai dzīvē, un arī LELB vairs nav tāda pati, kāda tā bija, kad LELB archibīskaps bija Kārlis Gailītis un LELBĀL archibīskaps Arnolds Lūsis. Tad tapa pirmie Sadarbības jeb Koordinācijas padomes lēmumi. Kad abi aizgāja Dieva mierā, viss mainījās. Sākotnējie mērķi ir mainījušies. Arī tai ziņā, ka sākotnēji LELB Satversmē bija paredzēts, ka arī te archibīskapu ievēl uz septiņiem gadiem. Pirms gadiem ar lēmumu tas tika mainīts, paredzot, ka LELB archibīskaps vairs nav pārvēlējams.

“No malas” raugoties, izskatās, ka te pamatā ir cilvēciski motīvi – varbūt bailes no konkurences, varbūt ambīcijas vai

Lauma Zuševica: “Tēvreizē mēs lūdzam – lai nāk Tava valstība”. Ja mēs pieņemam bausli milēt “savu tuvāko kā sevi pašu”, tas nozīmē, ka mēs “izejam” sabiedrībā, apliecinām savu piederību arī savai tautai. Tās ir kopsakarības. Ja vien mēs, izejot pasaulē, savu kristietību nenovelkam kā uzvalku un neiekaram skapī līdz nākamajai svētdienai, tad ir cerība, ka pat politika var mainīties.”

pat varaskāre. Archibīskaps emeritus Ernsts Elmārs Rozītis izteicies diezgan skarbi, pārmetot Vanagam manipulācijas ar Bībeles tekstiem, “cerot uz lētticīgu, neinformētu lasītāju saimi”.

Te ir gan dziļa pārliecība no archibīskapa Vanaga par to, kā viņš izprot Svētos rakstus, gan baznīcas struktūra, gan mācītāju izpratne par kalpošanu. Arī jaunā Dziesmu grāmata atspoguļo liturģiskas maiņas. Un tomēr ir skaidrs, ka tas virziens, ko iet Lutera akadēmijā, atšķiras no paša Lutera mācības jeb tīri “luteriskās izpratnes”. Ļoti uzmanīgi izsakoties, gribu teikt, ka pašreizējā struktūra ierobežo draudzes ganu iespējas vērtēt un domāt brīvi, arī runāt. Vēlreiz uzsveru – man radies tāds priekšstats, bet nekad neesmu bijusi klāt Lutera akadēmijas nodarbībās, jo... es taču tur nevaru būt klāt! Un vēl – netiek pieprasīts, lai, ordinējoties mācītāja amatam, būtu universitātes jeb baka-laura grads. Piemēram, ASV tas ir neiedomājami. Pēc universitā-

bas ligumu”. Dievam, Kristum – jā! Iet pie cilvēkiem, kalpot – tas ir galvenais, nekādā ziņā ne ārēja dievbijība. Un darbos tas jāpie-rāda. “Sludini evaņģeliju, ja vajag – lieto vārdus!”, kā teica Svētais Francisks. Un vēl – ikviens mēģinājums “iekāpt Dieva korpēs” ir bīstams. Man šķiet, ka tieši to arī gribēja pateikt Ernsts Elmārs Rozītis.

Bet vēl jau ir arī Latvijas Universitātes Teoloģijas fakultāte, kur strādā reliģijas pētnieki. Piemēram, Valdis Tēraudkalns, kuŗš attiecībā uz sieviešu ordināciju uzsvē, ka neviens Bībeles skaidrojums nepastāv ārpus konteksta, un apgalvojums “Bībelē tā teikts” ir tikai mēģinājums piešķirt ticamību savai versijai. Istenībā šie zinātnieki ir jūsu pusē.

Nevēlos lietot apzīmējumu “puses”, es teiktu – pieejas. Tie, kas mācījušies, studējuši teoloģiju, zina, ka ir jo daudzi manuskripti, tulkojumi, interpretācijas, un tas viss liecina par atšķirībām. Analizējot un interpretējot, jāievēro, ka Bībele ir dzīva grāmata. Un ir taču tā, ka, pēc gadiem pārlasot atsevišķus tās fragmentus, saprotam, ka tie mūs uzrunā citādi nekā agrāk. Brīvība atļauj saredzēt to, ko Dievs tajā brīdī tev spēj teikt.

Latvijas Luterāņu sieviešu mācītāju apvienības vadītāja Rudite Losāne uzskata, ka jaunais Satversmes grozījums apdraud luteriskās identitātes pamatus, jo attālinās no Svēto rakstu skaidrošanas tradīcijas.

Par to sāpīgi izteicies arī Liepājas Sv. Krusta draudzes mācītājs Mārtiņš Urdze, paziņojot, ka izstāsies no LELBA. Tas nu ir noticis. Beta kas būs ar Liepājas Diakonija centru, kur daudzi cilvēki saņēma ne vien garīgu, bet arī praktisku palīdzību. Viņiem būs turklāt arī problēma saistībā ar telpām, kas ir LELB īpašums, lai gan visus šos gadus draudze tās ir godprātīgi uzturējuši. Tas man liek daudz domāt, un es lūgšu savas Baznīcas padomu, jo ne jau es viena varu izlemt. Varu gan aicināt jūs, preses pārstāvjus, pievērsties šim gadījumam.

Jāteic, ka Latvijas plašsaziņas līdzekļi – un arī sabiedrība – pārsteidzoši plaši reaģējusi uz mūsu apspiesto problēmu: raksti publicēti vai it visās lielākajās Latvijas avīzēs un nedēļrakstos, jūs intervē, vēsti televīzija. Tas taču iepriecina, vai ne?

Kāda žurnāliste Kurzemē man uzdeva jautājumu: vai šis ir tikai baznīcas jautājums, vai arī tas ietekmē sabiedrību? Esmu pārliecināta, ka te ir loģiska sa-cība. Tēvreizē mēs lūdzam – “lai nāk Tava valstība”. Ja mēs pieņemam bausli milēt “savu tuvāko kā sevi pašu”, tas nozīmē, ka mēs “izejam” sabiedrībā, apliecinām savu piederību arī savai tautai. Tās ir kopsakarības. Ja vien mēs, izejot pasaulē, savu kristietību nenovelkam kā uzvalku un neiekaram skapī līdz nākamajai svētdienai, tad ir cerība, ka pat politika var mainīties.

Runājot par jūsu pieminēto varaskāri – Sinodes viesiem no Lielbritānijas tiešām bija lietas, ka pārlieku liels uzsvars tiek likts uz paklausību, padošanos lēmumiem. Man nekad neienāktu prātā sagaidīt, lai kāds mācītājs parakstītu man kādu “paklausī-

Latvijas armijas 1. Studentu bataljons Bermonta karaspēka uzbrukuma laikā 1919. gada 9. oktobrī – novembra sākumā: Kareivja Oskara Ozola liecība

(Turpināts no Nr. 21)

Vācu okupācijas laika beigās – 1944. gada 1. augustā 55 gadu vecumā brīvprātīgi iestājies latviešu leģionā un kara beigās nokļuva ASV armijas gūstā. Bija Putlosas, pēc tam Zēdelgemas gūstekņu nometnē, bet pēc atbrīvošanas 1946. gadā pievienojies savai ģimenei, kas atradās Eslingenas bēgļu nometnē. Izveidojis un vadījis tur latviešu tehnikumu. Pēc tam izceļojis uz Zviedriju. Miris Lundā 1975. gada 7. aprīlī. Lāčplēša Kara ordeņa kavalieri bija arī viņa brāļi Markus Ozols (aplūknotajā laikā tieši viņš bija 1. Studentu bataljona rotas komandieris) un Aleksandrs Ozols. Publicētajā dokumentā, kuŗa oriģināls glabājas Hūvera institūta arhīvā Stenforda universitātē Kalifornijā, ASV, O. Ozols sniedz būtisku informāciju par brīvprātīgo pieteikšanās gaitu Rīgā un 1. Studentu bataljona izveidošanu un nosūtīšanu pāri Daugavai, stāvokli Pārdaugavā tajā pašā dienā, paniku, kas pārņēma iedzīvotājus un armiju, atstāties notikumiem frontē, bēgšanas gaitu no Pārdaugavas pāri Libekas (koka) tiltam, situāciju Daugavmalā un tuvākajā apkārtnē no Vecrīgas līdz t.s. "sarkanajiem spīķeriem" (ķieģeļu noliktavu ēkām) Maskavas ielas sākuma rajonā 9. oktobra vakarā, naktī un 10. oktobrī, Bermonta karaspēka parādīšanos un intensīvo apšaudīšanu no rīta, Lībekas tilta pacelšanu, lai nepieļautu ienaidnieka nokļūšanu labajā krastā, stāvokli iekšpilsētā turpmākajās dienās, 15. oktobra demonstrācijas uzbrukumu pāri koka tiltam, kā arī 1. Studentu bataljona darbību sardžu dienestā Daugavmalā oktobrī un novembra sākumā. O. Ozols bija vienkāršs kareivis, taču, pateicoties augstākajai izglītībai un dziļajai intelīģencei, viņa stāstījums ir kompetents arī no militārā redzes viedokļa, ko apliecina atmiņu nobeigumā pievienotie komentāri un uz personiskas pieredzes balstītie jautājumi par publicētajiem "oficiālajiem" 1919. gada 9. – 10. oktobra notikumu aprakstiem Rīgā. Turklāt dažkārt atmiņām ir nozīme tieši tāpēc, ka to autors ir viens no daudzajiem aprakstīto norišu ierindas dalībniekiem un sniedz skatījumu uz sevis redzēto (vēsturnieku rīcībā parasti nonāk augstāku amatpersonu, šajā gadījumā, virsnieku atmiņas). Kopumā situācija atspoguļota ļoti objektīvi, neslēpjot ne pirmajās kauju dienās valdošo paniku, ne, piemēram, dažu virsnieku nodošanos pārmērīgai alkohola lietošanai, ko atmiņu autors uzskata par iemeslu neveiksmīgai darbībai atsevišķās epizodēs. Kaut arī O. Ozols zināmā mērā pārspīlēti izceļ sava bataljona lomu norisēs Daugavas malā 1919. gada 9. – 10. oktobrī, kā arī pieļauj dažas neprecizitātes (atzīmētas atsaucēs un piezīmēs), nav apšaubāms,

ka Studentu bataljona karavīru darbības nozīme līdz šim pētījumos (attiecīgie O. Ozola citētie fragmenti šeit publicēti daļēji) izcelta vēl nepietiekami, un atmiņas ietvertā informācija būtiski papildina priekšstatu par minētajām norisēm gan no Studentu bataljona darbības, gan kopējās situācijas izpratnes viedokļa.

DARBA VEIDOŠANĀS

Mans brālēns Jānis Ozols, Toronto, savā 1961.10.17. vēstulē man liek pie sirds pabeigt savus pieredzējumus Bermonta dienās un atsūtīt kādu pavairojumu arī viņam. Droši vien viņš baidās, ka es drīz nenolieku karoti pie malas. Arī man pašam tas nemaz nešķiet pārāk neiespējams. Tāpēc nekavējoties iesāku rīkoties. Uzmeklēju savu rakstu. Tas bija septiņpadsmit lappušu mašīnraksts. Tas bija sākts rakstīt 1957.07.08. un beigts rakstīt 1957.07.25., un tanī bija daudz mašīnrakstīšanas kļūdu. Tādā veidā tas nebija pavairojams. Tad vēl tas bija bez iedalījumiem. Bija tikai atsevišķas rindkopas. Pēc augšējās vēstules saņemšanas vispirms visu rakstu iedalīju divpadsmit atsevišķos gabalos ar savu virsrakstu katram. Tad pats taisīju stencilējamo lapu un liku taisīt pavairojumus. Un tā tas gāja līdz 12. gabalam, kam ir nosaukums "Uzvara". Iedomājos to papildināt, iesākumā īsi uzrakstot par kaŗa darbībām, kas deva Rīgas un apkārtnes atbrīvošanu. Tās man bija nezināmas. Tāsmeklējot "rakstos", uzdūros uz pavisam dīvainām lietām. Tas mani piespieda lietas pētīt un savu rakstu turpināt ar vispārējo nosaukumu "Citu ziņas par Bermonta uzbrukumu". Savu 12. gabalu "Uzvara" atstāju bez papildinājumiem.

PIEREDZĒJUMI RĪGĀ BERMONTA DIENĀS

Uz ciņas lauku!

Bija 1919. gada 9. oktobris. Dzelzceļu virsvaldē, kur strādāju, ienāca cita pēc citas aizvien jaunākas ziņas par Bermonta uzbrukumu. Dzirdama bija jau arī lielgabalu dunņa. Kļuva skaidrs, ka būs sīksti jācinās, lai Latvija neietu bojā, un ka katram cīnītājam tagad ir nozīme. Tāpēc tieši no darba gāju uz pieteikšanās punktu Latviešu biedrības namā. Bija vēl paagra priekšpusdiena.

Kas šo pieteikšanos bija sarīkojis un kad, to vairs nezinu. Arī nezinu, vai šādu punktu Rīgā bija vairāki vai tikai viens pats Latviešu biedrības namā.

Kā kaŗa vīram man pati pirmā darīšana bija pusdiena kafejnīcā "Café de Paris", kas atradās Elizabetes un Suvorova ielas stūra namā, un bija veca pazīstama kafejnīca. Kas bija tie vai tās, kas tur ēdināja to dienu kaŗā pieteikušos brīvprātīgos, to nezinu.

No kafejnīcas devāmies uz Latviešu biedrības namu. Pa ceļam redzējām divus no frontes vestus gūstekņus. Garu tas mums

pacilāja krietni.

Latviešu biedrībā bija daudz ļaužu un dzīva kustība. Tur pierakstīja brīvprātīgos un apbruņojumam deva katram šauteni un vienu jostas somiņu ar patronām. Un tas arī bija viss mūsu apbruņojums, ar ko aizdzīt prājām ienaidnieku. Tad vēl izsniedza jostu un vairākas siksnas. Šīs lietas bija no kāda piesūcināta auduma. Kā bija ar cepurēm, to vairs neatceros. Nedabūjām nedz putas katliņu, nedz karotes. Apģērbs katram bija savs privātais. Mēteļi lielākai daļai bija stipri novalkāti pa lielā kaŗa laiku, un bija vāji siltuma turētāji. Arī apavi bija pašu veca manta un nebija nekādi dubļu brienamie.

Bija tīrais posts ar dabūtajām siksnām. Neviens nezināja, kāds ir uzdevums katrai un kā tā aplikama. Tās bija nepazīstamas, jo bija tikko saņemtas no amerikāņiem.

Pieteikušos brīvprātīgajos sadalīja 3 rotās, kas vēlāk saucās Studentu bataljons. Manas rotas komandieris bija mans brālis Markus. No virsniekiem vēl atceros Marku Gailīti un Bruņinieku, kas laikam bija bataljona komandieris. Kareivji bija skolnieki, studenti, ierēdņi un citi; bija arī kalpakieši.

Oktobra saulīte bija pazemu pie debesīm, kad mana rota izgāja no Latviešu biedrības nama. Devāmies uz Šmita eļļas fabriku Pārdaugavā. Vispirms bija jānīkst pagalmā. Kustību uz ielas nevarēja redzēt. No ielas fabrikas pagalmu šķīra augsts mūra žogs.

Vēlāk mūs novietoja kādas ēkas bēniņos, tieši zem jumta. Tur mums būšot jāpavada visa mūsu pirmā nakts kaŗā. Nekādu guļas vietu tur nebija, arī nebija nedz salmu, nedz siena, uz kā gulēt un ar ko sevi pārklāt, lai būtu siltāki. Satumsa. Kļuva stipri dzestri. Uzmācās jautājums, kā gan varēs izturēt visu nakti. Mierinājos ar to, ka, ja nu lielajā kaŗā pat ziemas aukstumā ir bijis jāguļ grāvjos un cilvēki to ir izturējuši, gan tad arī mēs izturēsim. Ja es būtu tur sācis koncentrēties tikai pats uz sevi un vaimanājis, aizmirstot visu, kas ir ārpus manis, tad gan pēc neilga laika es būtu jau galīgi sabrucis.

Drīz nāca pavisam jauks un negaidīts pārsteigums. Mūs norīkoja naktij pārvākties lejā, siltā telpā. Jo kņasi kāpām lejā, gājām pāri pagalmam un iekšā citā fabrikas ēkā, un tur pa šauru eju tālāk.

Atkāpšanās uz pilsētu.

Gājienā uz siltām telpām atrados ejā, kad pavēlēja steigšus doties atpakaļ pagalmā un atpakaļ uz pilsētu. Dzirdēja lielgabalu dunņu. Bet tas gan bija jau dzirdēts arī visu dienu. Nesapratu, kāpēc tāda svaidīšanās: te šurpu, te atkal atpakaļ. Bet, kad atvērās vārti un kļuva redzama iela, sirds nodrebēja: iela visā platumā, arī ietves, bija ļaužu pilnas. Kareivji bez ierindas un privātie juku jukām bēga uz pilsētu. Savā rotā mēs cits citu turējām aiz rokas. Bija visai grūti saturēties kopā un netikt izklīdinātiem un ierautiem pa vienam

pūli. Cinījāmies, lai saturētos kopā, un neziņā bailojāmies, vai tikai pie tiltiem nav priekšā vācieši un krievi. Un tā tas gāja līdz Daugavai. Kļuva vieglāk, kad redzējām, ka ienaidnieks nav pirmais pie tilta. Pavisam grūti gāja pa Lībekas tiltu. Cilvēki bija cieši sablīvēti cits pie cita. Pārgājis tiltu, pūlis devās taisni tālāk pilsētā iekšā. Tilta galā mūs apturēja un nostādīja gar Daugavas malu starp Lībekas tiltu un dzelzstiltiem.

Pūlis, kas plūda no tilta, drīz vien palika šķidrāks un šķidrāks. Kareivjus ierindā no tilta nākam neredzēju. Atceros vienu virsnieku, kas tilta galā stājās pūlim pretim un sauca kareivjiem apstāties, sakārtoties un doties atkal pretim ienaidniekam, lai glābtu Latviju. Bet tas bija veltīgi. Viss plūda tālāk pilsētā. Mēs tomēr palikām pie tiltiem.

Pēc kāda laiciņa pie manis atnāca mans brālis Markus un stāstīja, ka mums nolemts atgāņāt Bermontu pie tiltiem. Bruņinieks, mūsu komandieris, gan esot vispirms gribējis atkāpties tālāk, aiz Juglas, jo pavasarī arī lielieki nemaz neesot mēģinājuši šeit aizstāvēties. Tiltu saspriecināšana un izgriešana esot arjergarda darīšana. Bet Markus Gailītis un viņš, mans brālis Markus, esot aprādījuši, ka ar platu upi starp sevi un ienaidnieku, un pilsētu ar visu ko rīcībā, ir taču daudz labāk nekā ar šaurāko Juglu un klaju lauku aizmugurē.

(Turpinājums sekos)

Tikšanās nākotnes vārdā

PBLA priekšsēža vietniece Kristīne Saulīte un Izglītības padome tiekas ar LR izglītības un zinātnes ministru Kārli Šadurski

ANTA SPUNDE

27. maijā PBLA priekšsēža vietniece un Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē priekšsēde Kristīne Saulīte un PBLA Izglītības padomes izpilddirektore Anta Spunde tikās ar izglītības un zinātnes ministru Kārli Šadurski, lai pārrunātu diasporas izglītības aktuālākos jautājumus un turpmāko sadarbību PBLA un IZM (Izglītības un zinātnes ministrijas) Sadarbības memoranda ietvaros. PBLA pārstāves runāja par nākamā gada diasporas izglītībai atvēlētā budžeta neskaidrību un izteica cerību, ka tiks atrasti līdzekļi gan iesākto iniciatīvu turpināšanai, gan rasti trūkstošie līdzekļi elektroniska tālmācības rīka izstrādei.

Sarunas gaitā tika apspriesta iespējamā ministrijas apbalvojumu piešķiršana gan diasporas skolu skolotājiem, gan skolu absolventiem. PBLA pārstāvji uzsvēra tā nozīmīgumu latviskās izglītības motivācijas veicināšanai. Runāja arī par latviešu izcelsmes jauniešu un studentu iespējām gan īstermiņā, gan ilgtermiņā iekļauties Latvijas iz-

No kreisās: PBLA priekšsēža vietniece, Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē priekšsēde Kristīne Saulīte, izglītības un zinātnes ministrs Kārlis Šadurskis un PBLA Izglītības padomes izpilddirektore Anta Spunde

glītības sistēmā. Sarunu gaitā vienotās, ka šim jautājumam jāvelta īpaša uzmanība. Arī jautājumam par iespēju diasporas bērniem un jauniešiem kārtot

latviešu valodas kā svešvalodas eksāmenu.

PBLA un IZM sadarbība diasporas izglītības jautājumu risināšanā turpinās.

LATVIJAS BĒRNI RAKSTA PAR SIBIRIJAS BĒRNIEM

Noslēdzies kārtējais domrakstu konkurss, ko ierosinājis fonds "Sibīrijas bērni" un pazīstamā dokumentālo filmu režisore Dzintra Geka. (Aicinājums piedalīties šai konkursā bija publicēts arī mūsu laikrakstu š.g. nr.15, diemžēl no ārzemju latviešu jaunās paaudzes neviens domraksts netika saņemts – varbūt nākamgad?) Žūrijā šogad darbojās LR Saeimas deputāte, kādreiz izglītības minis-

tre Ina Druvieta, politoloģe Rasma Kārklīna, žurnālists Pauls Raudseps, skolotāja Liveta Sprūde, Sibīrijas bērns un aktieris un rakstnieks Kaspars Pūce, Latviešu fonda pārstāvis Valdis Bērziņš, kā arī es, Līgita Kovtuna. Darbus vērtēja trīs vecuma grupās (7-11 gadi, 12-15 gadi, 16-19 gadi), un izraudzīties labākos bija, nu, ļoti sarežģīts uzdevums. Pavisam bija iesniegti 93 domraksti, emocionālas,

pārdomāti rakstītas un sirsnīgās izdzīvotas apceres. Īstenībā balvas, bet lielas uzslavas jau nu noteikti, pelnījuši it visi autori. Bet sacensība paliek sacensība.

Žūrijas pārstāvjiem tika dota arī iespēja izraudzīt un dāvēt savas speciālās balvas. No mūsu redakcijas tās tiks šai pašā lappusē publicēto darbu autoriem – 11 gadus vecajam Raineram Daibem no Viesītes vidusskolas (skolotāja

Baiba Masuleviča) – viņam dāvanā mūsu redakcijā izdotās grāmatas *Māra Celle. Meitene no Mežaparka* un *Kaspars Pūce. Pūcesbērna patiesie piedzīvojumi Padomijā*, bet viņa skolotājai – *Džona Haidena. "Pauls Šimanis. Minoritāšu aizstāvis"*. Otra balva – ebreju puisim no Š. Dubnova Rīgas Ebreju vidusskolas Dāvidam Gurevičam. Tā kā Dāvids jau "nopietnos gados" – 18, viņam dāvāsim minēto

Haidena grāmatu un *Sidnija Aivensa "Tik tumšas debesis"*. Šīs grāmatas saņems arī Dāvida skolotāja Inese Ruļuka. Un visiem, protams, arī šīs mūsu avīzes numurs ar domraksta publikāciju.

Balvas tiks pasniegtas gadskārtējā Sibīrijas bērnu fonda rīkotajā konferencē š.g. 14.jūnijā, par ko jums vēstīsim.

L.K.

Rainers Daibe,
Viesītes vidusskolas
4. klases skolnieks

Manā Latvijā jau vairākas paaudzes ir izaugušas bez kara. Man ir grūti iedomāties, ko nācās pārciest tiem cilvēkiem, kuri redzēja kara šausmas un piedzīvoja izsūtīšanu uz Sibīriju. Mūsu rados ir daudzas ģimenes, kurām nācās iziet šo moku pilno ceļu. Stāsti, ko dzirdu no radiem, lasu grāmatās, skatos televīzijā, ir kā neticami romāni.

Braucam ciemos pie radiem, par kuriem ome saka: "Viņi bija Sibīrijā." Kad jautāju – kāpēc, ome saka, ka īstas atbildes nemaz nav.

Kāda radiniece stāstīja, ka sen, pirms daudziem gadiem, kad viņa vēl bija bērns, agri no rīta kāds klauvēja pie mājas durvīm. Mamma bijusi aizbraukusi uz rajona centru, vajadzējis aizvest grāmatvedības papirus. Mājās bija bērni, tante, kas to stāstīja, un viņas jaunākais brālis. Kad atvērusi durvis, vairāki formās tērpti cilvēki pavēlējuši paņemt mantas un doties viņiem līdzī. Tante paņē-

musi lādīt ar dārglietām, jo sapratusi, ka tās ir vērtīgas. Mammai pārbraucot, bērni mājās vairs nav bijuši. No kaimiņu teiktā sapratusi, ka viņi ir aizvesti. Steigusies atpakaļ uz centru, lūgusi, lai ielaiž viņu vagonā. Pēc ilgām stundām beidzot atradusi savus bērnus. Sācies garais neziņas ceļš. Izsalkums, nogurums, izmisums. Daži tikuši izmesti no vagona, jo nomiruši ceļā. Pēc ilga brauciena nonākuši Sibīrijā. Sākumā vietējie piesardzīgi izturējušies pret viņiem. Dzīvojuši barakās. Mamma strādājusi mežā smagu darbu lielā aukstumā. Reiz, kad bijusi palīgā mammai, no pārguruma un aukstuma nokritusi, un pār kājām pārbraucis traktors. Vēl tagad dziļā rēta virs ceļgala. Rudenī māte gājusi uz lauka lasīt palikušās biešu lapas, lai varētu izvārit zupu un pabarot bērnus. Tirgojuši dārglietas, lai nenomirtu badā. Visbriesmīgākais bijis tas, ka nezinājuši, kur

atrodas tēvs. Pamazām sadraudzējušies ar vietējiem. Tante sarakstās vēl tagad. Mums vasarā dārzā aug tomāti, kuru sēklas atsūtīja no Sibīrijas – ar tādām pūkainām lapām, un arī paši pūkaini.

Vēl kādi vecvectēva radi stāstīja, ka viņu mamma ar četriem maziem bērniem tikuši aizvesti uz staciju un tālāk lopu vagonos uz Sibīriju. Par vietējiem sibīriešiem teica, bijuši saprotoši. Uzcēlušies tur mājū, iedzīvojušies. Visu laiku lūguši Dievu, lai varētu atgriezties. Bet, kad atgriezušies Latvijā, savās mājās neesot ielaisti. Arī darbu devuši nelabprāt, jo uzskatīti par noziedzniekiem. Tante tagad jau guļ kapos. Par vīru, kurš bija miris nometnē, saņēmuši ziņu, bet apglabāt nav ļāvuši. Viņa kapa vietu neviens nezina.

Ome stāstīja, ka viena tantes māsa paspējusi aizbraukt uz Eiropu, tad uz Ameriku, kur arī dzīvoja, un vēl pirms aiziešanas abām

māsām Dievs bija lēmis satikties te – Latvijā. Mums būtu bijis vairāk radu, ja ne šis briesmīgais laiks.

Manam vecvectēvam māsa arī bijusi izsūtījumā. Kad es piedzimu, viņa jau drīz nomira. Mana mamma gan atceras, ko tante stāstīja. Toreiz vajadzējis nodot labību un citus produktus. Viņai tikko piedzimusi meitiņa. Baidīdāmās, ka nepalikis pašiem un mazaļai ko ēst, vienu maisu savu audzētu graudu noslēpusi. Tie, kas vāca nodevas, pārmeklējuši māju, maisu atraduši, tad tantei vajadzējis doties viņiem līdzī. Ar meitiņu palikusi vecmamma. Par vīru daudzus gadus viņa neko nav zinājusi un domājusi, ka viņa nav starp dzīvajiem. Nodibinājusi citu ģimeni. Un tad... kādā dienā ieradies vīrs, pēc vairākiem neziņas gadiem. Tā tiešām ir traģēdija, tā saka mamma.

Arī tagad daudziem jāpamet sava zeme, jo tur karo. Kāpēc? Tik

daudzi no toreiz aizvestajiem palikuši svešumā. Vecie nomiruši, jaunie runā krievu valodā. Valoda – tas nav slikti, bet viņi nezina senču valodu – latviešu. Redzēju raidījumu, ka uz Krieviju brauc skolotājas, ka māca tur latviešu izcelsmes bērniem mūsu valodu. Es arī ļoti gribētu kādreiz aizbraukt tur, noplūkt zāli kādai kapu kopiņai, jo arī tur ir tukši ciemi, aizaugušas kapsētas. To redzēju televīzijā.

Tāpat kā tomātiem no Sibīrijas sēklām ir cita smarža, tā arī citādi smaržo Latvijas bērzi, plaukstot pavasarī. Es ļoti vēlētos aizvest visiem tur palikušajiem mazus sveicienus no Latvijas – no pavasara – pirmo vizbulīti, no vasaras – Jāņu vainagu un sieru, no rudens – raibo kļavas lapu un maizes klaipu, no ziemas – Latvijas baznīcu zvānu skaņu Ziemassvētkos. Un lai Dievs dod atgriezties savā zemē visiem, kas to ļoti vēlas!

“Es došu viņiem vietu Savā namā un atmiņu, un mūžīgu vārdu, kas netaps izdzēsts” (Jesajas grāmata 56:5)

Dāvids Gurevičs,
Š. Dubnova Rīgas Ebreju vidusskolas
12. klases skolnieks

Ir jāatzīstas, ka šī eseja man bija sarežģīts izaicinājums dažādu iemeslu dēļ. Es esmu Latvijas ebrejs, un visu dzīvi mani interesēja manas tautas vieta Latvijas vēsturē. Pētot savas ģimenes un Latvijas ebreju vēsturi, es nekad nebiju sastapies ar avotiem, kuros aprakstīti 1941. gadā aizvesto ebreju likteņi – bija vien zināms, ka gandrīz divpadsmit procenti no visiem represētajiem bija ebreju tautības. Tāpēc es nepavisam nebiju pārliecināts par to, ko es īstenībā varētu uzrakstīt. Tomēr es jutu, ka man, ebreju tautas pārstāvim, ir jāatrod cilvēki, ebreji, kas 1941. gadā tika vardarbīgi atrauti no Latvijas, kuru viņi, tāpat kā es, uzskatīja par savu dzimteni.

Tā es sāku meklēt. Un jo vairāk es meklēju, jo vairāk atradu tos, kuri vēlējas atstāt nākamajām paaudzēm piemiņu par tām briesmām, ko viņi pārdzīvoja savā bērnībā. Šie cilvēki visi kā viens apgalvoja, ka, nodzīvojot savas dzīves pēdējās dienas, vienīgais, ko viņi gribētu, – lai nevienam bērnam pasaulē nenāktos pārdzīvot to pašu. Tas bija vēl viens mudinājums man, lai sāktu rakstīt. Lielu atbalstu saņēmu no muzeja "Ebreji Latvijā" darbiniekiem, kas sniedza vērtīgu informāciju par izvestajiem ebreju bērniem 1941. gadā uz Sibīriju.

Muzeja krājumos glabājas izvesto cilvēku atmiņas, ko es izmantoju, rakstot eseju.

Tas bija īss, bet nepieciešams ievads manai esejai...

Ebreju tauta ir viena no vēsturiskajām Latvijas mazākumtautībām. Jaundibinātās Latvijas valsts likumdošana pirmoreiz Latvijas vēsturē padarīja ebrejus par pilntiesīgiem pilsoņiem. Tāpēc ebreji plecu pie pleca kopā ar latviešiem un citām tautām aizstāvēja Latvijas neatkarību Brīvības cīņās.

Neilgajā Latvijas Republikas pastāvēšanas laikā ebreji baudīja līdztiesību visās valsts dzīves jomās – izglītībā, savas kultūras un reliģijas saglabāšanā, politikā un amatos. Nebūs pārdoši šo posmu nosaukt par zelta laikmetu Latvijas ebreju vēsturē. Bet pēc tam pienāca 1940. gads.

Gesja Kamaiska (dzimusi – Teitelbauma) piedzima 1928. gadā Ludzā, lielā un laimīgā ebreju ģimenē. Savu bērnību viņa atceras kā spožu, krāsainu un notikumiem bagātu, bet savu pilsētu – Ludzu – kā Latvijas "Jeruzalemi". Latvijas okupāciju Gesjas ģimene neuztvēra aizdomīgi, jo viņas tēvs – Dāvids Teitelbaums – bija ebreju strādnieku partijas "Bund" darbinieks. Diena pirms izsūtīšanas bija Sabats jeb Svētā sestdiena, kas ilgst no piektdienas vakara līdz sestdienas

vakaram, un to Gesja atceras kā ceriņu smaržas piepildītu. Nakti atskanēja ilgs un līdz šermuļiem biedējošs zvans, ar ko beidzās Gesjas bērnība (...)

Gesja kopā ar mammu, māsām un brāli nokļuva speciālnometnē Kanskā, Krasnojarskas apgabalā, bet viņas tēvs – nometnē Kirovas apgabalā. Vienā barakā četras ģimenes dalījās telpā, ēdienā, siltumā. Četras ģimenes kopā dzīvoja, bēdājās un priecājās.

Visiem nācās strādāt kopā ar vietējiem iedzīvotājiem kolhozā, vasarā – neizturamā karstumā, bet ziemā – negantā aukstumā. Gesjas mazais brālis saslima un gandrīz zaudēja redzi. Gesja atceras, ka barakā dzīvoja Tamšānu ģimene. Ģimenes tēvs nomira nometnē bada nāvē, tāpēc ģimenes māte – Ļuta Tamšāne – bēdu dēļ sajuka prātā. Pati Gesja tik ļoti ilgojās pēc sava tēva, ka sāka izdomāt, it kā no viņa saņemtu vēstules (...)

Kad beidzās karš, Gesjai jau bija septiņpadsmit gadu un viņa nolēma bēgt no izsūtījuma un atgriezties Latvijā. Savu lēmumu Gesja paskaidro ar to, ka viņa vairs negribēja izturēt dzīvi, kuru lādēja. Gesja aizbēga uz Krasnojarsku, kur izlikās par bāreni, pēc tam nokļuva Maskavā, kur dzīvoja pie mātes radniekiem. Visbeidzot viņa at-

brauca uz Rīgu (...)

Manuprāt, Gesja ir izcilis piemērs, kā cilvēks spēj pārvarēt visas grūtības un nepazaudēt savu cilvēciskumu. Visa viņas dzīve bija viena nemitīga cīņa, no kuras viņa izgāja kā uzvarētāja. Gesja bija īsts Sibīrijas bērns.

Asja Gincburga nekad nebija stāstījusi par savu dzīvi pirms izsūtīšanas. Tajā naktī, 14. jūnijā, Torņakalna stacijā Asjas bērnība pārvērtās par mirāžu, un to viņa vairs nekad nepieminēja. Tikai vecumdiēnās, dzīvojot Izraēlā, viņa saņēmas vēlreiz pārdzīvot Sibīrijas izsūtījumu un par to uzrakstīt. Savas atmiņas viņa iesāka ar vārdiem: "Diena, kad beidzās mana bērnība." Savu tēvu, Solomonu Gincburgu, kuru viņa tik ļoti mīlēja un pēc kura tik stipri ilgojās, Asja vairs nekad neredzēja. Tikai atgriezusies no izsūtījuma, viņa saņēma paziņojumu, ka tēvs ir miris 1941. gadā no tuberkulozes. "Meli," raksta Asja. "Viņi visi ir nomiruši no bada." (...)

Cilvēkiem nācās zagāt, lai kaut kā iztiktu. Par zagšanu Asjas mamma tika arestēta un ieslodzīta ciematā Noriļskā. "Es paliku pavisam viena, un visi apkārt neticēja, ka es izdzīvošu." Tomēr, Asja stāsta, bija arī labi cilvēki, kas viņai palīdzēja un kas viņu nepameta.

Pēc trim gadiem Asjas mammu

izlaida no cietuma. Māte Asjai rakstīja, ka viņai vajadzīga nauda, lai atbrauktu pie meitas. Vienīgā dārglieta, ko Asja varēja pārdot, bija gredzens, ko Asjas tēvs viņai uzdāvināja Bat-Micvā – ebreju pilngadības svētkos. Asja to pārdeva vietējās lidostas priekšnieka sievai, par ko saņēma četrus simt rubļu, un tā nebija pat desmitā daļa no gredzena reālās vērtības. Pēc kāda laika Asja saņēma vēl vienu vēstuli no mātes, kurā viņa rakstīja, ka ir atradusi darbu Noriļskā, un nauda viņai vairs nav vajadzīga. "Tās bija šausmas," atceras Asja. "Man bija sajūta, ka es esmu par nieku pārdevusi savu mīloto tēvu." (...)

"Lai visu pierakstītu, man tas bija jāpārdzīvo no jauna, un tas bija neciešami grūti, pat grūtāk, nekā es to uztveru izsūtījumā. Varbūt tāpēc, ka tad es biju jauna, spēkpilna un gribēju izdzīvot. Tomēr es sapratu, ka man jāatstāj maniem mazbērniem un mazmazbērniem atmiņa par to, kas notika ar mani tajā laikā. Dievs, nedod maniem pēcnācējiem atkārtot manu likteni!"

Ebreju pravieša Jesajas grāmatā ir frāze: "Es došu viņiem vietu Savā namā un atmiņu, un mūžīgu vārdu, kas netaps izdzēsts." Šis izteiciens aicina mūs atcerēties tos cilvēkus, kas gāja bojā no apspiešanas (...)

POŠAMIES ESLINGENAS DZIESMU SVĒTKIEM

LAURA PUTĀNE

2017. gada vasarā, godinot 70. gadadienu kopš lielākajā latviešu bēgļu nometnē Vācijā, Eslingenā, 1947. gadā notikušajiem Dziesmu svētkiem un ieskandinot Latvijas valsts simtgadi, notiks vērienīgs sarīkojums – “Eslingenas Dziesmu svētkiem 70!”.

No 2017. gada 15. līdz 18. jūnijam esat aicināti uz satikšanos Eslingenā (Dienvidvācijā), kur notiks minētais sarīkojums. Svētkos piedalīsies latviešu diasporas kori, deju kopas, folkloras kopas no Vācijas un latviešu kopienām citās pasaules valstīs, kā arī ciemiņi no Latvijas. Svētku laikā notiks dievkalpojums un gājiens, košu dziedāšanās, deju un folkloras kopu koncerti, izstāde par Eslingenas nometni un svētku balles. Par svētku kulmināciju kļūs mūzikls, trimdas latviešu stāsts “Eslingenā”, kuŗa autori ir Čikāgas Pieciņu solists un dvēsele Alberts Legzdīns, komponiste Lolita Ritmane un ārsts un literārs Andris Ritmanis. Mūzikla pirmiestudējums notika pirms vairāk nekā 10 gadiem, otro iestudējumu Latvijā bija iespēja vērot pirms pāris gadiem, bet 2017. gada vasarā Eslingenas svētkos būs jauniestudējums, ko veidos režisors Jānis Mūrnieks. Līdz ar šiem svētkiem ārvalstīs tiks ieskandināta Latvijas simtgade un 2018. gada Vīspārējie latviešu Dziesmu un deju svētki.

Latviešu kopiena Vācijā ieceļus īpašu uzmanību veltīt latviešu trimdas gaitām un dzīvei bēgļu nometnēs, tostarp 1947.

Eslingenas latviešu kori 1947. gadā

gada 25. maijā notikušajiem Eslingenas Dziesmu svētkiem. Šie svētki pulcēja vairāk nekā 1000 dalībnieku. Drīz pēc tam sākās latviešu bēgļu masveida izceļošana uz visām pasaules malām. 1950. gada maijā Eslingenas nometne tika slēgta.

Tulkojājs un rakstnieks Valdemārs Kārklīns 1947. gadā žurnālā *Sauksme* rakstīja: “Par spožu latviskā gara, mūsu dziesmu mīlestības un mūzikālās kultūras manifestāciju izvērtās 25. maija dziesmu svētki Eslingenā. (...) Tie bija pulcējuši skaidrā vecajā Nekaras pilsētiņā tik daudz latviešu, ka gandrīz katrs otrais pretimnācējs tās ielās bija mūsu tautietis no tuvākām vai tālākām vietām Vācijā, kur vien mīt latvju trimdinieki. Tie bija satikšanās, saprašanās un vien-

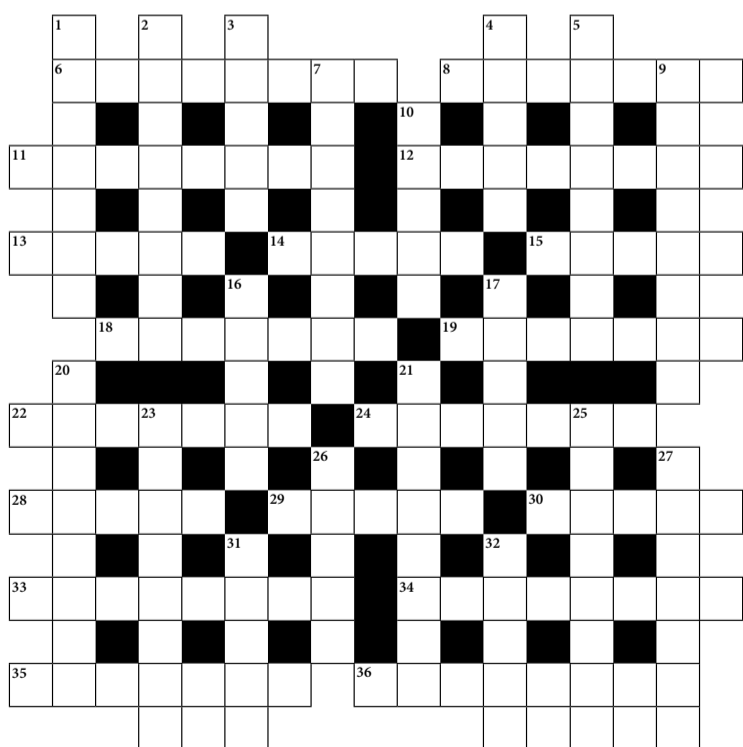
bas svētki, kas visiem dalībniekiem paliks atmiņā kā gaišs mirklis mūsu drūmajā ikdienā un cerības stars nezināmā nākotnē.”

Lai arī šobrīd vēsturiski politiskā situācija ir mainījusies, svētku rīkotāji cer, ka Dziesmu svētki Eslingenā tāpat kā pirms 70 gadiem kļūs par latviešu kopības svētkiem.

Svētku rīkošanu uzņēmusies Štutgartes un Eslingenas latviešu kultūras biedrība *Saime*, sadarbojoties ar Eiropas latviešu apvienību, Latviešu kopību Vācijā, Pasaules brīvo latviešu apvienību (PBLA) un Eslingenas pilsētas pašvaldību, sadarbības sarunas ir uzsāktas ar Latvijas Republikas ministrijām un citām valsts institūcijām.

Sastādījusi DAIGA KALNS (ASV)

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Līmeniski. 6. Valstu savienības uz līgumsaistību pamata. 8. Siena kaudzes. 11. Atlaidīnāt, atsaldēt. 12. Zinātne par augu valsti. 13. Attaisa. 14. Pēc nopļaušanas ataugusi zāle. 15. Jūrmalas pilsētas daļa. 18. Izmirkt, saslap. 19. Mežiem klāts, apaudzis. 22. Katoļu baznīcas galva. 24. Mazs,

īsspalvainas istabas sunītis. 28. Tikumības mācība. 29. Infekcijas slimība, kas atstāj rētas uz ādas. 30. Slāpt. 33. Skumjš, sērīgs. 34. Palsa. 35. Piepalīdzēt, nākt talkā. 36. Brūces pasargāšana no infekcijas.

Stateniski. 1. Kulinārijas izstrādājums. 2. Telpaugs. 3. Augs, ko

lieto ārstniecībā. 4. Administratīvi teritoriāli veidojumi ASV. 5. Zobgalīga, izsmējīga. 7. Filozofiska mācība par skaidro, par mākslu un māksliniecisko daiļradi. 9. Vide. 10. Gaujas pieteka Vidzemē. 16. Atspīdums no noejošiem saules stariem. 17. Spītālība. 20. Ledus tilkas. 21. Skarbs, noraidošs. 23. Arktisko apgabalu pirmiedzīvotāji. 25. Zirnekļa tīkls. 26. Blāvs, pelēcīgs. 27. Sirdsēsti, bēdas. 31. Pārklāties ar krumu. 32. Noglabāt, bēdzināt.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 21) atrisinājums

Līmeniski. 1. Airans. 6. Kamera. 10. Atika. 12. Rīkot. 13. Klupe. 14. “Skaidiena”. 17. Utis. 19. Kama. 20. Purvs. 22. Panda. 23. Auce. 25. Puma. 27. Tankete. 28. Tenis. 29. Abats. 30. Patiess. 32. Seti. 33. Riet. 35. Kanna. 36. Efeja. 37. Roja. 40. Sala. 42. Tiesnesis. 46. Dante. 47. Alise. 48. Labot. 49. Kalifs. 50. Sainis.

Stateniski. 2. Ilkņi. 3. Aut. 4. Sava. 5. Binde. 6. Kase. 7. Meka. 8. Rauna. 9. Krauja. 11. Beļava. 15. Karot. 16. Nante. 18. Specifika. 19. Kapibaras. 21. Sinatra. 22. Pienene. 24. Upene. 26. Mītne. 30. Panti. 31. Šteki. 32. Skride. 34. Trases. 38. Junga. 39. Snobs. 41. Akini. 42. Teķi. 43. Eols. 44. Sāts. 45. Sari.

ZIŅAS ĪSUMĀ

Pēc Eiropas Parlamenta deputāta Arta Pabrika uzaicinājuma 30. un 31. maijā Eiropas Parlamentu Briselē apmeklēja 22 labākie Latvijas zemessargi no Rīgas, Jūrmalas, Ogres, Salaspilī, Tukuma, Jelgavas, Liepājas, Daugavpils, Balvu, Madonas, Ludzas, Krāslavas, Aizkraukles, Viesītes, Saldus, Rūjienas, Raunas un Burtnieku novada. Viņi pabija arī NATO mītnē Briselē.

Ikšķiles novada domes priekšsēdis Indulis Trapiņš maija beigās noslēdza sadarbības līgumu ar Latvijas Mākslas akadēmijas (LMA) rektoru Alekseju Naumovu. Tas paredz saglabāt kultūras mantojumu – LMA profesora, scenogrāfa Jāņa Kugas (1878-1969) māju (Jāņa Kugas ielā 11), piesaistot arī vietējo un ES fondu finansējumu.

Salaspilij – 830 gadu, kopš pirmo reizi minēta Livonijas Indriķa hronikā. Jubileja ar lielu vērienu tika svinēta maija pēdējā nedēļā notikušajos Salaspils novada svētkos. Bija ekumēniskais dievkalpojums Romas katoļu baznīcā, svētku gājiens, iedzīvotāju novēlējumi pilsētai, dziesmu spēle “Īsa pamācība mīlēšanā” ar Latvijā pazīstamu aktieru piedalīšanos, radošās aktivitātes, svētku lielkoncerts, salūts un zaļumballe.

Jauņjēlgavā 27. maijā norisinājās VIII Sēlijas kongress, kuŗa galvenais akcents bija – attīstīt Sēliju kā ekonomiski veiksmīgu un viedu Latvijas teritoriju. Sēlijas kongresu rīkošanas iniciators akadēmiķis Jānis Stradiņš atskatījās uz Sēlijas novadu apvienības tapšanas vēsturi un kā sagaidīt Latvijas 100 gadu jubileju. Par reģiona ekonomisko attīstību savā pētījumā dalījās Latvijas Lauksaimniecības universitātes (LLU) profesore Dr. habil. oec. Baiba Rivža, kā arī bija citi zinātniski priekšlasījumi.

Valmierā 28. un 29. maijā notika Latvijas skolu teātru parāde “Teatrons 2016”, kuŗu rīko ik pēc pieciem gadiem. To rīkoja Valsts izglītības un saturs centrs sadarbībā ar Valmieras pilsētas domi, jaunatnes centru “Vinda”, Valmieras Viestura vidusskolu, koncertzāli “Valmiera” un citiem.

Gulbenē maija nogalē darbu uzsākusī Krāslavas šūšanas uzņēmuma SIA Nemo filiāle, kur strādā 40 darbinieki. Viņu vidū ir arī martā likvidētās Vācijas firmas SIA *Nienhouse&Lotz Lettland* šuvējas. Gulbenē tiek šūti mēteļi Skandināvijas un citiem eksporta tirgiem. Pavisam *Nemo* Krāslavā (208 strādājošie) gada laikā saražo 130 000 apģērba vienību – bikses, svārkus, mēteļus, žaketes, blūzes, kleitas. Jūnijā pirmoreiz piedalīsies starptautiskā izstādē Londonā *Fashion SVP*.

Madonu 1. jūnijā pieskandināja Latvijas skolēnu Dziesmu dienas dalībnieki no visas Latvijas. Tā bija veltīta 1866. gada 18. jūlijā notikušajiem pirmajiem latviešu skolēnu koŗu svētkiem. Tāpat kā pirms 150 gadiem tos atklāja Lazdonas baznīcā. Koŗu diriģenti apmeklēja arī diriģenta Haralda Medņa (1906 – 2000) dzimtajās mājās *Dzintari*. Lazdonas mācītājmuižas kalnā ieskandināja XI Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku vides objekta *Latvija skan* stabules.

Par godu Madonas pilsētas 90. jubilejai Mīlestības graviņā uzstādīta krāsaina strūklaka, kas ir meistardarbs vienā eksemplārā. Izmaksāja 16 000 eiro. Tā ir centrālā tūristu apskates vieta, kuŗai nu ir jauns, krāšņs akcents.

Liepājas mūzejā no 2. jūnija apskatāma Latvijas Kaŗa mūzeja izstāde “Dārgās mantas”, kas veltīta kaŗa laika latviešu trimdinieku piemiņas priekšmetiem. Tā izkārtota ekspozīcijas “Liepāja okupāciju režīmos” zālē. No 1944. gada Latvijas okupācijas rezultātā no Latvijas bēgļu gaitās devās vairāki simti tūkstošu cilvēku. Katram trimdas latvietim ir savs stāsts “Kā mēs savas mājas atstājām”.

Daugavpils no 28. maija līdz 5. jūnijam viļņojās 741. jubilejai veltītos pilsētas svētkos “Daugavpils ir ģimene”. Notika koncerti un radošās aktivitātes dzīvojamajos mikrorajonos, centrālajos laukumos un kultūras iestādēs. Atklāja Esplanādes atpūtas parku (4 ha) ar Baltijā pirmo multifunkcionālo veloparku. Pirmo reizi ar plašu programmu notika Zviedrijas nacionālā diena - Zviedrijas vēstniecībai Latvijā aprit 25 gadi. Notika IV Starptautiskais Austrumbaltijas biznesa forums, kuŗā piedalījās pārstāvji no 15 valstīm.

Saukas pagastā 3. jūnijā komponista Arvīda Žilinska (1905 – 1993) dzimtajās mājās “Lejas Ārendzānos”, kur iekārtots mūzejs, notika viņa daiļradei veltīts mūzikāls sarīkojums “Dziesmotā diena Saukā”. Piedalījās kopš 2002. gada Arvīda Žilinska vārdā nosauktās Jēkabpils Mūzikas skolas topošie mūziķi.

Bauskas novada dome nolēmusi piedalīties Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) konkursā, lai saņemtu atbalstu **Viļa Plūdoņa mūzeja** (izveidots 1968. gadā) **klēts un ratnīcas restaurācijai**. Kopš 2011. gada 1. aprīļa Viļa Plūdoņa mūzejs ir Bauskas mūzeja filiāle un valsts nozīmes kultūras vēstures piemineklis.

Ventspilī Krievijas šokolādes fabrikas “Pobeda Vkusa” filiāle SIA “Pobeda Confectionery” pēc darba uzsākšanas š. g. februārī produkcijas piegādes Latvijai veikalos pieaugušas par 28%, bet 70% šokolādes saldumu tiek eksportēti uz ES, ASV, Dienvidameriku un Tuvajiem Austrumiem. Šokolādes fabrikā Ventspilī sākotnēji ieguldīja aptuveni 4,75 miljonus eiro, bet 2. posmā plānoti vēl 9,5 miljoni.

Latvijā ražotas celulozes un pārstrādātas makulatūras eksports š. g. 1. ceturksnī palielinājies par 51%, salīdzinot ar analoģu laika posmu pērn. Celulozes un pārstrādātas makulatūras vērtība bija 3,347 miljoni eiro, pērn – 2,204 miljoni.

Jelgavā no 11. līdz 12. jūnijam norisinās 10. Starptautiskais Smilšu skulptūru festivāls *Summer Signs'16*, kas ir kļuvis par lielāko Ziemeļeiropā. Galvenā tēma – Afrikas iepazīšana tās daudzveidībā. 20 mākslinieki no Lielbritānijas, Norvēģijas, Nīderlandes, Portugāles, Turcijas, Bulgārijas, Latvijas, Lietuvas, Ukrainas un Krievijas veido skulptūras no vairāk nekā 1000 tonnām smilšu.

Īsziņas sagatavojsi VALIJA BERKINA

GUNDEGA OZOLA

Mātes / Ģimenes dienas svinības Lansingā

Lansingas latviešu luterāņu baznīcas locekļi piedalījās Mātes / Ģimenes dienas dievkalpojumā māc. Aijas Graham vadībā š.g. 15. maijā Universitātes luterāņu baznīcā Īstlansingā. Mācītāja sprediķi aprakstīja mātes mīlestību un disciplīnu un aicināja draudzes locekļus atcerēties, cienīt, godāt savas mātes un vecākus, kas ar mīlestību un labiem padomiem savus bērnus ir audzinājuši. Draudze dzied dziesmas, veltītas mātes mīlestībai, un draudzes ērģelniece Barbara Hinranpradist šoreiz spēlēja vijoli sava brāļa Jurga

Austrinš, Tods Graham, Edvards Hess un Andris Spielbergs, kas pavadīja dziedātājus ar ģitaru.

Gundega Ozola deklamēja R. Blaumaņa jaunībai un mīlestībai veltītu dzeju "Vēl tu nezini". Programmu kulplīnāja Magdalēna Ostine ar savu māti Dairu Morusu, dziedot "Saulīt' vēlu vakarā". Mācītāja A. Graham, spēlējot klavieru pavadījumu, dziedāja kopā ar savu meitu Audru burvīgi melodisko R. Paula un L. Brieža dziesmu "Dāvāja Māriņa". Programma beidzās ar vienmēr iecienīto dziesmu "Tec, saulīte, tecēdama".

Damsevitza kalvieņu pavadījumā.

Pēc dievkalpojuma draudzes locekļi pulcējās baznīcas sarakojumu telpā, lai piedalītos Mātes/Ģimenes dienas saietā. Skanēja Mātes/Ģimenes dienai veltītas dziesmas un dzejas. Visi dalībnieki kopīgi dziedāja špuļdziesmas – "Aijā, žūžū, lača bērni", "Tin, māmiņ, dziju kamolīti", "Klusi, klusi ratiņš rūc".

Priekšnesumu daļā izcēlās vīru ansamblis Prātvēderi ar tautasdziesmām "Visi ciema suņi rēja", "Skaista mana tēva sēta" un "Trīcēj kalni, skanēj meži". Dziedātāji bija Grits

Lansingas latviešu luterāņu draudzes Mātes/Ģimenes dienas dalībnieki ziedoja dāsnu summu jaunajai paaudzei – ko var saukt par mūsu ziedošām neaizmirstulītem Latvijā – LELBAs Jaunatnes nozares projektam "Mīlestība mammām".

Paldies Mātes/Ģimenes dienas rīkotājiem par jauko, jautro programmu, Dāmu komitejas priekšniecei Ligitai Ķepītei un Dāmu komitejai par skaisto galda dekorējumu un gardajiem ēdieniem aukstajam galdam. Visi dalībnieki jutās tā, it kā būtu atkal britiņu sēdējuši mātes klēpī.

Tradicionālie Līgo svētki Priedainē

25. jūnijā

Dziedošie aktieri no Liepājas teātra un Dailes teātra

Inīta Aboliņa

Programmas sākums ap 19:00
Līgotājus gaidīsim no 16:00
Ieejas maksa \$35.
NĪB biedriem un pensionāriem \$30
no 15-18 gadiem \$15
no 0-15 gadiem par brīvu
Teltis vieta \$20.
adrese: 1017 State Route 33, Freehold NJ 07728
info: +17324625110, www.priedaine.com
rīko: Nūdzersijas Latviešu biedrība

Normunds Kietis

Ugunskurs, dziesmas un dejas...

2016

LASL LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: pārcelšanās (uz vai no Latvijas), auto transports, gaisa kravas un arī naudas pārsūtījumi (caur Baltic Financial Services).

• Tagad ir laiks sūtīt lietas dārzam! Traktora sūtīšana (līdz 2 m³) - \$475. Citi rīku (griezēju, motorzāģu, plāvēju, u.c.) transports sākot ar \$75. (Muitas procedūra LV papildus.)

Zvaniet: 1-888-LATVIAN
Rakstiet: info@lasl.com • www.lasl.com

LATVIAN RELIEF FUND of AMERICA
AMERIKAS LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDS

IZDEVĪGI APDROŠINĀJUMI JUMS UN JŪSU ĢIMENEI

www.LRFA.org 215.635.4137 info@LRFA.org

Rīgas centrā izīrējam jūlijā un augustā
divguļamistabu dzīvokli.
\$750 nedēļā, ieskaitot auto stāvvietu.
cepuritis@comcast.net / 847/256-0268

VESELĪBAS APDROŠINĀŠANA
uz īsu vai ilgāku laiku
LATVIJAS CIEMIŅIEM
CEĻOTĀJIEM UZ ĀRZEMĒM
Zvaniet:
RESNICK & ASSOCIATES
800-324-6520

PĒRK

Pērku mežus, cirsmas.
Tāl.: 29235165

Galerija "Livonija" pērk
Ludolfa Liberta darbus.
info@livonija.lv,
+371 22999000

Vēlos iegādāties savām vajadzībām labu
meža īpašumu Latvijā (var būt arī ar ēkām).
Zvanīt: 00-371-25 414-008, e-pasts: ml@hs.lv

MATĪSS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Vaiņņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

BOSTONA (MA)

9. jūlijā Trimdas draudzes lauku ipašumā „Piesauļe” paredzēta Liepājas teātra izrāde „Zelta zivtiņa”. Lomās **Kaspars Gods** un **Egons Dombrovskis**. Režiju vada Dailes teātra režisors **Dž. Dž. Džilindzers**.

DENVERA (CO)

Kolorado Latviešu kultūras centrs (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226), tālr.: 303-986-5337 vai 303-913-8081. **Piektdienās** 19:00 tiekas latviešu deju grupa, 20:30 notiek koņa mēģinājums.

FILADELFIJA (PA)

Filadelfijas Brīvo latvju biedrība (531 N 7th St, Philadelphia PA 19123).

KANADA

Kanadas latviešu centrs Toronto.

11. jūnijā 18:00 Kanadas Latviešu Centra 37 pastāvēšanas gadu atzīmēšana. Vakara programma sāksies ar kokteiļu stundu un jaunā dārza apskati. Sekos dārza atklāšana un pateicība lielākajiem ziedotājiem. Siltās vakariņas sniegs patiesu garšas baudījumu. Ansambļis „Skaņu ritenis” spēlēs, dziedās un aicinās visus piebiedroties kopējās dziesmās.

23. jūnijā – Jāņi. Alus bārs atvērts 18:00. Vakariņas uz iesma cepts sivēns 19:00.

13. jūlijā – BBQ. Kokteiļu stunda no 17:30. Vakariņas 18:00 – 19:00.

27. jūlijā – BBQ. Kokteiļu stunda no 17:30. Vakariņas 18:00 – 19:00.

PRIEDAINE (NJ)

25. jūnijā 16:00 tradicionālie Līgo svētki! Piedalās dziedošie aktieri no Liepājas teātra un Dailes teātra. Koncertu un deju mūziku spēlēs **Normunds Kietis** un **Inita Āboliņa** no „Lauku Muzikantiem”. Līgotājus gaidīsim no 16:00, programma sāksies ap 19:00. Ieejas maksa \$35. NJLB biedriem un pensionāriem – \$30. No 15-18 gadiem \$15. Līdz 15 gadiem ieeja brīva. Telts vieta \$20. Būs nodarbibas bērniem. Info: www.priedaine.com, tālr.: 732-462-5110.

SIETLA (WA)

Sietlas latv. sab. centrs (11710 3rd Ave NE, Seattle WA 98125), www.seattlatviancenter.com

12. jūnijā 12:00 (pēc dievk.) Aizvesto piemiņas dienas 75 gadu atceres sarīkojums kopā ar igauņiem un lietuviešiem.

14. jūnijā 12:00 pensionāru pusdienas ar programmu.

18. – 19. jūnijā Jāņi Rietumkrasta Latviešu izglītības centrā Šeltonā. Info: www.rklic.org

ST. PĒTERSBURGA (FL)

St. Pētersburgas Latviešu biedrības nams (1705 9th Ave N, St. Petersburg FL 33713).

Bibliotēka pārtrauc savu darbību un grāmatu ziedojumus vairs nepieņem. Par vēlmi izņemt grāmatas lasīšanai, lūdzu, zvanīt **Mārai Prāvs**, tālr.: 727-851-9414.

23. jūnijā 16:00 paredzēta ligošana, alus dzeršana un mielošanās ar Līgo vakara labumiem. Būs arī jāņusiera nogaršošana un konkurss par izcilāko sieru. Līgotājiem jāņem līdzi groziņi, pildīti ar gardumiem. Jāņubērnus sagaidīs Biedrības saimniece **Mārite**, un par svētku alu gādās

saimniece vad. **Ivars**. Visi, kam patīk ligošana un vasaras saulgriežu svinēšana pulciņā, mīļi gaidīti! Ieejas zied., sākot ar \$5.

1. septembrī 10:00 Biedrības valdes sēde.

TĒRVETE

25. jūnijā – Jāņi.

3. jūlijā 11:00 dievk. Nometnes atklāšana.

10. jūlijā 11:00 nometnes dievk.

17. jūlijā 11:00 dievk.

Valdes sēdes – katru ceturtdienu 19:00 Centrā. Info: 514-992-9700.

ZIEMEĻKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: www.zklb.wordpress.com, ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja Una Veilande tālr.: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com

Katru otrdienu 20:00 koņa mēģinājums.

425 Hoffman Ave, San Francisco **18. jūnijā** grupas „Lauku muzikanti” koncerts un **Līgo** sadziedāšanās.

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv.ev.lut. Trimdas dr.:** (58 Irving St, Brookline, MA 02445). Māc. Dace Zušmane.

• **Čikāgas latv. ev. lut. Ciānas dr.:** (6551 W Montrose Ave, Chicago IL 60634), tālr.: 773-725-3820; E-pasts: cianasdraudze@gmail.com; www.facebook.com/Cikagas-Ciānas-draudze-255043897965234. Dievk. notiek svētdienās 10:00. Pēc dievk. kafijas galds. Māc. Gundega Puidza, tālr. birojā: 773-736-1295; mājās: 708-453-0534, E-pasts: puidza@yahoo.com **12. jūnijā** Draudžu dienu noslēguma dievk. Garēzerā. Ciānā dievk. nenotiek. **19. jūnijā** 10:00 Aizvesto piemiņas dienas dievk.

• **Denveras latv. ev. lut. dr.:** (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). **Dievk. notiek svētdienās 9:30.** Pēc dievk. sadraudzība. **Trešdienās** 17:00 Bībeles stundas. **Trešdienās** 15:00 – 17:00 un **ceturtdienās** 9:00 – 13:00 mācītāja pieņemšanas stundas. Māc. H. Godiņa tālr.: 720-484-9857.

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.:** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334). **Dievk. notiek svētdienās 10:00.** Māc. Biruta Puiķe **Wilson**. **26. jūnijā** dievk.

• **Dienvīdfloridas latv. ev. lut. dr.:** *Shepherd of the Coast Luth. Church* (1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL). Info: Ilze Folkmane *Gibbs*, e-pasts: folkmane@hotmail.com Info: Andrejs Jugs, tālr.: 561-447-9050. **Dievk. notiek 14:00.** Pēc dievk. visi lūgti pie kafijas galda!

• **Dienvīdkalifornijas latv. ev. lut. dr.:** baznīca (1927 Riverside Ave, Los Angeles CA 90039). **12. jūnijā** 11:00 dievk. Māc. Aivars Ozoliņš. **Jūlijā dievk. nenotiek.**

• **Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.:** *Unitarian Congregational Parish of Norton* (2 W Main St, Norton, MA 02766). **Svētdienās 11:00 dievk. ar dievg.** Kalpo mācītājs Dr. Jānis Keggi, dr. sekretāre Zigrida Kručukova, tālr.: 617-323-0615.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.:** (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 610-353-2227. **Dievk. no-**

tiēk 10:00. Māc. Ieva Dzelzgalvis. **12. jūnijā 11:00** Tautas sēru dienas Ekumēniskais dievk. kopā ar Bukskauntijas un Filadelfijas latviešu baptistu draudzēm. Dievk. kuplinās koris dirigentu **Ralfa Augstrozes** un **Guntas Plostnieces** vadībā. **19. jūnijā** dievk. ar Sv. vak. **26. jūnijā** dievk. **3. jūlijā dievk. nenotiek.** **10. jūlijā** dievk. ar Sv. vak. Seko filmas izrāde „Dzīmlai rūdi rallalā”. **17. jūlijā** dievk. **24. jūlijā** dievk. ar Sv. vak. **31. jūlijā** dievk.

• **Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.:** (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49996). **Dievk. notiek 10:00.** Māc. A. Graham. Pēc dievk. kafijas galds. **12. jūnijā dievk. nenotiek.** **19. jūnijā** Izsūtīto piemiņas dievk. ar dievg. **26. jūnijā** dievk. Prāv. I. Larsen. **3. jūlijā dievk. nenotiek.** **10. jūlijā** dievk. ar dievg. **17. jūlijā** Vārda dievk. **24. jūlijā** dievk. Māc. R. Franklins. **31. jūlijā** dievk. Māc. R. Franklins.

• **Klivlandes Apvienotā latv. ev. lut. dr.:** (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107). **Baptistu dr. dievk. notiek svētdienās 14:30.** Bībeles stundas **notiek 10:00** katra mēneša otrajā un ceturtajā trešdienā.

• **Lankastera: Mt. Calvary Lutheran Church** (308 East Petersburg Rd, Lititz Lancaster, PA 17543). Māc. Dr. Ruta S. Ziedone (PO Box 380, Henryville PA 18332), mob. tālr.: 570-460-5375, e-pasts: silver11@ptd.net un emer. māc. Dr. Arvids Ziedonis (529 Linden Place, Cresco PA 18326-7248), tālr.: 570-629-6349, e-pasts: ziedonis@ptd.net

• **Linkolnas apv. latv. ev. lut. dr.:** (3300 C St, Lincoln NE 68510). Māc. Gija Galina, tālr.: 402-475-8106. Dr. pr. Kārlis Indriksons, tālr.: 402-438-3036. **Dievk. notiek 1. un 4. svētdienā 10:00.** **2. svētdienā dievk. angļu val.** Pensionāru saiets katrā otrajā ceturtdienā.

14. – 19. jūnijā DV rikots akts ar filmu „Segvārds Vientulis”.

23. jūnijā DV riko **Līgo vakaru** ar izlozi.

10. jūlijā salātu pusdienas.

14. augustā hamburgeru pusdienas.

• **Mančesteras latv. ev. lut. dr.:** (21 Garden St, Manchester, CT 06040). Dr. pr. Astra Vilinskis, tālr.: 413-568-9062. **18. jūnijā** 11:00 kopīgs ar **Vilimantikas dr.** Aizvesto piemiņas dievk. Diak. Indriķis Kaņeps. Sarīkojums ar filmas izrādi „Dieva putniņi”.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.:** (1853 N 75th St, Wauwatosa WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Archibiskape Lauma Zušēvica, tālr.: 414-421-3934, e-pasts: pastorlauma@gmail.com, Dr. pr. Sandra Kalve, tālr.: 414-258-8070. Dievk. notiek katru svētdienu 10:00.

• **Mineapoles- St. Paulas latv. ev. lut. dr.:** (3152 17th Ave S, Minneapolis MN 55407). **12. jūnijā** 10:00 dievk. ar Sv. vak. Igaunju māc. N. Vahter. Sadraudzība. **14. jūnijā** 19:00 Aizvesto piemiņas atcere. Svētbrīdis – liecības, dziesmas. **19. jūnijā** 10:00 dievk. Sadraudzība. **26. jūnijā** 10:00 dievk. ar Sv. vak. Sadraudzība. **28. jūnijā** 19:00 Bībeles stunda. **3. jūlijā** 10:00 Svētbrīdis māc. Dāga māja.

Sekos „Open House” līdz 14:00. **10. jūlijā** 10:00 dievk. Sadraudzība.

• **Montrealas latv. Trīsvienības ev. lut. dr.:** *Trinity Latvian Church* (P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7), tālr.: 514-992-9700. Dievk. vada dr. pr. Jānis Mateus, tālr.: 514-481-2530, e-pasts: prez@draudze.org. **Dievk. notiek 14:00.** Mācītāja vieta vakanta!

12. jūnijā Aizvesto piemiņas dienas dievk.

• **Ņubransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:**

Leikvudā Igaunju bazn. (607 E 7th St, Lakewood, NJ).

Īstbransvikā draudzes bazn. (12 Gates Ave, East Brunswick, NJ).

Māc. Ieva Pušmucāne-Kineyko, tālr.: 908-638-1101, e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com **12. jūnijā** 13:30 Īstbransvikā dievk. ar dievg. 14. jūnija piemiņa.

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:**

Jonkeru bazn. (254 Valentine Ln, Yonkers NY).

St. Andrew Lutheran Church (335 Reynolds Ave, Parsippany NJ).

Salas bazn. (4 Riga Ln, Melville NY).

Priedaine (1017 state rte 33, Freehold NJ).

12. jūnijā 10:00 Jonkeru bazn. Tautas sēru dienas dievk. Māc. Saivars.

10:30 Salas bazn. Tautas sēru dienas dievk. māc. Saliņš.

13:30 *St. Andrew* bazn. Tautas sēru dienas dievk. Māc. Saivars.

19. jūnijā 10:00 Jonkeru bazn. dievk. Māc. Saivars.

10:30 Salas bazn. dievk. Māc. Saliņš.

26. jūnijā dievk. nenotiek.

• **Ročesteras ev. lut. Krusta dr.:** (1900 Westfall Rd, Rochester NY 14450). **12. jūnijā** 14:00 Tautas sēru dienas dievk. ar dievg. Prāvests Oļģerts Sniedze.

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.:** (128 N Elm Str, Saginava, MI). Māc. Roberts Franklins. Dr. sekretāre Vija Arins, e-pasts: vija-arins@yahoo.com **26. jūnijā** 13:00 dievk. Māc. Roberts Franklins. Kafija.

• **San Diego latv. ev. lut. dr.:** *Ascension Lutheran Church* (5106 Zion Ave, San Diego, CA 92120), Dr. pr. Jānis Legzdīņš, tālr.: 858-598-5451, e-pasts: jlegzdins@san.rr.com. Māc. Mārtiņš Rubenis. **Dievk. notiek 12:00.**

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** *Christ Lutheran* bazn. (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119). **Dievk. notiek katrā mēneša 3. svētdienā 14:00.** Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Māc. A. Kalniņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.:** (11710 3rd Ave N E Seattle, WA 98125). **Dievk. notiek 10:30.** Prāv. D. Cilne, tālr.: 206-674-9600, e-pasts: cilnis@earthlink.net. Info: www.seattle-latvianchurch.org **12. jūnijā** 11:00 Aizvesto piemiņas dienas dievk. kopā ar lietuviešiem un igauņiem.

19. jūnijā 11:00 Jāņu dienas dievk. Izglītības centrā Šeltonā. **26. jūnijā** 10:30 dievk. ar dievg.

• **Skenktedijas latv. ev. lut. dr.:** *Trinity Lutheran Church* (35 Furman St, Schenectady NY 12308). **19. jūnijā** 14:00 Tautas sēru dievk. ar dievg., dziesmu grām. Diakone L. Sniedze-Taggart.

• **St. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.:** *Dievk. notiek 14:00 Mūsu Pestītāja (Our Savior)* bazn. (301 – 58th Street S, St. Petersburg, FL 33707). **Bībeles stundas notiek Biedrības namā 11:00.** Māc. Aivars Pelds, tālr.: 727-368-0935. Dr. pr. Aija Norbergs, tālr.: 727-367-6001. **Katras 1. svētdienas dievk. notiek Biedrības namā plkst. 14:00.**

12. jūnijā Bībeles stunda. **19. jūnijā** dievk. baznīcā. Viss ziedojums par labu Okupācijas muzejam. **26. jūnijā** Bībeles stunda. **3. jūlijā** Bībeles stunda. **10. jūlijā** dievk. Biedrības namā. **17. jūlijā** Bībeles stunda. **24. jūlijā** Bībeles stunda. **31. jūlijā** Bībeles stunda.

• **Toronto – Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.:** (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, e-pasts: baznica@bellnet.ca. Māc. Dr. Anita Gaide, tālr.: 905-477-7042, e-pasts: aigaide@yahoo.com. Diakone Aina Avotiņa, tālr.: 416-920-8491, e-pasts: avotinsa@aol.com. Dr. pr. Kārlis A. Jansons, tālr.: 905-338-5613, e-pasts: kjan27@gmail.com. Prvietn. Sibilla Korule. Dāmu kom. pr. Maija Sukse, tālr.: 416-221-4309, e-pasts: sukse@sympatico.ca

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.:** Draudzes nams (400 Hurlley Ave, Rockville, MD 20850-3121), tālr.: 301-251-4151, e-pasts: dcdraudze@verizon.net. Info: www.dcdraudze.org Mācītāja prāv. Anita Vārsberga Pāža, mob. tālr.: 301-302-3270, e-pasts: macanitavp@gmail.com, dr. pr. Jānis Vītols, tālr.: 703-264-0089. **Svētdienās 9:15** Latviešu skola. **10:00** Zaķiši. **10:00 dievk.** Kafijas galds. Grāmatu galds.

8.–12. jūnijā – LELBA draudžu dienas Garēzerā.

12. jūnijā Aizvesto piemiņas dievk. Dievvardi-draudzes laji, īpaša mūzika – mecosoprāns **Sandra Strenga** un ērģelnieks **Egons Pļavnieks**. **19. jūnijā** Sv. vak. dievk. Pie kafijas galda Vašingtonas latviešu sabiedrība atvadās no **Latvijas vēstnieka Andra un Guntas Razāniem ar ģimeni**. **26. jūnijā** Sv. vak. dievk. Pēc dievk. *Sadarbība ar Latviju* komitejas vadītājas **Dagnijas Kīlpes** stāstījums (ar fotogrāfijām) par neseno viesošanas pie mūsu palīdzības darba biedriem Latvijā. **3. jūlijā dievk. nenotiek.** **10., 17., 24. jūlijā** dievk. **31. jūlijā** Sv. vak. dievk.

• **Vilimantikas latv. ev. lut. dr.:** *Ebenezer Lut. Church* (96 Oak St, Willimantic, CT). dr. pr. Vija Bachmuts, tālr.: 860-644-3268.

• **Ziemeļkalifornijas latv. ev. lut. dr.:** (425 Hoffman Ave, San Francisco).

11. jūnijā 13:00 dievk. Sacramento, pie Ivara Pleškova (4517 Holiday Hill Court, Shingle Springs). Pēc svētbrīža Jāņu svinēšana.

12. jūnijā 11:00 aizvesto piemiņas dievk. (425 Hoffman Ave, San Francisco).

Lūgums sūtīt SARĪKOJUMU un DIEVKALPOJUMU ziņas uz e-pastu: rasma@laiks.us, vēlākais – SVĒTDIENĀS! Kārtējam avīzes numuram ziņas uz redakciju tiek nosūtītas PIRMDIENĀS.

2015. gadā mūžībā aizgājušie
Klīvlāndes DV apvienības
biedri un mūža biedri

DV Vanadžu Goda priekšniece
RITA KAUGURS

un mūža biedri

KĀRLIS FREIMANIS
NELLIJA KRONĪTIS
VALENTĪNA LOGINS
CHARLES ROSKEY
MĀRA ZEMESARĀJS

un biedrs/e

ARISTĪDS CERS
VERA PAGRABS

VIŅUS MĪLĀ PIEMIŅĀ PATURĒS
Ak. retākas rindas... DAUGAVAS VANĀGU APVIENĪBA KLĪVLĀNDĒ

Ar dziļām sērām paziņojam, ka pēc grūtas slimības no mums šķīries mūsu brālis
Dr. med. VARIDOTS DAINIS JĒKABS MEKŠS

Dzimis 1938. gada 16. novembrī Slokā,
miris 2016. gada 14. maijā Sao Paulo, Brazīlijā

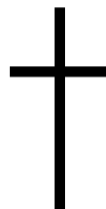
Augšā aiz zvaigznēm tur tiksies reiz mīļi...

MĀSAS ZAIJA KĒLERE JELGAVĀ
UN ZINTA KŪLĪTE VANKUVERĀ, ASV, AR ĢIMENĒM

Noslēdzies mūsu ilgu gadu drauga un krusttēva

INĀRA RŪSIŅA mūžs

Dzimis 1930. gada 30. decembrī Rīgā,
miris 2016. gada 12. maijā Towson, MD

Mīļā piemiņā viņu paturēs
KRUSTMEITA BAIBA GRĪNVALDS AR ĢIMENI
ILGA UN MINTAUTS CAUNES
AUSMA UN HARIJS ZIKMAŅI

Mūžībā aizgājis mūsu

fil! PĒTERIS FREIVALDS
phil., 1954.II

dzimis 1935. gada 24. februārī Rīgā,
miris 2016. gada 5. aprīlī Merilandē

Sit tibi terra levis!

LETTONIAS KONVENTS UN F!P!B!

Mūžībā aizgājis mūsu

fil! JĀNIS (JOHN) LEIMANIS
ing., 1960.II

dzimis 1939. gada 15. aprīlī Valmierā,
miris 2016. gada 25. maijā Rīgā

Sit tibi terra levis!

LETTONIAS KONVENTS UN F!P!B!

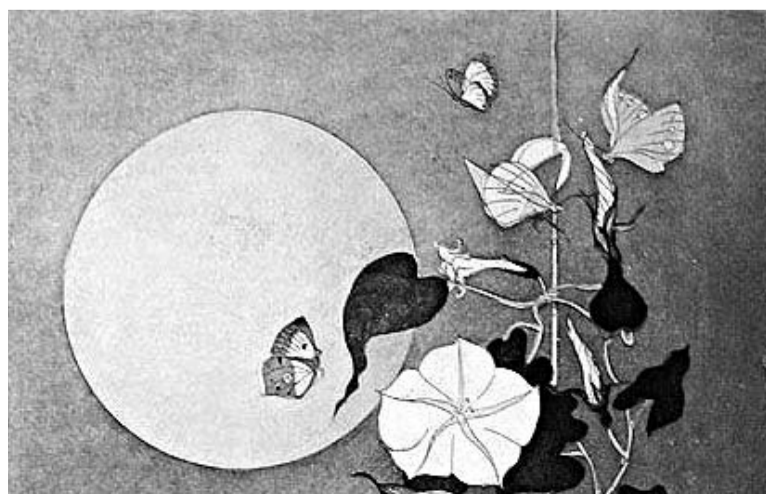
Mūžībā aizgājis mūsu

fil! JĀNIS STRAUBERGS
ing., 1953.II

dzimis 1930. gada 22. maijā Rīgā,
miris 2016. gada 11. maijā Rīgā

Sit tibi terra levis!

LETTONIAS KONVENTS UN F!P!B!

Dieva mierā aizgājusi mūsu mīļā māte, vecmāmiņa

MODRA BALODIS,
dzim. SPRODZĀNS

Dzimusi 1936. gada 7. oktobrī Rugāju pagastā Melnsalas mājās, Latvijā,
mirusi 2016. gada 28. maijā Laguna Woods, Kalifornijā

Tik brīnišķi, mans Dievs,
Tu mani vadi,
Dus Tavās rokās
Mani gadi.

Skumjās un mīlestībā viņu piemin
BĒRNI LĪGA UN ANDRIS
MAZDĒLS HUGO
RADI UN DRAUGI AMERIKĀ, KANADĀ UN LATVIJĀ

Stāstīsim pasaulei Rutiņas ciešanu stāstu!

Vai atceraties Rutiņas grāmatu – latviešu meitenes **Rutas Upītes** skarbo atmiņu stāstu „Vēl tā gribējās dzīvot” par viņas ciešanām Sibīrijā? Grāmata nāca klajā Amerikā, 1978. gadā, apgādā *Grāmatu Draugs*.

Redakcija sagatavojusi izdošanai šo grāmatu latviešu, angļu un krievu valodā. Šajos izdevumos vāka noformējumā izmantots **Evarista Bērziņa** (Konektikuta, ASV) foto. Izdevumi papildināti ar Helmara Rudziša, Anšlava Egliša un Zentas Mauriņas apcerēm par Rutiņas likteni un šo grāmatu. To vēlamies darīt pieejamu pēc iespējas plašākam lasītāju lokam, jo nekas taču tā nepārliecina un neuzrunā kā personisku pārdzīvojumu stāsts. Pasaulei ir jāzina, cik daudz ļaunuma nodarījusi totalitārā vara un tās pakalpiņi kā pavisam konkrētam, nevainīgam cilvēkam, bērnam, tā visai mūsu tautai.

Ieņēmumus no grāmatu pārdošanas ziedosim Okupācijas muzejam.

Ja arī jūs nolemjat piedalīties grāmatas izdošanā (būs trīs atsevišķas grāmatas – latviešu, angļu un krievu valodā), naudu tipografijas apmaksai (kopā nepieciešami EUR 3500) jūsu iespēju robežās ieskaitiet biedrības *Laiks-BL* kontā: Biedrība „Laiks-BL”,

Reģ.Nr. 40008190840, K.Valdemāra 106/108-73, Rīga, LV-1013,

Konts: LV60UNLA0050018705154, AS SEB banka, kods UNLALV2X Rīgā

LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ UN PASAULĒ

Porziņģis var kļūt par vienu no labākajiem NBA spēlētājiem

Latvijas basketbola spīdekļis Kristaps Porziņģis ir tik talantīgs, lai nākotnē kļūtu par vienu no labākajiem Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) spēlētājiem, uzskata latvieša pārstāvētās Ņujorkas *Knicks* komandas jaunais galvenais treneris Džefs Hornačeks, kurš Ņujorkā jaunajā amatā tika prezentēts vietējiem plašsaziņas līdzekļiem.

“Negribu izdarīt papildu spiedienu uz Kristapu, taču padomājiet – ar viņa augumu un prasēm, kā arī ar viņa spējam, kāpēc lai viņš nekļūtu par vienu no *Top5* spēlētājiem šajā līgā? Kāpēc, lai viņš nebūtu labākais? Viņš turpinās augt, viņam ir tikai 20 gadu. Porziņģis uzkrājot pieredzi iemācīsies vēl daudzas lietas un es esmu pārliecināts, ka pēc pieciem sešiem gadiem jūs teiksiet – paskatieties, cik labs tas puika ir. Viņš jau tagad ir ļoti labs,” sacīja Hornačeks. “Domāju, ka viņa augums ir 2,16 metri, bet man pateica, ka Porziņģis ir 2,22 metrus garš. Viņš ejot uz priekšu varēs paveikt ļoti daudz, jo labi spēlēt gan pie groza, gan perimetrā. Kā lai pretinieki viņu nosedz? Savukārt aizsardzībā viņš var bloķēt metienus un radīt spiedienu groza apakšā. Nav daudz viņa auguma spēlētāju, kuri var darīt tik daudz dažādu lietu, piemēram, spēlēt zem groza, ja pretinieki ir nedaudz mazāks augumā,” uzskata Hornačeks. Ņujorkas klubs oficiāli paziņojis, ka ar Hornačeku ir noslēgts līgums uz trīs gadiem.

Porziņģis pērn NBA *draftā* tika izvēlēts ar ceturto numuru. Latvietis aizvadīja teicamu debijas sezonu, 72 spēlēs caurmērā iemētot 14,3 punktus un izcīnot 7,3 atlēkušās bumbas, kā arī bloķējot 1,9 pretinieku metienus. Viņš tika nosaukts par ligas otro labāko debitantu, tomēr viņš bija populārākais starp debitantiem, jo latvieša formstērpi meistarsacīkšu laikā bijuši ceturtie pirkākie, šajā rādītājā, atpaliēkot vienīgi no ligas zvaigznēm Stīvena Karija, Kobes Braienta un Lebrona Džeimsa. *Knicks* vienība šosezon guva 32 panākumus 82 spēlēs, tomēr ne kvalificējās izslēgšanas turnīram.

Porziņģis mudina jauniešus nodarboties ar sportu

Bankas *Citadele* rīkotajā fanu sarīkojumā vienīgais Latvijas

NBA basketbolists Kristaps Porziņģis Rīgā tikās ar 250 jauniešiem no 41 Latvijas pilsētas un mudināja viņus nodarboties ar sportu. Olimpiskā sporta centra basketbola zālē pulcējās 10 līdz 14 gadus veci zēni un meitenes no dažādām sporta skolām un basketbola klubiem. Jauniešiem bija iespēja dzirdēt Porziņģa stāstīto par viņa gaidām ASV, uzdot jautājumus, saspēlēt ar viņu un kopā nofotografēties.

Šī gada sākumā *New York Knicks* komandā spēlēja šis Porziņģis un banka *Citadele* uzsāka sadarbību. Porziņģis ir *Citadeles*

kausus, pārējie *Kausi* aizceļoja. *Daugavas* stadionā ar savu šīs sezonas labāko rezultātu – 62,78 metri uzvaru izcīnīja **Sinta Ozoliņa**. Tas ir trešais labākais rezultāts Sintas karjērā un trīspadsmitais labākais šosezon pasaulē.

Sinta Ozoliņa Olimpisko spēļu kvalifikācijas normu izpildīja jau pērn // FOTO: LETA

Otra galvenā godalga tika **Jānim Leitim** tāllēkšanā – 7,78. Rezultāts pieticīgs, līdz OS normatīvam pietrūka 37 centimetri.

Madaras Palameikas „paklausīgais” šķēps

Latvijas rekordiste šķēpmešanā Madara Palameika startēja divos Dimanta ligas (DL) posmos un

Porziņģis māca basketbolu

zīmola vēstnieks, un sadarbības mērķis ir iedvesmot Latvijas iedzīvotājus attīstībai un sasniegumiem. Porziņģa tikšanās ar jauniešiem basketbolistiem ir pirmā lielākā aktivitāte bankas un sportista sadarbības ietvaros “Man patīk būt kopā ar jauniešiem, kas mīl sportu un basketbolu. Viņos jūtama brīnišķīga enerģija. Es aicinu arī citus jauniešus nodarboties ar sportu, trenēties un ticēt saviem spēkiem, nepadoties pie pirmajām grūtībām un īstenot lielas lietas,” sacīja Porziņģis.

Divi Rīgas kausi tiek pašiem

Tradicionālajās sacensības *Rīgas kausi* piedalīšanos bija apstiprinājuši 76 vieglatlēti no 25 valstīm un 35 Latvijas labākie sportisti. Varēja izpildīt gan Riodežaneiro Olimpisko spēļu (OS), gan arī Eiropas meistarsacīkšu kvalifikācijas normatīvus. *Rīgas kausu* sacensību dalībnieki sacenšas 16 disciplīnās, bet sešas no tām – šķēpa mešanā sievietēm un vīriešiem, 400 m skrējienā un tāllēkšanā sievietēm, kā arī 800 m skrējienā un tāllēkšanā vīriešiem – tiek izcīnītas sacensību galvenās godalgas.

Latvijas pārstāvji šajās nozīmīgajās sacensībās izcīnīja divus

abos sasniedza lieliskus rezultātus. DL 5. posmā Romā viņa izcīnīja otro vietu, no pirmās vietas atpaliēkot tikai par trim centimetriem. Palameika šajās sacensībās labākajā metienā šķēpu raidīja 61,92 m tālu, turklāt viņa to paveica ar pēdējo mēģinājumu.

Toties Birmingemā DL 6. posma sacensībās jau pirmajā metienā seriāli Palameika sasniedza rezultātu 65,06 m, turklāt neviena no konkurentēm nespēja pārsniegt 60 metru atzīmi. Otrajā seriāli Palameika aizmeta 64,01 m, pēc tam ceturtajā metienā sasniedza 59,96 m, piektajā seriāli aizmeta 65,68 m un pēdējā metienā – 64,61 m.

Līdz ar to Palameika ar **65,68** m tālu metienu izcīnīja uzvaru un sasniedza sezonas labāko rezultātu pasaulē. Otro vietu ar rezultātu 63,93 m ieņēma Ket-rīna Mičele no Austrālijas, trešo vietu ar 61,62 m – vāciete Linda Štāla.

Tagad Palameika ar 26 punktiem izvirzījusi Dimanta ligas kopvērtējuma līderpozīcijā, tuvāko konkurenti Dienvidāfrikas

Republikas sportisti Suneti Vildžoenu apsteidzot par sešiem punktiem. Sportiste, kas uzvarēs sezonas kopvērtējumā, saņems Dimantu trofeju un 40 000 dolaru (35 000 eiro) lielu naudas balvu.

Stokholmas maratonā

Ģarņo distanču skrējējs Jānis Girgensons startēja tradīcijām bagātajā Stokholmas maratonā un finišu sasniedza pēc divām stundām 24 minūtēm un 29 sekundēm, ierindojoties devītajā vietā. Lai arī 25 gadus vecais Girgensons bija lēnāks tikai par vienu eiropieti, viņam tomēr neizdevās izpildīt olimpisko spēļu normatīvu, kas ir 2.19:00.

Jānis Girgensons // FOTO: LETA

Riodežaneiro Olimpisko spēļu normatīvu maratona distancē vīriešiem izpildījis tikai Valērijs Žolnerovičs (2.14:39, Rīga, 2015). Lai arī normatīva izpildes pēdējā diena ir 11. jūlijs, vienīgais kandidāts, kurš to varētu mēģināt izpildīt, ir Kenijā dzīvojošais Artūrs Bareiķis (personiskais rekords 2.25:16). Rīgas maratonā nepilna minūte līdz Rio pietrūka ogrēnietim Renāram Rozem.

Sieviešu maratonam Olimpiskajās spēlēs kvalificējās Jeļena Prokopčuka (2:28:46 – Ņujorka, 2015), Ilona Marhele (2:38:01 – Frankfurte, 2015), Ariana Hilborna (2:40:32 – Otava, 2016) un Anita Kažemāka (2:44:09 – Rīga, 2016). Latvijas Vieglatlētikas savienība valde lems, kurās trīs sportistes brauks uz Riodežaneiro Olimpiskajām spēlēm pārstāvēt Latviju.

Vita Matīse – pasaules čempione

Ķīšezerā risinājās pasaules meistarsacīkstes vindsērfingā *Raceboard Masters* klasē, Piere-dzējusī Latvijas burātāja Vita Matīse kļuva par pasaules čempioni.

Matīse 15 braucienos nopelnīja 117 punktus un nodrošināja karjērā ceturto pasaules čempiones titulu. Arī sudraba medaļa tika Latvijas burātājai – Ilonai Grīnbergai, kurai otro vietu nodrošināja 326 punkti. Zemāko pakāpienu uz goda pjedestāla ieņēma vāciete Suzanna Štrīpe-Langere (400 p.).

Vīriešu konkurencē labāko rezultātu sasniedza slovaks Patriks Pollaks. Labākais Latvijas vindsērfinga burātājs bija Juris Rožkalns, ierindojoties septītajā vietā.

Paralēli pasaules meistarsacīkstēm notika arī starptautiskas sacensības *Rīgas kausu* jauniešiem olimpiskajās klasēs. Medaļas izcīnīja Latvijas burātāji Namejs Dreimanis, Elizabete Meņģele un Ketija Birzule.

Plūdmales volejbolā – piektā vieta

Eiropas meistarsacīkstēs plūdmales volejbolā Šveices pilsētā Bernē pašreizējie titula īpašnieki Aleksandrs Samoilovs/Jānis Šmēdiņš sāka ar uzvaru un tika līdz ceturtdaļfinālam. Spēle par vietu pusfinālā Samoilovs/Šmēdiņš trijos setos ar 1:2 (17:21, 21:19, 12:15) piekāpās Krievijas plūdmales volejbolistiem. Pirmo reizi kopš 2012. gada Latvijas pārstāvji palika bez medaļām kontinenta meistarsacīkstēs, ierindojoties piektajā vietā. Otrs mūsu duets Mārtiņš Pļaviņš/Haralds Regža zaudēja visās spēlēs un palika 25. vietā.

Teniss

Francijas atklātajās tenisa meistarsacīkstēs **Ernests Gulbis** tika līdz astotdaļfinālam, kur bija jā-sacenšas ar beļģi Dāvidu Gofēnu. Lietus dēļ spēle tika pārtraukta. To atsākot, Beļģijas tenisists uzvarēja ar 4:6, 6:2, 6:2, 6:3.

Spēkavīru cīņas

Pasaules meistarsacīkšu posmā Kauņā spēkavīru sacensībās labus panākumus guva **Dainis Zāģeris**. Viņš pacēla 190 kg smagu balķi, ierindojoties piektajā vietā. Lietuvieša Vida Blekaīša un amerikāņa Roberta Kērnija sniegums līdzīgs – 202,5 kg.

Futbols

Latvijas futbola izlase **Baltijas kausa** izcīnā ar rezultātu 2:1 (0:0) pārspēja Lietuvas valstsvienību un ar īgauniem nospēlēja neizšķirti – 0:0, izcīnot pirmo vietu. Mariana Pachara trenētajai komandai tas izdevās otro reizi pēc kārtas un vispār 12. reizi šo sacensību vēsturē. Latvijas izlase līdz ar to kļuvusi par visu laiku titulētāko šī turnīra dalībnieci, jo līdz šim Latvijai un Lietuvai bija pa 11 izcīnītiem Baltijas kausiem, bet tagad dienvidu kaimiņi ir apsteigti. Turnīrs tnotika 26. reizi. Starptautiskās futbola federācijas (FIFA) rangā Latvijas vienība ieņem 107. vietu, Igaunija ir 93. pozīcijā, savukārt Lietuva ierindota 138. vietā.

Baltijas kausu izcīnīja arī U-21 futbola izlase. Juniori ar 2:0 pārspēja Lietuvas komandu, bet ar Igaunijas vienību nospēlēja neizšķirti – 0:0.

Dažos vārdos

• Latvijas pirmā rakete sieviešu tenīšā **Jeļena Ostapenko** jaunākajā *WTA* rangā zaudējusi trīs vietas un nu ieņem 39. pozīciju. Tomēr tas ir pietiekami, lai Ostapenko varētu startēt Riodežaneiro Olimpiskajās spēlēs.

• Latvijas **rokasbumbas izlase** 12. jūnijā izbraukumā un 15. jūnijā savā laukumā Valmierā sacentīsies ar Baltkrievijas handbolistiem. Komanda, kas uzvarēs divu spēļu summā, kvalificēsies pasaules meistarsacīkšu finālturnīram.

• Latvijas riteņbraucējs **Aleksejs Saramotins**, kurš pārstāv Šveices komandu *IAM*, Francijā ieņēma 168. vietu 176 finišu sasniegušo vidū prestižā daudzdienu velobrauciena *Criterium du Dauphine* pirmajā posmā.

Sporta ziņas sakopojis
P. KARLSONS